Vilniaus planas

Dokumento pavadinimas

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS KONCEPCIJA. AIŠKINAMASIS RAŠTAS IR BRĖŽINIAI

Projekto Nr.

VP16-23

Organizatorius	**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA** Konstitucijos pr. 3, Lt-09601, Vilnius
Dokumento rengėjas	**SAVIVALDYBĖS ĮMONĖ „VILNIAUS PLANAS“** Konstitucijos pr. 3, Lt-09601, Vilnius, tel. (8-5) 211 2446. Kodas Juridinių asmenų registre 123615345
Bylos (segtuvo) išleidimo data	**2017-05-22**

Pasirašančių asmenų pareigos:	*Vardai, pavardės, kiti būtini duomenys:*	*Parašai:*
L. e. p. direktorius	LINAS SINKEVIČIUS	
Skyriaus vadovas	VLADAS TREINYS	
Projekto vadovas	MINDAUGAS GRABAUSKAS Kvalifikaciją patvirtinančio dokumento Nr. A280 Tel. Nr. (8 5) 211 2450	

Turinys

1. Bendrieji duomenys 2
2. Bendrojo plano keitimo tikslai ir uždaviniai 4
3. Urbanistinės problemos ir situacijos 9
4. Gyventojų skaičiaus demografinė prognozė 11
5. Gyvenamųjų teritorijų poreikis iki 2050 m. 14
6. Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcija 19
6.1. Išorės struktūra 19
6.2. Miesto struktūra 20
6.3. Ekonominė plėtra ir investicijos 31
6.4 Gamtinė aplinka 33
6.5. Nekilnojamasis kultūros paveldas 40
6.6. Socialinė ir kultūros infrastruktūra 43
6.7. Susisiekimo sistema 47
6.8. Inžinerinė infrastruktūra 50
7. Koncepcijos reglamentų lentelė 57
8. Teritorijos vystymo alternatyvų palyginamoji analizė 61

1. Bendrieji duomenys

Teritorijų planavimo dokumento rūšis: kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas

Planavimo lygmuo: Savivaldybės lygmens bendrasis planas.

Planuojama teritorija: Vilniaus miesto savivaldybės teritorija. Planuojamos teritorijos plotas – apie 400 kv. km *(pav. Nr. 1-1).*

Nagrinėjama teritorija: Vilniaus miesto savivaldybės teritorija, Vilniaus rajono savivaldybės teritorija, Trakų rajono savivaldybės teritorijos dalis, Elektrėnų savivaldybės teritorijos dalis, Širvintų rajono savivaldybės teritorijos dalis, Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijos dalis – iš viso apie 3200 kv. km *(pav. Nr. 1-2).*

Planavimo organizatorius: Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, Konstitucijos pr. 3, LT-09601 Vilnius, tel. 211 2222, el. p. savivaldybe@vilnius.lt.

Plano rengėja: Savivaldybės įmonė „Vilniaus planas“, Konstitucijos pr. 3, LT-09601 Vilnius, tel. 211 2446, el. p. info@vplanas.lt

Planavimo pagrindas:

- Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 16 d. sprendimas Nr. 1-289 ,,Dėl pritarimo Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos (monitoringo) 2007–2014 metų ataskaitai“.
- Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. balandžio 28 d. įsakymas Nr.30-991 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo pradžios“.
- Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo darbų programa, patvirtinta Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr.30-991.

Planavimo terminai: 2016–2017 metai

Planavimo procesas:

Bendrojo plano rengimo procesą sudaro trys etapai: parengiamasis, rengimo ir baigiamasis.

Parengiamojo etapo metu:

- nustatomi planavimo tikslai ir uždaviniai;
- parengiama ir patvirtinama planavimo darbų programa;
- kreipiamasi į atsakingas institucijas dėl planavimo sąlygų;
- viešai paskelbiama apie priimtą sprendimą dėl teritorijų planavimo dokumento rengimo pradžios ir planavimo tikslų.

Rengimo etapą sudaro trys stadijos:

- esamosios būklės įvertinimas;
- bendrųjų sprendinių formavimas (parengiama bendrojo plano koncepcija, atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas)
- sprendinių konkretizavimas;

Baigiamąjį etapą sudaro:

- bendrojo plano sprendinių viešinimas;
- bendrojo plano derinimas Teritorijų planavimo komisijoje;
- bendrojo plano tikrinimas teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančioje institucijoje;
- bendrojo plano tvirtinimas ir registravimas Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre.

Bendrojo plano raidos kryptys ir teritorijos plėtros koncepcija rengiami iki 2050 metų, o konkretizuoti sprendiniai – iki 2030 metų.

Grafinės dalies pagrindiniai brėžiniai rengiami masteliu 1:10000-1:25000, papildantys brėžiniai gali būti rengiami masteliu 1:50000-1:100000. Bendrojo plano rengėjas, esant poreikiui, gali savo nuožiūra parinkti brėžinių ir schemų mastelį, tačiau visa brėžiniuose ir schemose pateikiama informacija turi būti aiški ir įskaitoma.

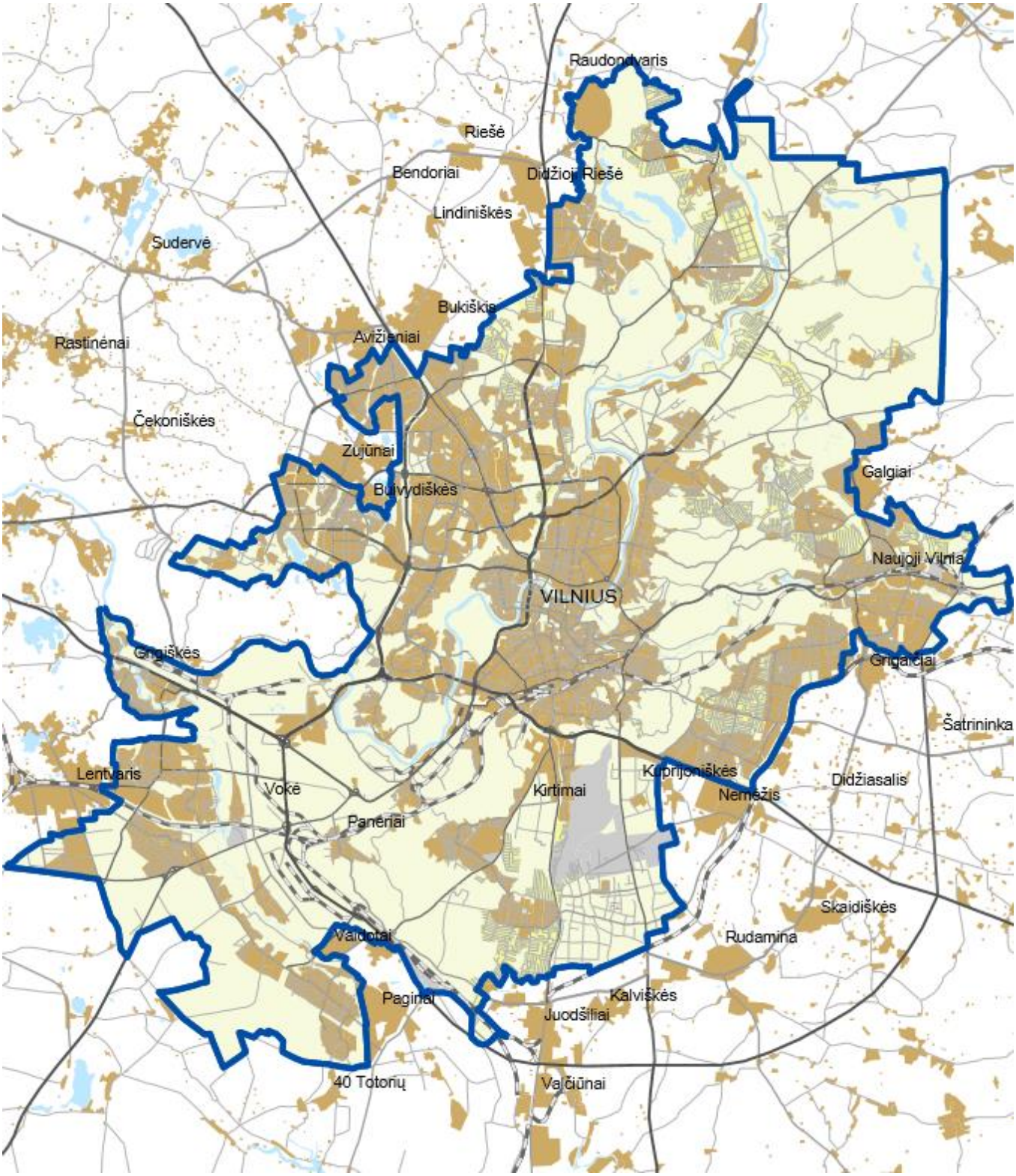

Pav. Nr. 1-1. Planuojama teritorija

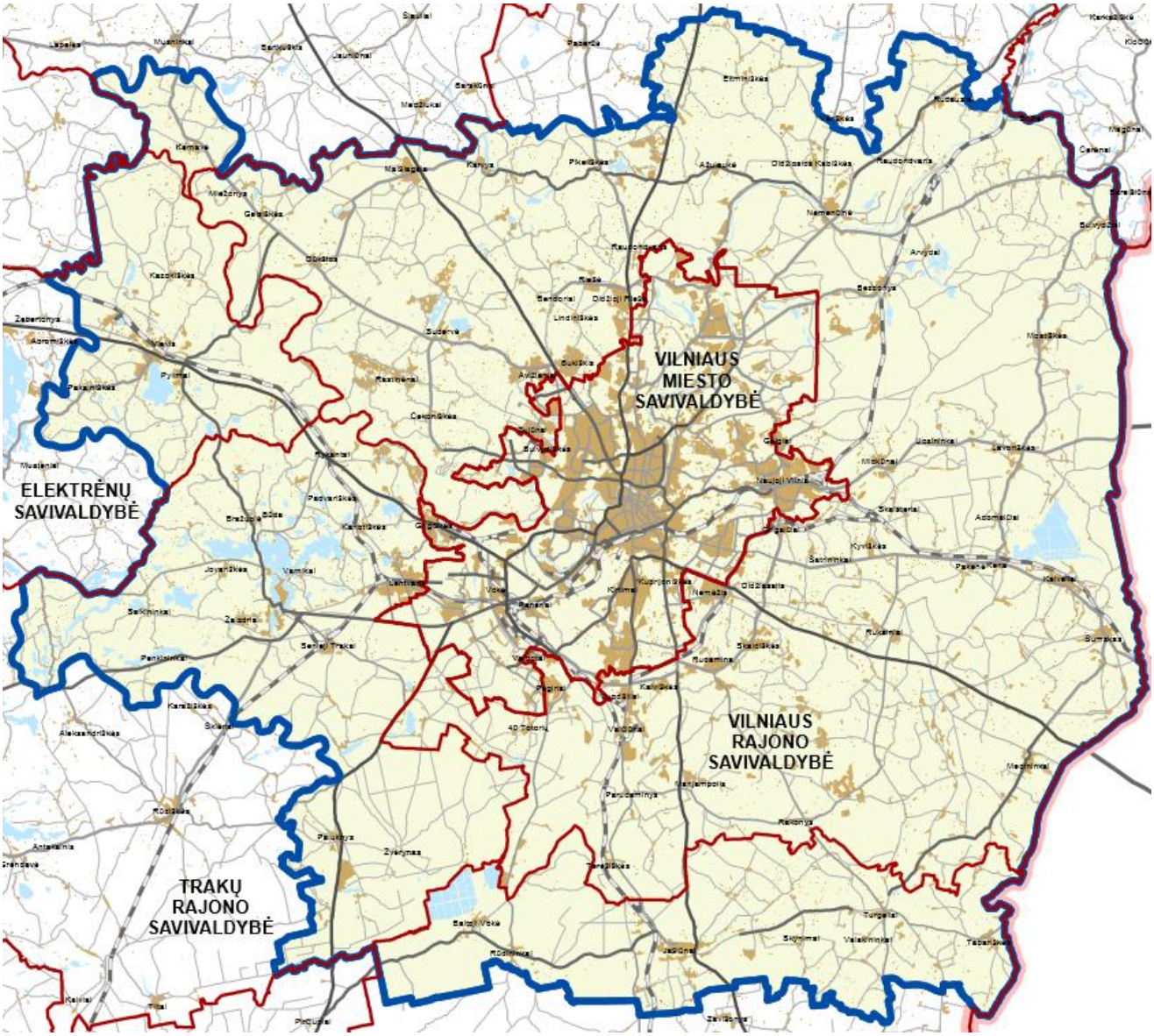

Pav. Nr. 1-2. Nagrinėjama teritorija

2. Bendrojo plano keitimo tikslai ir uždaviniai

Bendrojo plano tikslus ir uždavinius nustatė Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo darbų programa, patvirtinta Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 30-991.

Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tikslai:

1. sudaryti sąlygas nuolatiniam, socialiai ir ekonomiškai motyvuotam gyvenimo kokybės augimui, plėtojant daugiacentrę miesto struktūrą, palaikant vidinę miesto plėtrą, skatinant daugiafunkcį žemės naudojimą, siekiant socialinės integracijos ir mažinant raidos skirtumus, plačiau įtraukiant visuomenę į miesto planavimo procesus;
2. keisti veiklų reglamentavimą atsižvelgiant į pasikeitusias miesto raidos tendencijas, patikslinti miesto plėtros prioritetus ir jų įgyvendinimo eiliškumą, miesto teritorijoje išskirti zonas, už kurių infrastruktūros kūrimą ir įrengimą atsakomybę prisiima plėtotojai, detalizuoti aktualiausių miesto dalių sprendinius tikslesniu masteliu;
3. pasikeitus gamtinio karkaso reglamentavimui, įvertinti plėtros galimybes urbanizuotoje miesto dalyje, atsižvelgiant į žaliųjų zonų poreikį ir nustatant aiškesnį reglamentavimą;

4. suformuoti sąlygas atsirasti integruotai (multimodalinei) transporto sistemai, leidžiančiai pasiekti užsibrėžtus darnaus judumo tikslus, transporto būdams pirmenybę teikti atsižvelgiant į konkrečią miesto zoną, atitinkamai įvertinti magistralinių gatvių kategorijas, plėsti inžinerinę infrastruktūrą prioritetinėse miesto periferinėse zonose.
5. Bendrąjį planą papildyti ilgalaikiais darnaus miesto plėtros kriterijais ir rodikliais.

Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo uždaviniai:

1. suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinės ir erdvinės plėtros kryptis;
2. optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą;
3. numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones;
4. detalizuoti atitinkamų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius.

Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo papildomi uždaviniai:

1. **Miesto plėtros strategija** – išlaikant galiojančiame Bendrajame plane nustatytą prioritetinį miesto plėtros tikslą ir priemones jam įgyvendinti papildyti jas numatant aktyvesnį visuomenės įtraukimą į Bendrojo plano sprendinių stebėseną ir įgyvendinimą.
2. **Išorės struktūra**:
   2.1. papildyti BP sprendinius europinės vėžės geležinkelio atšaka nuo Kauno, numatant galimybes ją pratęsti Minsko kryptimi bei integruoti į miesto viešojo transporto sistemą;
   2.2. derinti Bendrojo plano sprendinius su aplinkinių savivaldybių bendrųjų planų sprendiniais;
   2.3. išnagrinėti B1 kategorijos gatvės per Pilaitę link Vievio svarbumą ir jos įgyvendinimo galimybes;
   2.4. išnagrinėti B1 kategorijos gatvės tarp Balsių ir Zarasų krypties kelio svarbą ir jo įgyvendinimo galimybes;
   2.5. išnagrinėti lėktuvų kilimo ir tūpimo tako krypties keitimo svarbos ir įgyvendinimo galimybių klausimą, atitinkamai spręsti galimus urbanistinės struktūros keitimo prioritetus (tema aktuali ją sprendžiant Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinių lygmeniu).
3. **Miesto struktūros modelis**:
   3.1. išlaikant decentralizuotos koncentracijos miesto plėtros modelį peržiūrėti naujai kuriamų ar stiprinamų periferinių centrų poreikį ir galimybes;
   3.2. numatyti koordinuotos miesto ir priemiesčio plėtros (tarp Vilniaus miesto ir gretimų savivaldybių) įgyvendinimo priemones;
   3.3. numatyti reikiamas lėšas ir valdymo mechanizmą svarbiausioms miesto ir priemiesčių struktūros problemoms spręsti naudojant esamą priemiesčio gyvenviečių potencialą.
4. **Miesto teritorijos funkcinės zonos**:
   4.1. patikslinti Bendrajame plane nustatytą žemės naudojimo reglamentavimą pagal galiojančius teisės aktus. Rengti Bendrojo plano sprendinius masteliu M 1:10000;
   4.2. konkretizuoti užstatymo intensyvumo ir aukštingumo reikšmes tam tikriems kvartalams. Nustatyti galimas veiklas Bendrajame plane pažymėtose terminuotai iki 2015 metų žemės ūkio ir kitose neužstatomose teritorijose;
   4.3. atlikti miesto zonavimą atsižvelgiant į suteikiamus prioritetus transporto būdams.
5. **Miesto savitumas, aukštybinių pastatų statyba**:
   5.1. tikslinti specifinius atskirų miesto rajonų savitumo bruožus, ypatingą dėmesį skiriant periferiniams centrams formuoti ar stiprinti, sovietinės statybos rajonų patrauklumui didinti;
   5.2. tikslinti aukštybinių pastatų statybai skirtų teritorijų ribas, nustatyti aukštybinių pastatų statybos galimybes už pagrindinio miesto centro ribų. Ypatingas dėmesys skiriamas Ukmergės

gatvės trasai bei teritorijai tarp Kalvarijų, Tuskulėnų, Apkasų, Minties, Žirmūnų ir Žvalgų gatvių;

5.3. nustatyti specifinius užstatymo reglamentus aukštybinio užstatymo teritorijoms (pirmiausia užstatymo intensyvumo reglamentą);

5.4. tikslinti užstatymo aukštingumo reglamentavimą, nustatant galimą aukštingumą atskiruose kvartaluose, išskiriant foninį aukštingumą bei nurodant vertikalių galimybę ir parametrus.

6. **Miesto centrų sistema**:

6.1. detalizuoti ir konkretizuoti atskirų centrų kūrimo ar stiprinimo principus, teritorijos naudojimo ir užstatymo reglamentus juose, numatyti reikalingus išteklius ir valdymo mechanizmą centrams plėtoti;

6.2. labiau akcentuoti lokalių centrų kūrimo galimybes naudojant esamų gyvenviečių potencialą;

6.3. nustatyti platesnes galimybes aukštą pridėtinę vertę kuriančių veiklų klasterizacijai, numatyti tam tinkamas teritorijas.

7. **Gyvenamosios teritorijos**:

7.1. atsižvelgus į dabartines tendencijas, patikslinti teritorijų poreikį būsto sektoriaus plėtrai, numatyti priemones, ribojančias gyvenamųjų rajonų plėtrą ne prioritetinėse miesto plėtros teritorijose, oro uosto triukšmo zonoje, periferinėje Vilniaus miesto savivaldybės zonoje;

7.2. nustatyti tikslesnius statybos gyvenamosiose teritorijose reglamentus, kad jie būtų tinkamai įgyvendinami;

7.3. tikslinti sodų konversijos į gyvenamuosius rajonus galimybes, nustatyti specifinius reglamentus, mokesčių politiką, skatinti konsoliduoti teritorijas;

7.4. detalizuoti Bendrojo plano sprendinius prioritetinėms naujos plėtros ir esamoms gyvenamosioms teritorijoms identifikuojant jų viešąsias erdves, nustatant jų tankinimo galimybes, užstatymo principus ir parametrus. Numatyti priemones ir išteklius bei valdymo mechanizmą šiems Bendrojo plano sprendiniams realizuoti;

7.5. parengti kompleksiškus sovietinės statybos rajonų atnaujinimo sprendimus. Numatyti priemones ir išteklius bei valdymo mechanizmą šiems Bendrojo plano sprendiniams realizuoti;

7.6. konkretizuoti buvusių pramonės ir sandėliavimo teritorijų konversijos pritaikant būstui reikalavimus, detalizuoti priemones kompleksinei prioritetinės miesto plėtros teritorijų konversijai įgyvendinti, numatyti išteklius bei valdymo mechanizmą šiems Bendrojo plano sprendiniams realizuoti;

7.7. sudaryti galimybes formuoti Savivaldybės būsto fondą, numatant tam tinkamą reglamentavimą;

7.8. peržiūrėti darbo vietų ir gyvenamųjų teritorijų subalansavimo priemones, numatant tvarią miesto plėtrą ir ją užtikrinančius Bendrojo plano sprendinius.

8. **Darbo vietos**:

8.1. tiksliau apibrėžti darbo vietų ir paslaugų kūrimo gyvenamuosiuose rajonuose galimybes;

8.2. konkretizuoti konversijos privalomumą atskirose nebenaudojamose ar neefektyviai naudojamose pramonės teritorijose, nustatyti pagrindinius reglamentus konvertuojamoms teritorijoms;

8.3. nustatyti pramonės rajonų tolesnės veiklos prioritetus ir reglamentus (Lentvario zona, Kuprioniškės);

8.4. pakeisti teritorijos Vismaliukuose paskirtį iš mažo užstatymo intensyvumo gyvenamųjų teritorijų į teritoriją verslui (atsižvelgiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtas nuostatas dėl Vismaliukų inovacinės investicinės zonos kūrimo);

8.5. kadangi Bendrajame plane pramonei ir sandėliavimui numatytos aiškios monofunkcinės zonos kitose vietose nepaliekant galimybių vykdyti minėtas veiklas, būtina peržiūrėti ir patikslinti teritorijas ir reglamentus, kur pagal Bendrąjį planą pramonės ir sandėliavimo veiklos nėra galimos, nors jos egzistuoja ir galėtų būti plėtojamos ateityje (dalis jų naujame Bendrajame plane galėtų išlikti ten, kur konversija artimiausiu metu nėra įmanoma).

9. **Prekybos centrų išdėstymas**:

9.1. diferencijuoti prekybos centrus pagal jų tipologiją, dengtus prekybinių gatvių tipo kompleksus su viešąja funkcija atskiriant nuo didžiųjų maisto prekių parduotuvių;

9.2. diferencijuoti prekybos kompleksų statybos galimybes ir reglamentus pagal šių centrų tipologiją, bendrą plotą ir zonavimą.

10. **Gamtos vertybės, viešųjų erdvių sistema**:
    10.1. atlikti gamtinio karkaso lokalizacijos Vilniaus mieste korektūrą;
    10.2. aiškiai apibrėžti gamtinio karkaso teritorijų reglamentavimą, kitos paskirties žemės sklypuose turi būti nustatomi reglamentai procesams urbanizuotame gamtiniame karkase reguliuoti; esant poreikiui nustatyti didesnius užstatymo tankius taikant kitas kraštovaizdžio naudojimo gerinimo ir ekologinio kompensavimo priemones;
    10.3. fiksuoti gamtinio karkaso ir urbanizuojamų teritorijų sąlyčio zonas, teritorijas, kurių nenumatoma užstatyti;
    10.4. gamtinio karkaso elementus nagrinėti didesnio tikslumo masteliu naudojant tam reikalingą tiriamąją ir pagrindžiamąją medžiagą. Savaiminiai arba urbanistinius reikalavimus pažeidžiantys medžiai ar neorganizuotos jų grupės urbanistinėje aplinkoje negali būti absoliučios apsaugos objektu;
    10.5. patikslinti intensyviam ir ekstensyviam naudojimui įrengiamų želdynų teritorijas detalizuojant galimą urbanizaciją ten, kur urbanizuotų teritorijų, mažesnių nei 5 ha, Bendrasis planas nefiksavo;
    10.6. fiksuoti svarbiausius atskiruosius želdynus, dėl kurių išsaugojimo ir įrengimo galutinai apsispręsta;
    10.7. suskaidyti teritorijas į urbanistinius segmentus nustatant diferencijuotą želdynų poreikio normatyvą;
    10.8. į gamtinį karkasą įeinančių saugomų teritorijų tinklai, atskiros saugomos teritorijos, jų dalys ar zonos planuojamos, jų apsaugos ir naudojimo bei tvarkymo reglamentai nustatomi rengiant specialiojo planavimo dokumentus Bendrojo plano pagrindu;
    10.9. formuoti urbanistinėje struktūroje integralų želdynų tinklą, susiejantį gyvenamąsias, saugomas ir gamtinio karkaso teritorijas;
    10.10. formuoti urbanizuotų teritorijų apsauginių želdinių sistemas – urbanizuotų masyvų žaliąsias perskyras;
    10.11. visuomeniniuose centruose, darbo vietų aplinkoje ir žmonių susikaupimo vietose numatyti teritorijas kokybiškiems želdynams. Plėsti jų funkcinio naudojimo turinį, didinti atraktyvumą;
    10.12. planuoti želdynų, esančių Neries ir Vilnios slėniuose, sistemas, miesto žaliųjų jungčių su priemiesčio miškais plėtrą, sukurti miesto miškų tvarkymo ir naudojimo programą, orientuotą į poilsio (rekreacinių) miškų formavimą;
    10.13. Senamiestyje ir kitose intensyviai užstatytose teritorijose numatyti specifinius reikalavimus atitinkančias žaliąsias erdves taikant netradicines priemones;
    10.14. BP sprendiniais nustatyti želdynų valdymo principus tinkamai įvardijant atskiruosius ir priklausomuosius želdynus;
    10.15. nustatyti privalomuosius rodiklius želdynų plotams atsižvelgiant į želdinių tipą.

11. **Kultūros vertybės**:
    11.1. nustatyti reglamentus Senamiesčio ir kitų kultūros vertybių apsaugos zonose esančioms teritorijoms integruojant specialiuosius paveldosauginius reikalavimus, kurių didžioji dalis nustatyta specialiuosiuose planuose;
    11.2. patikslinti Senamiesčio apžvalgos vietas, nustatyti aiškesnius miestovaizdžio, atsiveriančio nuo jų, formavimo principus;
    11.3. įvertinti Bendrajame plane numatyto, bet neįgyvendinto Verbų etnokultūros draustinio aktualumo ir poreikio klausimą, nustatyti teritorijos reglamentus (specialiojo plano reglamentavimo sistema nesudaro prielaidų formuoti aiškų urbanistinį-gamtinį kompleksą);
    11.4. išnagrinėti valstybės valdymo institucijų iškėlimo iš Senamiesčio klausimą siūlant alternatyvas (aktualiausia – konversinių teritorijų vietoje);
    11.5. nustatyti principus, kuriais būtų vadovaujamasi, skatinant gyvenamojo būsto išlikimą ir didėjimą Senamiestyje.

12. **Socialinė infrastruktūra**:

12.1. atsižvelgiant į naujus demografinius duomenis išanalizuoti realius naujos socialinės infrastruktūros (švietimo, sveikatos, kultūros ir sporto) kiekio ir sklaidos poreikius;
12.2. nustatyti efektyviausius socialinių paslaugų teikimo būdus;
12.3. numatyti teritorijas socialinės infrastruktūros plėtrai.

13. **Susisiekimo sistema**:
13.1. panaikinti susisiekimo infrastruktūros plėtros prieštaravimus tarp miesto ir gretimų savivaldybių Bendrojo plano sprendinių;
13.2. sudaryti sąlygas atsirasti integruotai (intermodalinei) susisiekimo sistemai, sujungiančiai visas judumo formas (viešojo transporto, pėsčiųjų ir dviračių, individualaus transporto), kurios ne konkuruoja, o papildo viena kitą;
13.3. susisiekimo sistemos infrastruktūra turi būti plėtoma atsižvelgiant į Darnaus judumo plano sprendinius ir leisti siekti darnaus judumo tikslų;
13.4. toliau modernizuoti viešojo transporto rūšies – greitųjų autobusų tranzito (*Bus rapid transit* (BRT) tinklą ir sistemą išskiriant specialias eismo juostas, sudarant prioritetinį važiavimą sankryžose ir keičiant esamus autobusus šiuolaikinėmis transporto priemonėmis. Naujas viešojo transporto rūšis numatyti tik tuo atveju, jei iš esmės bus keičiami urbanistiniai sprendiniai (pvz., naujai formuojami urbanistiniai koridoriai su didesniu gyventojų ir darbo vietų tankiu) arba išaugs keleivių srautai;
13.5. intensyviau plėsti dviračių takų tinklą, nustatyti probleminius dviračių takų mazgus ir ruožus, numatyti infrastruktūros plėtros prioritetus. Išnagrinėti rekreacinį pėsčiųjų ir dviračių žiedą, kuris galėtų sujungti Bukčių, Karoliniškių, Vingio, Ozo, Verkių, Žaliųjų ežerų, Valakampių, Sapieginės, Belmonto, Pavilnių parkus į bendrą sistemą;
13.6. išnagrinėti Šiaurinę gatvę, kuri sujungtų Vakarinį aplinkkelį su Valakupių tiltu ir užtikrintų Ozo ir Kareivių gatvių pralaidumą.

14. **Inžinerinė infrastruktūra**:
14.1. peržiūrėti inžinerinės infrastruktūros plėtros prioritetus (pirmiausia – siekiant užtikrinti infrastruktūros poreikį esamose užstatytose teritorijose, kuriose tokia infrastruktūra nesukuriama jau ne vieną dešimtmetį);
14.2. įvertinus skirtingą investicijų poreikį bei atsižvelgiant į miesto plėtros prioritetus miesto teritoriją suskirstyti į zonas, kurioms pagal miesto plėtros prioritetus būtų nustatomi diferencijuoti infrastruktūros plėtros mokesčiai;
14.3. įvertinti energetinės sistemos (Vilniaus termofikacinės elektrinės Nr. 2 ir geležinkelio iki jos poreikio klausimas) konversiją Neries pakrantėje Savanorių prospekte galimybes.

15. **Plėtros prioritetai**:
15.1. aiškiau, tiksliau ir konkrečiau apibrėžti miesto plėtros prioritetus, urbanistinės struktūros centrus;
15.2. numatyti projektų įgyvendinimo eiliškumą ir terminus, reikalingus išteklius;
15.3. numatyti koordinuotos miesto ir priemiesčio (teritorijų, esančių gretimose savivaldybėse) plėtros priemones;
15.4. įvertinus skirtingą investicijų poreikį bei atsižvelgiant į miesto plėtros prioritetus, miesto teritoriją suskirstyti į zonas, kurioms būtų nustatomi skirtingi pagal miesto plėtros prioritetus diferencijuoti infrastruktūros plėtros mokesčiai;
15.5. esant viešųjų lėšų trūkumui labiau telktis ties Bendrojo plano sprendiniuose numatytų prioritetinių plėtros krypčių įgyvendinimu – vidinių, jau užstatytų teritorijų efektyvesniu panaudojimu ir trimis naujai plėtojamomis vakarų, šiaurės vakarų ir rytų kryptimis.

16. Rengiant Bendrojo plano keitimą būtina tęsti raidos kryptis, numatytas Bendrojo plano decentralizuotos koncentracijos koncepcijoje iki 2025 metų, siekiant užtikrinti gyventojų interesus, pradėtų darbų ir statybų tęstinumą, investicijų stabilumą, palaikyti bendradarbiavimą ir partnerystės ryšius su kaimyninėmis savivaldybėmis darniai miesto plėtrai užtikrinti. Rengėjas privalo įvertinti aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų, patvirtintų įsigaliojus Bendrajam planui, sprendinius.

3. Urbanistinės problemos ir situacijos

Rengiant bendrojo plano keitimo esamos būklės įvertinimo stadiją, nustatytos pačios svarbiausios Vilniaus miesto urbanistinės struktūros problemos, kurias padės spręsti bendrojo plano sprendiniai.

Svarbiausios Vilniaus miesto urbanistinės struktūros problemos *(žr. pav. Nr. 3-1):*

1. **Nusidėvėję sovietinio laikotarpio daugiabučių namų rajonai**;
   (teritorija – apie 1840 ha; gyventojų skaičius - 350 tūkst.)
2. **Nebaigtas formuoti šiuolaikinis sostinės Centras** (centrinės dalies viešųjų erdvių trūkumas, aplestos teritorijos, pagrindinių dviračių, pėsčiųjų takų ir jų jungčių trūkumas;
   (teritorija – apie 2500 ha)
3. **Nepastatytos svarbiausios transporto jungtys**;
   (Šiaurinė g. tarp Kalvarijų g. ir Vakarinio greitkelio – 5 km; Mykolo Lietuvio g. – 2,4 km)
4. **Geležinkelio mazgo, autobusų stoties ir aplinka nusidėvėjusi ir nesaugi**;
   (teritorija – apie 60 ha; 1012,5 tūkst. keleivių išvyko iš Vilniaus gel. stoties 2015 m. (2774 keleiviai per dieną))
5. **Neries ir Vilnios upių pakrantės, nepakankamai pritaikytos gyventojų poreikiams** (sportui, poilsiui, dviračių takams ir vaikščioti pėsčiomis);
   (teritorija – apie 300 ha)
6. **Neišvystyti periferiniai centrai**;
   (teritorija – apie 140 ha)
7. **Nesuformuotas pagrindinių miesto prieigų įvaizdis** (architektūrinė-urbanistinė aplinka, efektyvus esamos infrastruktūros panaudojimas);
   (teritorija – apie 500 ha)
8. **Dėl ateičiai rezervuoto lėktuvų kilimo-tūpimo tako (KTT), nepanaudotos plėtrai tinkamos miesto teritorijos** (dėl Susisiekimo ministerijos neapsisprendimo, ar reikalingas kitos krypties KTT);
   (teritorija – apie 300 ha)
9. **Priemiesčio gyventojai naudojasi Vilniaus miesto savivaldybės lėšomis sukurta infrastruktūra**;
   (teritorija – apie 11 tūkst. ha (110 kv.km); gyventojų skaičius – apie 47 tūkst.)
10. **Chaotiškas sodininkų bendrijų virsmas į gyvenamasias teritorijas**;
    (teritorija – apie 2180 ha; gyventojų - 19,4 tūkst.; gyventojų potencialas: iki 2030 m. – apie 10 tūkst., iki 2050 m. - apie 22 tūkst. gyventojų)

Probleminės situacijos:

1. **Pageidavimai dėl teritorijų panaudojimo statyboms žemėje, kurioje atkurtos nuosavybės teisės, bet urbanizacija nenumatyta;**
   (2015-01-01 - 2017-02-23 – 247 prašymai, iš jų: 81 (33%) – dėl „žemės ūkio ir kitų neužstatomų teritorijų“ urbanizacijos, 103 (42%) –dėl „želdynų“ ir „miškų ir miškingų teritorijų“ urbanizacijos)
2. **Nesilaikyta miesto plėtros prioritetų, nustatytų bendrajame plane** (padrikas ir fragmentuotas užstatymas periferinėje zonoje, išblaškytos investicijos, augantis infrastruktūros poreikis);
3. **Bendrajame plane nustatytieji reglamentai nepakankamai diferencijuoti skirtingoms miesto dalims** (maksimalus užstatymo intensyvumas, pastatų aukštingumas**), nenustatyti užstatymo morfotipai** (užstatymo tipų mišrumas menkina miesto rajonų įvaizdį ir gyvenimo kokybę, kelia gyventojų nepasitenkinimą);
4. **Nenustatyta tvarka ir principai dėl teritorijų vystymo privačios iniciatyvos teise neprioritetinėse plėtros teritorijose**;
5. **Nenustatyta tvarka ir principai, kaip užtikrinti būsimą želdynų poreikio tenkinimą ir gamtinių erdvių viešą naudojimą numatytose urbanizuoti teritorijose, privačiuose sklypuose.**

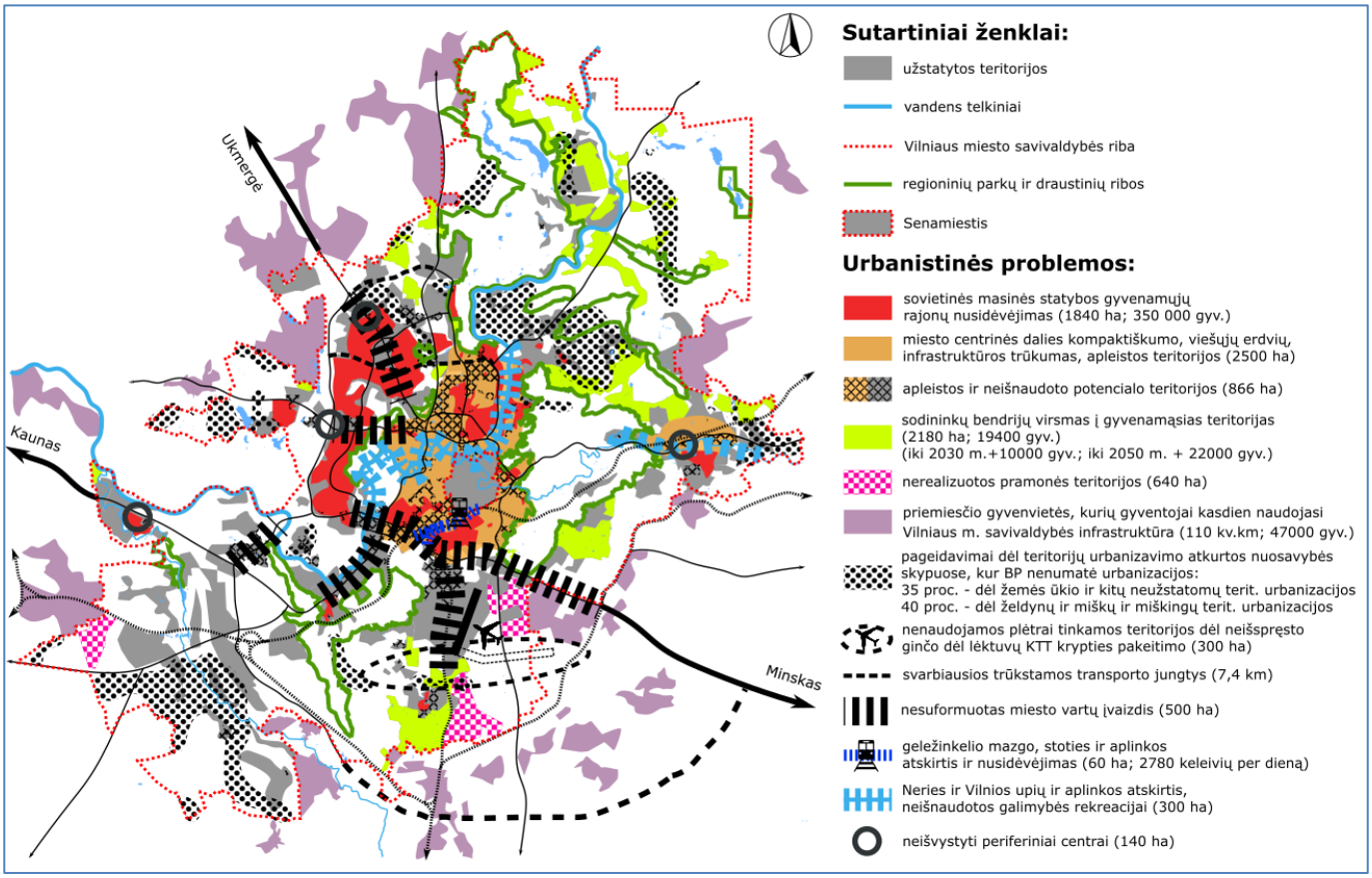

Pav. Nr. 3-1. Urbanistinių problemų arealai

4. Gyventojų skaičiaus demografinė prognozė

Pagal labiausiai tikėtiną scenarijų, 2030 metais Vilniuje gyvens 544 tūkst. gyventojų, 2050 metais – 533 tūkst. *(pav. Nr. 4-1)*, vertinant vien registruotus gyventojus. Per ateinantį dešimtmetį tikėtinas populiacijos augimas dėl teigiamos migracijos bei gimusiųjų skaičiaus (viršijančio mirusiųjų skaičių), kurį lemia esama gyventojų struktūra pagal amžių – didelis 25-34 metų moterų skaičius (gyventojų skaičiaus struktūra pagal amžių iliustruota *(pav. Nr. 4-2)*. Vėliau gimusiųjų skaičius ims mažėti. Pagrindinė to priežastis – mažas dabartinių 10-25 metų moterų skaičius ir, vėlgi, suminis gimstamumo rodiklis, neužtikrinantis kartų kaitos. Pagal labiausiai tikėtiną scenarijų, vidutinis metinis gyventojų skaičiaus pokytis 2016-2050 metų laikotarpiu lygus - 0,06 proc.

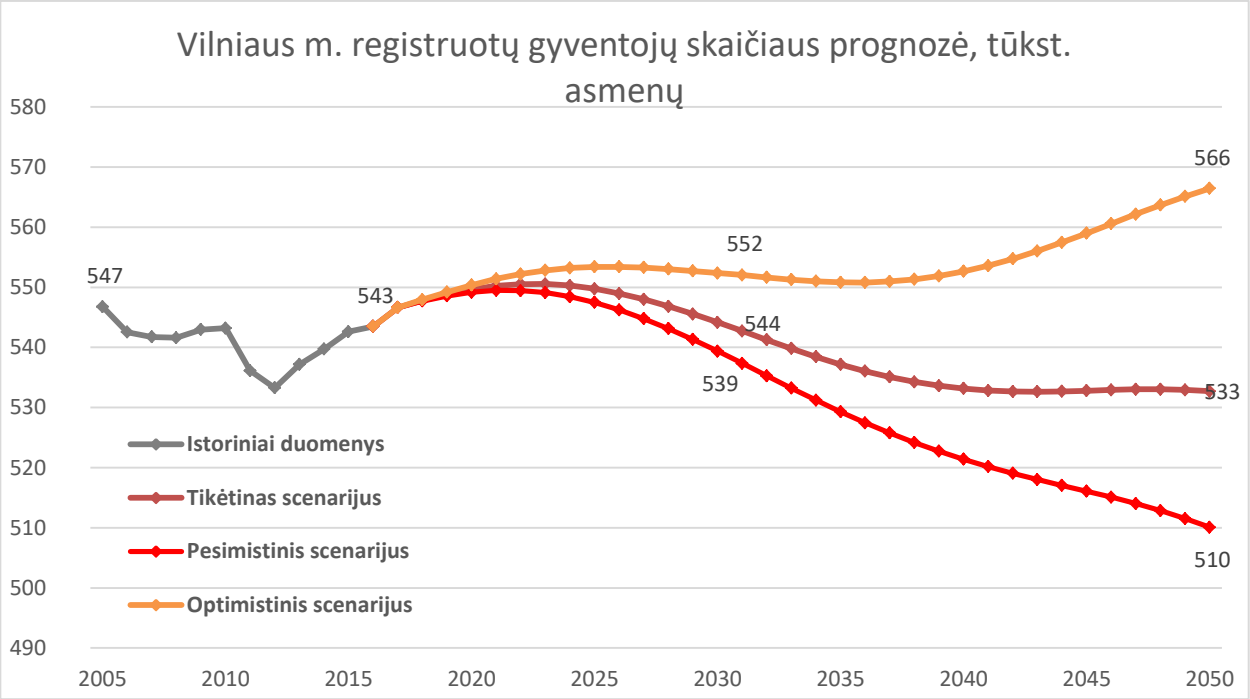

Pav. Nr. 4-1. Vilniaus m. sav. registruotų gyventojų skaičiaus prognozė. Šaltinis: SĮ „Vilniaus planas“, 2016

Pagal pesimistinę prognozę, Vilniaus m. savivaldybėje registruotų gyventojų skaičius nukris iki 510 tūkst. 2050 metais. Šio scenarijaus gyventojų skaičiaus vidutinis metinis pokytis lygus - 0,19 proc.

Pagal optimistinę prognozę, vilniečių skaičius 2050 metais pasieks 566 tūkst. Pagal šios prognozės scenarijų, metinis vidutinis gyventojų skaičiaus pokytis lygus 0,12 proc.

4.1.1. Prognozuojamo registruotų gyventojų skaičiaus struktūra pagal amžių

Pav. Nr. 4-2 pateikia prognozuojamo gyventojų skaičiaus 2030 metais ir 2050 metais pasiskirstymą pagal amžių. Didelis dabartinių 25-35 metų amžiaus gyventojų skaičius lemia didelį dabartinį 0-9 amžiaus vaikų skaičių. Atitinkamai, tai lemia didelį 10-19 metų gyventojų skaičių 2030 metais. Šie gyventojai vėliau susilauks vaikų, dėl ko jų skaičius ūgtelėja 2050 metais.

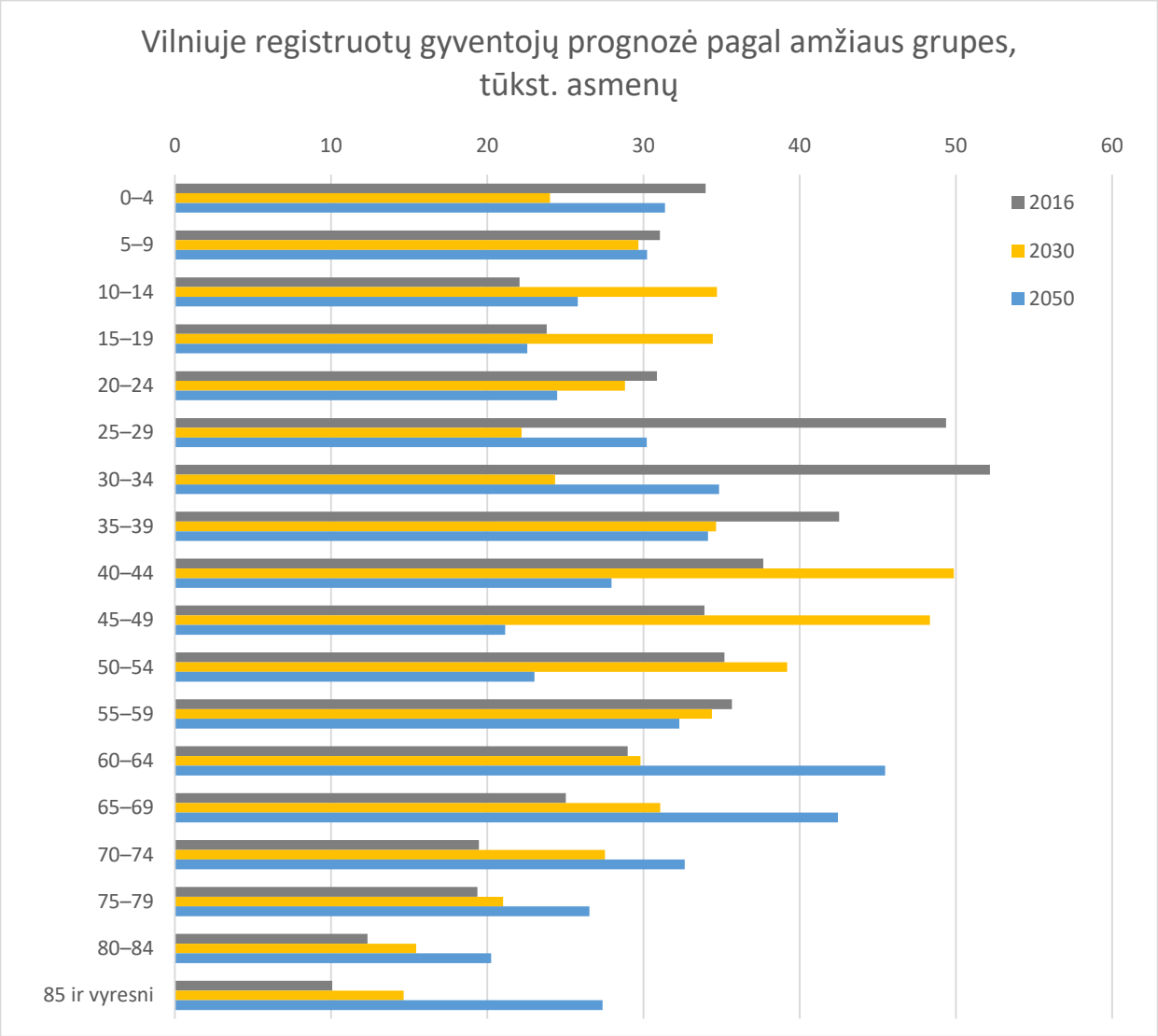

Pav. Nr. 4-2. Vilniuje registruotų gyventojų struktūra pagal amžių. Šaltinis: SĮ „Vilniaus planas“, 2016

Pav. Nr. 4-2 taip pat iliustruoja gyventojų senėjimo tendenciją. Tai lemia tiek esama gyventojų struktūra, tiek ilgėjanti tikėtina gyvenimo trukmė. Jei 2016 metais gyventojų medianinis amžius Vilniuje buvo lygus 38 metams, tai 2050 metais jis gali pasiekti net 46 metus.

Darbingo amžiaus gyventojų dalies prognozė nėra pateikiama dėl, planuojama, kisiančio pensinio amžiaus ribos.

4.1.2. Gyventojų prognozė, įtraukiant ir kitus miesto infrastruktūra besinaudojančius gyventojus

Skaičiuojant, kad realiai Vilniuje šiuo metu gyvena ar miesto infrastruktūra naudojasi tiek žmonių, kiek registruota Vilniaus miesto teritorinėje ligonių kasoje, prognozuojamas gyventojų skaičius atitinkamai keičiasi. Kadangi išsamūs duomenys apie mieste savo gyvenamosios vietos neregistravusių, bet pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigose prisiregistravusių gyventojų amžių ir lytį nėra prieinama, prognozei taikomas atitinkamas procentinis gyventojų skaičiaus padidinimas pagal amžių. Tokia demografinė prognozė iliustruota *pav. Nr. 4-3*. Atkreipiamas dėmesys, kad visos kitos prielaidos, susijusios su skirtingais scenarijais, yra analogiškos registruotų gyventojų prognozės prielaidoms.

Taigi vertinant ne tik registruotus gyventojus, pagal labiausiai tikėtiną scenarijų, gyventojų skaičius nuo 621 tūkst. 2016 metais kiek paaugs iki 622 tūkst. 2030 metais ir nukris iki 608 tūkst. 2050 metais. Pokyčių priežastys analogiškos kaip ir registruotų gyventojų demografinės prognozės atveju.

Pagal pesimistinį scenarijų, gyventojų skaičius 2030 metais nukris iki 616 tūkst. ir iki 583 tūkst. 2050 metais. Optimistinis scenarijus prognozuoja augimą iki 631 tūkst. ir 647 tūkst. atitinkamai 2030 ir 2050 metais.

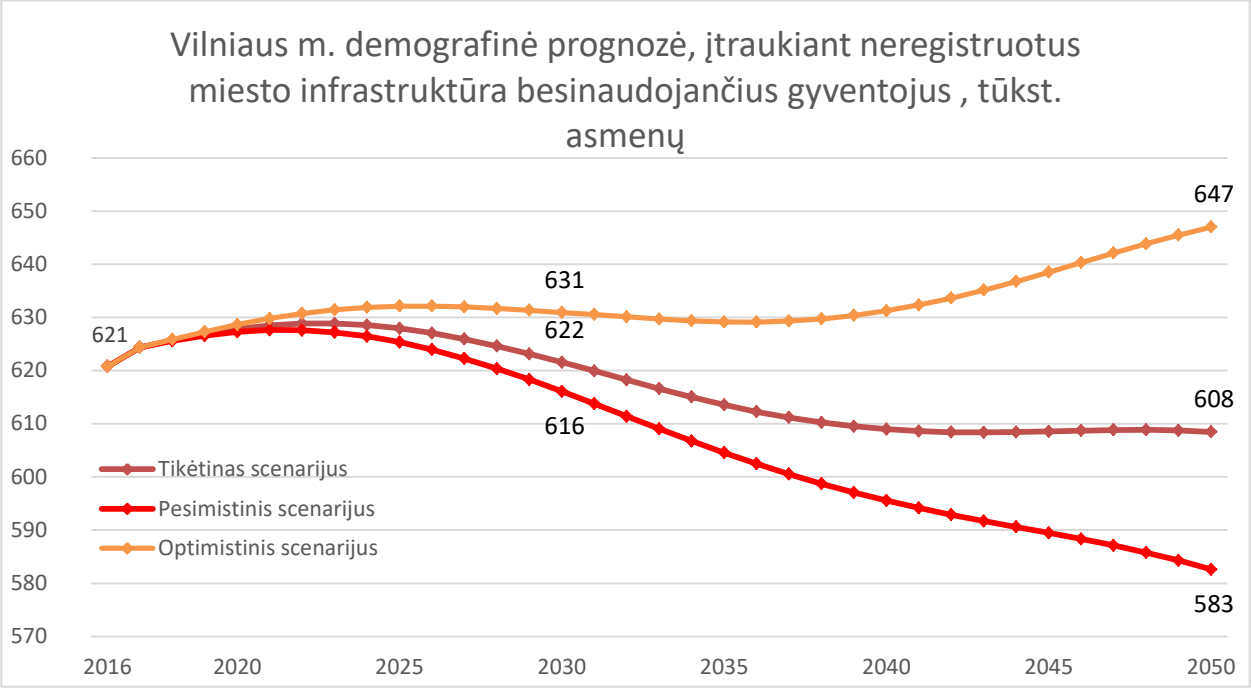

Pav. Nr. 4-3. Vilniaus m. gyventojų demografinė prognozė, įtraukiant neregistruotus infrastruktūra besinaudojančius gyventojus. Šaltinis: SĮ „Vilniaus planas“, 2016, Vilniaus teritorinė ligonių kasa, 2016

5. Gyvenamųjų teritorijų poreikis iki 2050 m.

Modeliuojant siūlomą gyvenamųjų teritorijų raidą, remiamasi 2005-2015 m. naujos gyvenamosios statybos tendencijomis, namų ūkių skaičiumi, vidutiniu namų ūkių dydžiu daugiabučiuose namuose bei 1-2 butų namuose (Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybėse), taip pat nuolatinių ir laikinų gyventojų skaičiaus kaitos prognozėmis.

Remiantis tendencijomis, t.y. išliekant 2005-2015 m. buvusiam gyvenamųjų namų statybos tempui, prognozuojama, kad:

- Iš viso iki 2050 m. būtų pastatyta apie 124 tūkst. būstų, kuriuose galėtų apsigyventi apie 298 tūkst. gyventojų (iš jų Vilniaus miesto savivaldybėje – apie 254 tūkst. ir Vilniaus rajono savivaldybėje – apie 44 tūkst.).

Lentelė Nr. 5.1-1. Teorinė būstų statybos apimtis, išliekant 2005-2015 m. naujos būstų statybos tendencijoms

Teorinė būstų statybos apimtis, išliekant 2005-2015 m. naujos statybos tendencijoms								
	1-2 butų namai (30 gyv./ha)				Daugiabučiai namai (150 gyv./ha)		Iš viso	
	Vilniaus m. sav.		Plėtra į Vilniaus r. sav. teritoriją		Būstai, vnt.	Gyventojai, gyv. sk.	Būstai, vnt.	Gyventojai, gyv. sk.
	Būstai, vnt.	Gyventojai, gyv. sk.	Būstai, vnt.	Gyventojai, gyv. sk.				
2018-2030 m.	10296	29858	6656	17306	31915	70213	48867	117377
2031-2050 m.	15840	45936	10240	26624	49100	108020	75180	180580
2018-2050 m.	26136	75794	16896	43930	81015	178233	124047	297957

- **Tačiau**, vidutinis 35 m^2 gyvenamojo fondo plotas, tenkantis vienam nuolatiniam gyventojui[1], būtų pasiekiamas tarp 2026 ir 2028 metų, o vidutinis 35 m^2 gyvenamojo fondo plotas, tenkantis vienam nuolatiniam ir laikinam gyventojui[2], pasiekiamas tarp 2032 ir 2034 metų. Pakankamas būstų skaičius būtų pastatytas (laikinų ir nuolatinių gyventojų namų ūkių skaičius = būstų skaičiui) tarp 2024 ir 2027 metų.

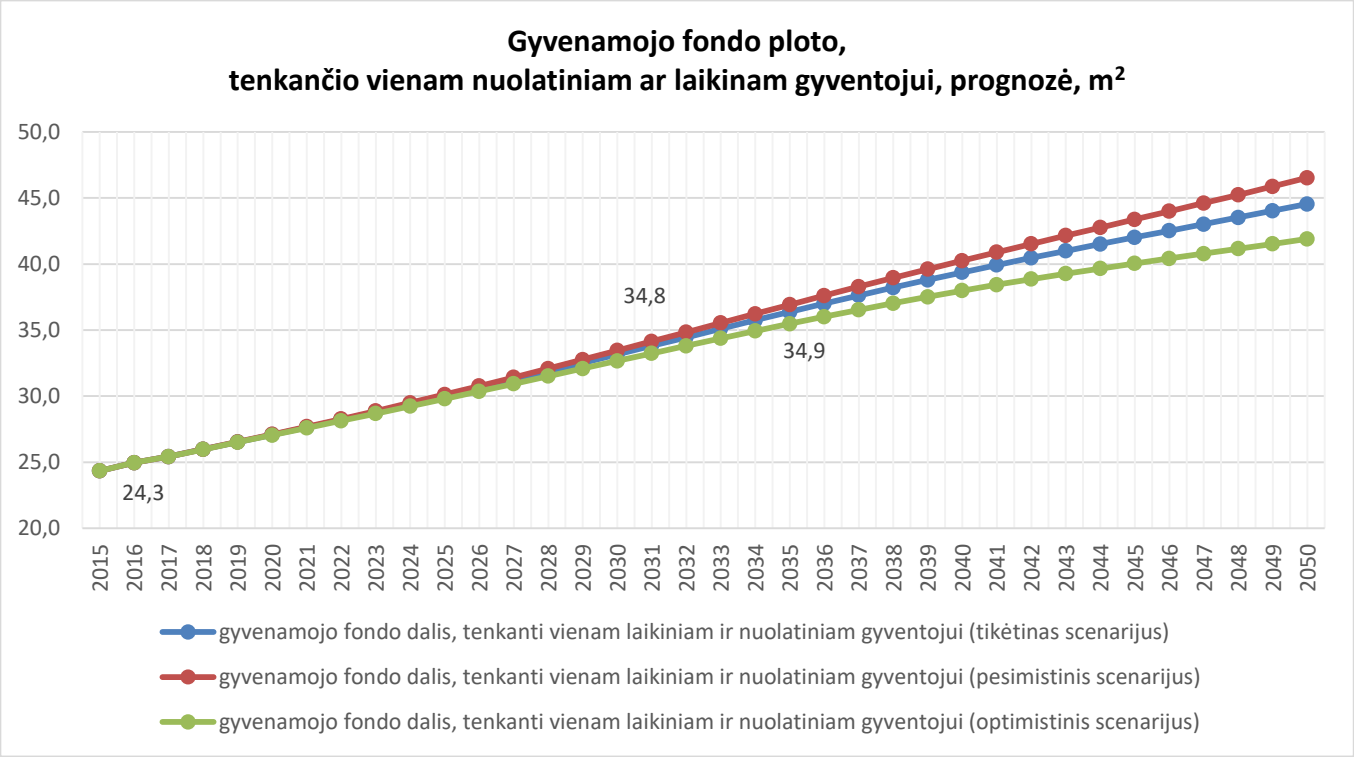

Pav. Nr. 5.1-1. Gyvenamojo fondo ploto, tenkančio vienam nuolatiniam ir laikinam gyventojui, prognozė, išliekant 2005-2015 m. naujos būstų statybos tendencijoms

[1] Šaltinis: LR Statistikos departamentas, Nuolatinių gyventojų skaičius metų pabaigoje, 2016 m.
[2] Šaltinis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa, prisirašiusiųjų prie Vilniaus miesto PAASPĮ gyventojų skaičius, 2016 m.

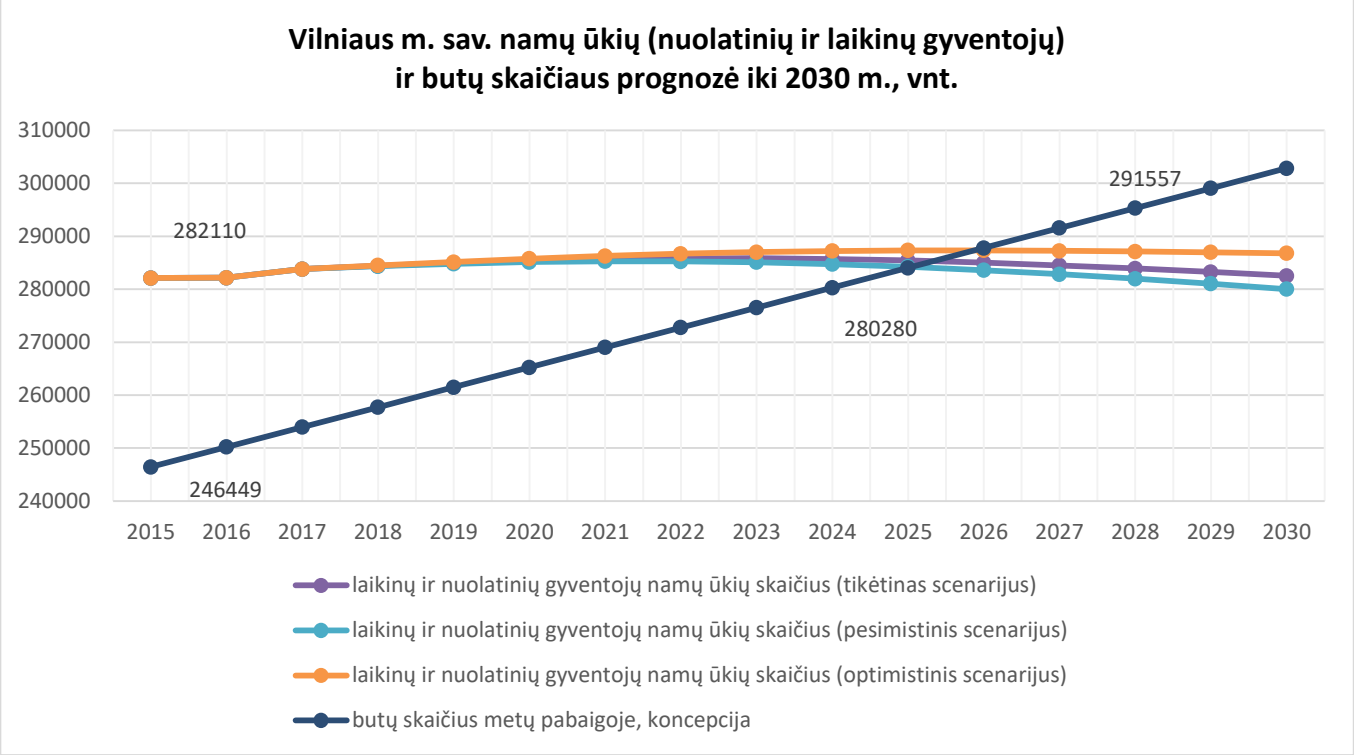

Pav. Nr. 5.1-2. Vilniaus m. sav. namų ūkių (nuolatinių ir laikinų gyventojų) ir butų skaičiaus prognozė iki 2030 m., išliekant 2005-2015 m. naujos būstų statybos tendencijoms

- Taigi, **nuo 2035 metų** (po to kai būtų pasiekiamas vidutinis 35 m^2 gyvenamojo fondo plotas, tenkantis vienam nuolatiniam ir laikinam gyventojui, ir bendras būstų skaičius taptų lygus laikinų ir nuolatinių gyventojų namų ūkių skaičiui) teritorijų naujo būsto plėtrai poreikio nebūtų, todėl **iki 2050 metų būtų pastatyta apie 64 tūkst. naujų būstų, kuriuose apsigyventų apie 153 tūkst. gyventojų, o nuo 2035 metų gyvenamoji statyba apsiribotų esamo gyvenamojo fondo atnaujinimu ir nedidelės apimties nauja statyba.**

Lentelė Nr. 5.1-2. Teorinės naujos būstų statybos ir būstų atnaujinimo apimtys iki 2050 m.

Teorinė naujos būstų statybos apimtis iki 2050 m. (iki 2034 m.)								
	1-2 butų namai (30 gyv./ha)				**Daugiabučiai namai (150 gyv./ha)**		**Iš viso**	
	Vilniaus m. sav.		**Plėtra į Vilniaus r. sav. teritoriją**		**Būstai, vnt.**	**Gyventojai, gyv. sk.**	**Būstai, vnt.**	**Gyventojai, gyv. sk.**
	Būstai, vnt.	**Gyventojai, gyv. sk.**	**Būstai, vnt.**	**Gyventojai, gyv. sk.**				
2018-2030 m.	10296	29858	6656	17306	31915	70213	48867	117377
2031-2050 m.	3168	9187	2048	5325	9820	21604	15036	36116
2018-2050 m.	**13464**	**39046**	**8704**	**22630**	**41735**	**91817**	**63903**	**153493**
Teorinė būstų atnaujinimo apimtis iki 2050 m. (nuo 2035 m.)								
	1-2 butų namai (30 gyv./ha)				**Daugiabučiai namai (150 gyv./ha)**		**Iš viso**	
	Vilniaus m. sav.		**Plėtra į Vilniaus r. sav. teritoriją**		**Būstai, vnt.**	**Gyventojai, gyv. sk.**	**Būstai, vnt.**	**Gyventojai, gyv. sk.**
	Būstai, vnt.	**Gyventojai, gyv. sk.**	**Būstai, vnt.**	**Gyventojai, gyv. sk.**				
2018-2030 m.	0	0	0	0	0	0	0	0
2031-2050 m.	12672	36749	8192	21299	39280	86416	60144	144464
2018-2050 m.	**12672**	**36749**	**8192**	**21299**	**39280**	**86416**	**60144**	**144464**

Šiuo metu Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje yra apie 866 ha apleistų ir neišnaudoto potencialo teritorijų, iš kurių apie 50 proc. (433 ha) galėtų būti dideliu intensyvumu užstatomos daugiabučiais gyvenamaisiais namais (150 gyv./ha) ir patenkintų apie 65 tūkst. gyventojų naujo būsto poreikius. Išliekant 2005-2015 m. buvusiam daugiabutės statybos tempui, tokių teritorijų (užstatomų 150 gyv./ha tankumu) apie 92 tūkst. gyventojų apgyvendinti reiktų bent 613 ha, t.y. trūksta daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijos apie 27 tūkst. gyventojų apgyvendinti.

Siūlomoje bendrojo plano koncepcijoje numatoma apie 485 ha naujos vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios statybos teritorijų (100 gyv./ha): Kalnėnai – 133 ha, Pupojai – 64 ha, Pilaitės šiaurinė dalis – 30 ha, kvartalo „Venecija“ aplinka prie Eišiškių pl. – 28 ha, Gulbinai – 80 ha, Pavilionys-Bajorai – 150 ha. Iš jų apie 313 ha – prioritetinės: Kalnėnai, Pilaitės šiaurinė dalis, Pavilionys, Bajorai. Tikėtina, kad esant didelio užstatymo intensyvumo gyvenamųjų teritorijų trūkumui, daugiabutei gyvenamajai statybai taptų patrauklios vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos, jas užstatant apie 100 gyv./ha tankumu. Daugiabučių namų teritorijų trūkumą (27 tūkst. gyventojų) siūlomos vidutinio užstatymo intensyvumo naujos statybos teritorijos visiškai patenkintų: 27 tūkst. gyventojų poreikius tenkintų apie 270 ha vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamųjų teritorijų (100 gyv./ha). Jeigu didesnio daugiabučių statybos poreikio neliktų, likę 215 ha vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijų galėtų patenkinti dar apie 6,5 tūkst. tūkst. gyventojų poreikius, užstatant 30 gyv./ha tankumu. T.y., siūlomose vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosiose teritorijose daugiabučiuose ir 1-2 butų gyvenamuosiuose namuose galėtų apsigyventi apie 33,5 tūkst. gyventojų.

Prioritetinėse vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijose taikant patrauklias daugiabučių statybą skatinančias priemones (parama socialinės, inžinerinės, kelių infrastruktūros įrengimui ir pan.), į 270 ha šių teritorijų galima būtų pritraukti išimtinai daugiabutę statybą, skirtą 27 tūkst. gyventojų. Likusi prioritetinių teritorijų dalis – 43 ha, nesant daugiabučių statybos poreikiui ir esant didelei 1-2 butų namų statybos paklausai, būtų užstatoma 1-2 butų gyvenamaisiais namais, skirtais 1,3 tūkst. gyventojų.

Tikimasi, kad iki 2050 metų bus užstatyta apie 80 proc. sodininkų bendrijų teritorijų, tinkamų gyvenamajai statybai. Iš 1915 ha sodininkų bendrijų teritorijų, tinkamų gyvenamajai statybai, apie 694 ha jau yra užstatyti gyvenamaisiais namais. Dar apie 838 ha teritorijos, galėtų apsigyventi apie 42 tūkst. naujų gyventojų (50 gyv./ha). Tikimasi, kad iki 2030 metų į sodininkų bendrijų teritorijas atsikels iki 32 tūkst. gyv. ir bus naujai užstatyta iki 637 ha teritorijos.

Iš viso sodininkų bendrijų teritorijos ir vidutinio užstatymo intensyvumo naujos gyvenamosios statybos teritorijos, realizavus maksimalų leidžiamą statybos tankį ir intensyvumą, galėtų patenkinti apie 63,5 tūkst. gyventojų būsto poreikius, t.y. beveik lygiai tiek (1,5 tūkst. daugiau), koks yra 1-2 butų naujų gyvenamųjų namų statybos poreikis iki 2050 metų. Maksimalių leidžiamų statybos rodiklių (100 gyv./ha) nerealizuojant ir dalį (215 ha) vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamųjų teritorijų užstatant 30 gyv./ha tankumu (1-2 butų gyvenamaisiais namais), šios teritorijos kartu su sodininkų bendrijų teritorijomis patenkintų 48,5 tūkst. gyventojų poreikius, o likusiems 14 tūkst. gyventojų tektų numatyti 467 ha papildomų mažo užstatymo intensyvumo gyvenamųjų teritorijų 1-2 butų gyvenamųjų namų statybai (30 gyv./ha) – tokia raida labiausiai tikėtina, atsižvelgiant į esamas naujos statybos tendencijas.

Lentelė Nr. 5.1-3. Teritorijos naujai gyvenamajai statybai poreikis iki 2050 m.

Teritorijos naujai gyvenamajai statybai poreikis iki 2050 m.				
Būsto tipas	**Apleistos teritorijos konversija į didelio užstatymo intensyvumo gyvenamąją teritoriją, ha**	**Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamoji teritorija, ha**	**Sodininkų bendrijų teritorija*, ha**	**Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamoji teritorija, ha**
Daugiabučiai namai	433 (150 gyv./ha)	270 (100 gyv./ha)	0	0
1-2 butų namai	0	215 (30 gyv./ha)	838 (50 gyv./ha)	467 (30 gyv./ha)
VISO	433	485	838	467

** - Sodininkų bendrijų teritorijoje numatoma tik 1 buto gyvenamųjų namų statyba*

2035 m. tėra teorinė data, padedanti įvertinti naujo būsto paklausos ir tikėtinos pasiūlos apimtį. Šios datos nereikėtų vertinti kaip atskaitos taško, nuo kurio nebebus statoma naujų būstų ar iki kurio esami būstai nebus iš esmės atnaujinami. Įvertinus realų naujos statybos būstų poreikį, prisidedantį prie gyvenimo sąlygų gerinimo, neišbalansuojant esamos urbanistinės miesto struktūros, svarbu apriboti naujų 1-2 butų gyvenamųjų namų statybą, kad šios perteklius nepaskatintų miesto centrinės bei vidurinės dalies erozijos, o ribota žemės naujai statybai pasiūla paskatintų esamų gyvenamųjų teritorijų atsinaujinimą ir kompaktiškų (t.y. maksimalius leidžiamus statybos rodiklius realizuojančių) naujų kvartalų kūrimąsi. Tikėtina, kad naujų būstų statyba ir esamų būstų atnaujinimas visu analizuojamu laikotarpiu vyks lygiagrečiai, o didelė dalis statybų sektoriaus persiorientuos į esamų būstų atnaujinimą, griovimą ir perstatymą dar iki 2035 metų.

Statybos techniniame reglamente STR 1.12.06:2002 „Statinio naudojimo paskirtis ir gyvavimo trukmė“ gyvenamosios paskirties pastatams numatoma gyvavimo trukmė, priklausomai nuo statinio naudojimo paskirties ir statybos produktų, iš kurių jis pastatytas. Iki 2050 m. baigsis visų plytų mūro arba mišrių konstrukcijų, stambiabloščių ir šlakbetonio gyvenamųjų statinių, baigtų statyti iki 1950 metų, gyvavimo trukmė. Taip pat iki 2050 metų baigsis visų rąstinių bei medinių (su karkasu, apmūrytų ar skydų) gyvenamųjų statinių, statytų iki 1980 m., gyvavimo trukmė.

2017 m. pradžioje iki 2040 m. baigtų statyti 1-2 butų gyvenamųjų namų buvo 4230 (plotas – 498538 m^2), daugiabučių – 2219 (plotas – 1426585 m^2), o gyvenamųjų namų įvairioms socialinėms grupėms buvo 38 (plotas – 47574 m^2). Visų šių gyvenamųjų namų (iš viso – 6487 pastatai, plotas – 1972697 m^2), išskyrus monolito, gyvavimo trukmė baigsis iki 2040 m., o monolito – iki 2060 m. Tikėtina, kad šiuose 1-2 butų namuose gyvena 20,5 tūkst. gyventojų, daugiabučiuose namuose – 58,7 tūkst. gyventojų ir gyvenamuosiuose namuose įvairioms socialinėms grupėms – 2 tūkst. gyventojų – (24,3 m^2/gyv.). Tai yra, iš viso apie 81,2 tūkst. gyventojų iki 2040 metų (monolitinių namų – iki 2060 metų) iškils poreikis savo būste atlikti kapitalinį remontą arba griauti ir statyti naują būstą.[3]

Jau dabar aktualus sovietinio laikotarpio daugiabučių namų modernizavimas, bendrabučių griovimas ir perstatymas, senųjų gyvenviečių atnaujinimas, nors daugelio iš šių statinių gyvavimo trukmė iki 2050 metų ir nesibaigs. Tokių vien gelžbetonio plokščių gyvenamųjų daugiabučių statinių Vilniaus m. savivaldybėje 2017 m. pradžioje buvo 1732 (6266959 m^2) [4].

Išliekant 2005-2015 m. būsto statybos tendencijoms, sumažinus naujos statybos teritorijų pasiūlą bei tokiu būdu suaktyvinus esamų gyvenamųjų teritorijų atsinaujinimą, atnaujintuose 1-2 butų gyvenamuosiuose namuose turėtų įsikurti apie 58 tūkst. nusidėvėjusių pastatų gyventojų, o daugiabučiuose – 86,4 tūkst. gyventojų. Tikėtina, kad pritaikius anksčiau minėtas 1-2 butų naujų namų statybą ribojančias priemones ir suaktyvinus būsto atnaujinimo paramos programas, **atsinaujintų apie 1933 ha 1-2 butų gyvenamųjų namų teritorijų (30 gyv./ha) ir 480 ha didelio užstatymo intensyvumo sovietinio laikotarpio daugiabučių namų teritorijų (180 gyv./ha)**. Šiose teritorijose esančių perpildytų būstų gyventojų naujo būsto poreikius patekintų naujos statybos būstas, kurio poreikio analizė pateikta anksčiau šiame skyriuje. Anksčiau pateiktoje naujo būsto poreikio analizėje jau yra įvertintas poreikis didinti gyvenamojo fondo dalį vienam gyventojui iki 35 m^2 bei pastatyti visų namų ūkių poreikius patenkinantį skaičių naujų būstų.

[3] Šaltinis: VĮ Registrų centras, 2017 m.
[4] Šaltinis: VĮ Registrų centras, 2017 m.

Lentelė Nr. 5.1-4. Gyvenamųjų statinių gyvavimo trukmė, priklausomai nuo statybos produktų, iš kurių jie pastatyti. Šaltinis: Statybos techninis reglamentas STR 1.12.06:2002 „Statinio naudojimo paskirtis ir gyvavimo trukmė“.

Gyvenamųjų statinių gyvavimo trukmė, priklausomai nuo statybos produktų, iš kurių jie pastatyti					
Eilės nr.	**Statinio pavadinimas Statybos produkto, iš kurio statinys pastatytas, pavadinimas**	**Statinio gyvavimo trukmė, metais**	**Statinių, pastatytų iki šių metų, gyvavimo trukmė baigsis**		
			2018 m.	**2030 m.**	**2050 m.**
1.	**Daugiabutis gyvenamasis namas:**		Statinio statybos metai		
1.1.	plytų mūro arba mišrių konstrukcijų	100	1918 m.	1930 m.	1950 m.
1.2.	stambiaplokščiai	100	1918 m.	1930 m.	1950 m.
1.3.	monolito	120	1898 m.	1910 m.	1930 m.
1.4.	rąstų	60	1958 m.	1970 m.	1990 m.
1.5.	rąstų apmūryti	70	1948 m.	1960 m.	1980 m.
1.6.	mediniai su karkasu	40	1978 m.	1990 m.	2010 m.
1.7.	mediniai su karkasu apmūryti	50	1968 m.	1980 m.	2000 m.
2.	**Vieno ir dviejų butų gyvenamieji namai:**		Statinio statybos metai		
2.1.	plytų mūro	100	1918 m.	1930 m.	1950 m.
2.2.	stambiaplokščiai	100	1918 m.	1930 m.	1950 m.
2.3.	šlakbetonio	100	1918 m.	1930 m.	1950 m.
2.4.	rąstų	65	1953 m.	1965 m.	1985 m.
2.5.	mediniai su karkasu	40	1978 m.	1990 m.	2010 m.
2.6.	mediniai apmūryti	70	1948 m.	1960 m.	1980 m.
2.7.	mediniai skydų	50	1968 m.	1980 m.	2000 m.
2.8.	monolito	120	1898 m.	1910 m.	1930 m.

Toks gyvenamųjų teritorijų plėtojimas įgyvendintų esminius bendrojo plano siekius:

- Planuoti racionalų Vilniaus miesto žemės naudojimą gyvenamajai statybai, atsižvelgiant į prognozuojamas demografines tendencijas ir jų sąlygojamą naujo gyvenamojo būsto poreikio kaitą;
- Planavimo priemonėmis paskatinti miesto centrinės ir vidurinės dalies, senųjų gyvenviečių atsinaujinimą;
- Suplanuoti pakankamą teritorijos plotą kompaktiškoms, šiuolaikinius gyventojų poreikius tenkinančioms, finansiškai patrauklioms ir gyventojų migraciją į aplinkines savivaldybes stabdančioms gyvenvietėms Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje formuotis.

6. Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcija

Vadovaujantis bendrojo plano keitimo darbų programa (toliau – Programa), patvirtinta Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-04-28 įsakymu Nr. 30-991, numatyta parengti ne mažiau kaip dvi teritorijos plėtros koncepcijos alternatyvas (programos III skyriaus „Kiti reikalavimai“ p.14).

Vadovaujantis programos II skyriaus „Bendrojo plano keitimo tikslai ir uždaviniai“ p. 9, akcentuojamas bendrojo plano sprendinių tęstinumo poreikis („rengiant Bendrojo plano keitimą būtina tęsti raidos kryptis, numatytas Bendrojo plano decentralizuotos koncentracijos koncepcijoje iki 2025 metų, siekiant užtikrinti gyventojų interesus, pradėtų darbų ir statybų tęstinumą, investicijų stabilumą, palaikyti bendradarbiavimą ir partnerystės ryšius su kaimyninėmis savivaldybėmis darniai miesto plėtrai užtikrinti“).

Todėl teikiamos dvi BP Koncepcijos alternatyvos:

1. **BP Koncepcija 1 „Nekeičiami galiojančio bendrojo plano sprendiniai“** (Bendrojo plano, patvirtinto Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2007-02-14 sprendimu Nr. 1-1519, neįgyvendintų sprendinių tęstinumas);
2. **BP Koncepcija 2 „Aktualizuojami galiojančio bendrojo plano sprendiniai, tobulinama miesto erdvinė struktūra“.**

Bet kokiu atveju, pasirinkus BP Koncepcijos vieną iš alternatyvų (siūloma alternatyva – BP Koncepcija Nr. 2), sprendinių konkretizavimo stadijoje bendrojo plano sprendiniai bus detalesni (mastelyje 1:10000) nei galiojančio bendrojo plano (mastelyje 1:25000).

Toliau pristatomi Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos 2 (*toliau – BP Koncepcija 2*) sprendiniai.

BP Koncepcijos 2 sprendiniuose vadovaujamasi svarbiausiais miesto erdvinės struktūros tobulinimo tikslais:

- išsaugoti Vilniaus miesto savitumą, kuris neatsiejamas nuo kultūros paveldo (Senamiestis, istoriniai priemiesčiai) ir unikalios gamtinės aplinkos (upių šlaitai, parkai, draustiniai);
- pirmenybę teikti kompaktiško miesto sukūrimui centrinėje ir vidurinėje zonose, panaudojant vidinės plėtros rezervus (antrinis teritorijų panaudojimas, modernizavimas, nebaigtų formuoti kvartalų užstatymas), plėtojant viešąją socialinę, susisiekimo infrastruktūrą bei želdynų sistemą;
- planuoti racionalų Vilniaus miesto žemės naudojimą gyvenamajai statybai, atsižvelgiant į prognozuojamas demografines tendencijas ir jų sąlygojamą naujo gyvenamojo būsto poreikio kaitą.

6.1. Išorės struktūra

Aplink Vilniaus miestą formuojasi glaudžiai su Vilniaus miestu susijusi priemiesčio teritorija, kurioje kasmet auga gyventojų, kasdieniniais ryšiais susietų su Vilniumi, skaičius (Vilnius yra darbo, studijų, apsipirkimo, sveikatos ir kultūros paslaugų centras priemiesčio gyventojams), tačiau bendradarbiavimas tarp gretimų savivaldybių dėl darnios miesto ir priemiestinių teritorijų, koordinuojant veiksmus, nevyksta.

Numatoma:

- Kartu su gretimomis Vilniaus ir Trakų rajonų savivaldybėmis nustatyti ir įteisinti Vilniaus miesto aglomeracinę zoną miesto ir artimojo priemiesčio veiklai koordinuoti, apimant Lentvarį (Vakarų zona), Zujūnus-Antežerius-Buivydiškes, Plytinę-Platiniškes, Bieliūnus-Dvarykščius, Avižienius, Bukiškį, Bajorus, Didžiąją Riešę, Bendorius, Lindiniškes (Šiaurės Vakarų zona), Galgius (Šiaurės-Rytų zona), Nemėžį, Grigaičius, Daržininkus, Skaidiškes, Rudaminą, Kalviškes, Juodšilius, Vaidotus-Pagirius (Pietryčių zona).

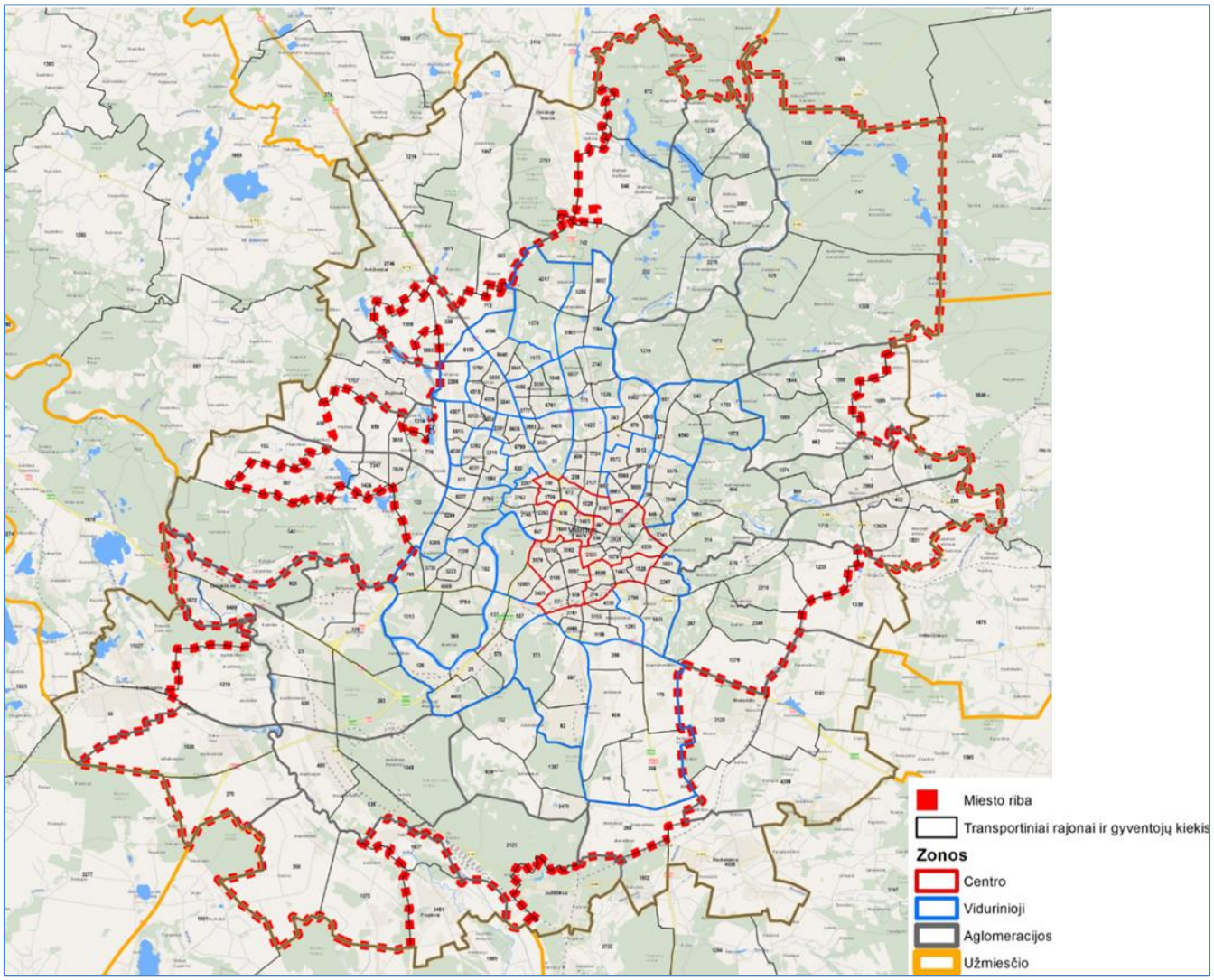

Pav. Nr. 6.1-1. Siūloma Vilniaus aglomeracinė zona

6.2. Miesto struktūra

Įvertinant svarbiausias Vilniaus miesto urbanistinės struktūros problemas, apibūdintas skyriuje 3, ir siekiant jas išspręsti iki 2050 m., numatoma:

- Tobulinant miesto urbanistinę struktūrą, pirmenybę skirti teritorijų antriniam panaudojimui, modernizavimui, nebaigtų formuoti kvartalų užstatymui (miesto centrinė ir vidurinė zonos):
  - modernizuoti, renovuoti sovietinio laikotarpio daugiabučių namų rajonus;
  - panaudoti apleistas teritorijas (antrinis panaudojimas);
  - performuoti perspektyviausias gyvenamai statybai sodininkų bendrijų teritorijas į gyvenamąsias teritorijas (leidžiant užstatyti tik 1 buto gyvenamaisiais namais);
  - numatant naują statybą dalinai užstatytose teritorijose, formuoti kvartalus pagal nustatytą morfologinę urbanistinę struktūrą;
- Formuoti intensyvaus užstatymo zonas šalia pagrindinių transporto koridorių su viešuoju transportu;
- Formuoti miesto centrus (pagrindinį miesto centrą ir lokalius miesto dalių centrus);
- Nutiesti svarbiausias trūkstamas transporto jungtis (Šiaurinė g., Mykolo Lietuvio g.), pagrindinius dviračių takus, želdynus;
- Vystant naują plėtrą periferinėje zonoje, pirmenybę skirti Pilaitės šiaurinei daliai, teritorijai prie Minsko plento ir teritorijoms prie Ukmergės g. šalia Vakarinio aplinkkelio;
- Stabdyti padriką fragmentinį užstatymo sklidimą periferinėje zonoje – nustatyti privalomuosius reikalavimus, kaip vystyti teritorijas privačios iniciatyvos teise neprioritetinėse plėtros teritorijose.

6.2.1. Miesto struktūros tobulinimo sprendiniai ir prioritetai

- Tobulinamos esamos užstatytos teritorijos (vidinė plėtra):
  - Sovietinio laikotarpio daugiabučių namų rajonai:
    - Pilotiniai projektai: problematiškiausi bendrabučių ir daugiabučių kompleksai (perstatymas, atnaujinimas, pritaikymas šiuolaikiniams poreikiams);
    - I prioritetas: Naujininkai, Naujoji vilnia, Žirmūnų šiaurinė dalis (atnaujinimas, pritaikymas šiuolaikiniams poreikiams);
    - II prioritetas: Šnipiškės, Vilkpėdė, Naujamiestis (atnaujinimas, pritaikymas šiuolaikiniams poreikiams);
    - III prioritetas: Baltupiai, Grigiškės, Žirmūnų pietinė dalis (atnaujinimas, pritaikymas šiuolaikiniams poreikiams);
    - IV prioritetas: Fabijoniškės, Santariškės, Antakalnis, Karoliniškės, Viršuliškės, Lazdynai, Šeškinė, Justiniškės, Pilaitės pietinė dalis, Pašilaičiai (atnaujinimas, pritaikymas šiuolaikiniams poreikiams);

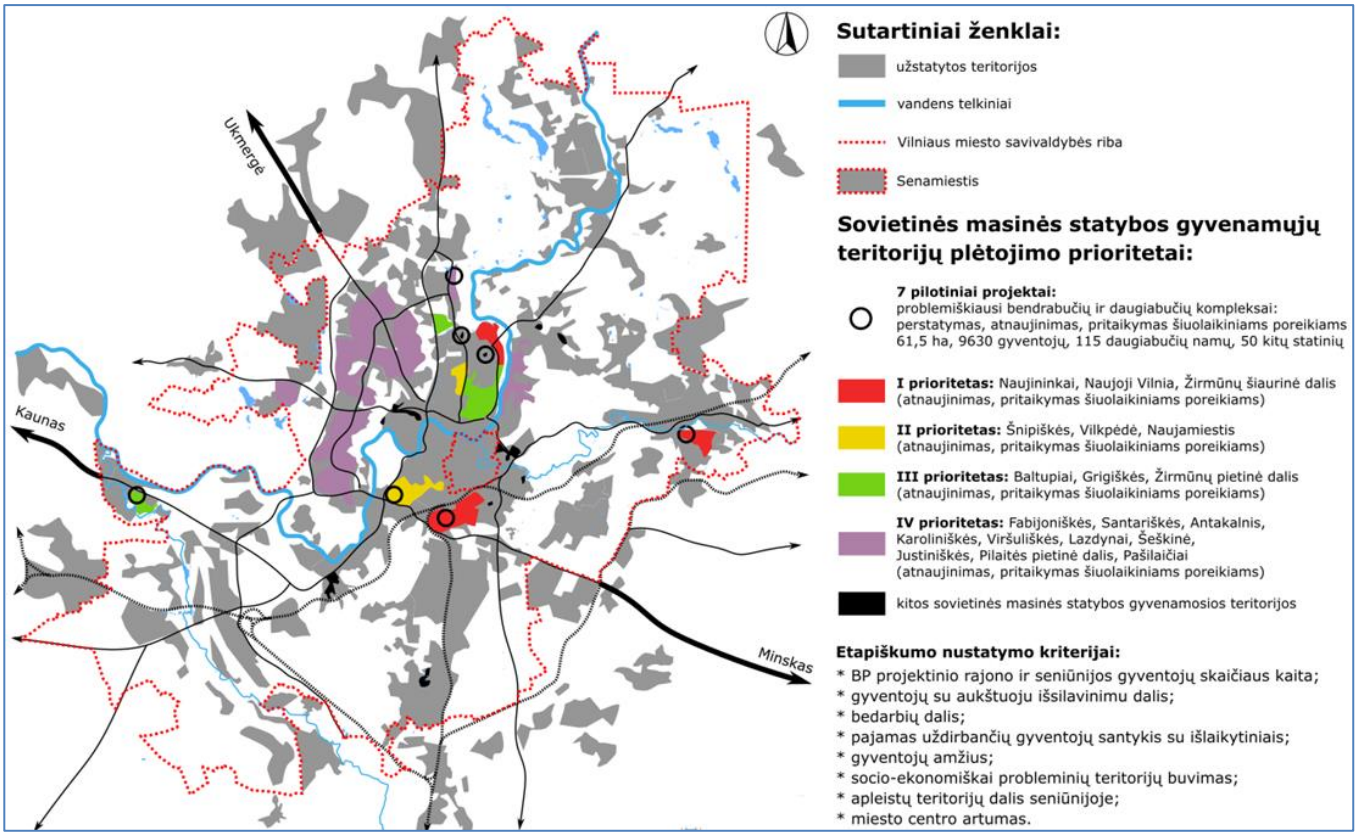

Pav. Nr. 6.2.1-1. Sovietinio laikotarpio daugiabučių namų rajonų atnaujinimo prioritetai

- Apleistų ir neišnaudoto potencialo teritorijų panaudojimas:
  - I prioritetas: miesto centrinė dalis, Senamiestis;
  - II prioritetas: Pietinės greito eismo gatvės aplinka;
  - III prioritetas: Naujoji Vilnia;
  - IV prioritetas: Žirmūnų šiaurinė dalis;

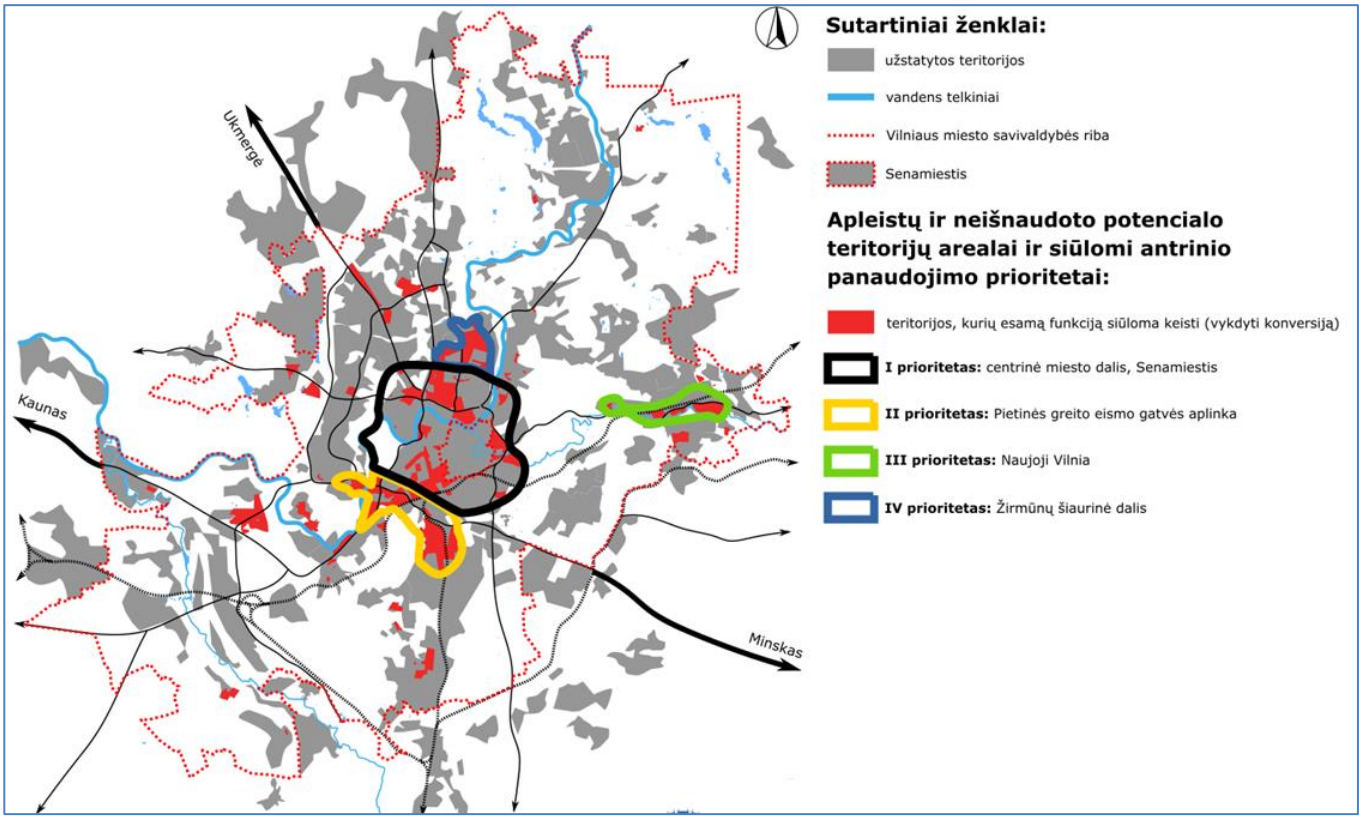

Pav. Nr. 6.2.1-2. Apleistų ir nepanaudoto potencialo teritorijų antrinio panaudojimo prioritetai

- Perspektyviausių gyvenamai statybai sodininkų bendrijų teritorijų performavimas į gyvenamąsias teritorijas:
  - I prioritetas: baigiama konversija teritorijose, kur ji įvykusi daugiau nei 70 proc.;
  - II prioritetas: baigiama konversija teritorijose, kur ji įvykusi nuo 41 iki 69 proc.;
  - III prioritetas: baigiama konversija teritorijose, kur ji įvykusi iki 40 proc.;
  - IV prioritetas: sodininkų bendrijų konversija į gyvenamąsias teritorijas zonose, kurios patenka į rezervuotą kitos krypties lėktuvų kilimo-tūpimo tako ir perspektyvinę lėktuvų triukšmo zoną (atsisakius kitos krypties lėktuvų kilimo-tūpimo tako);

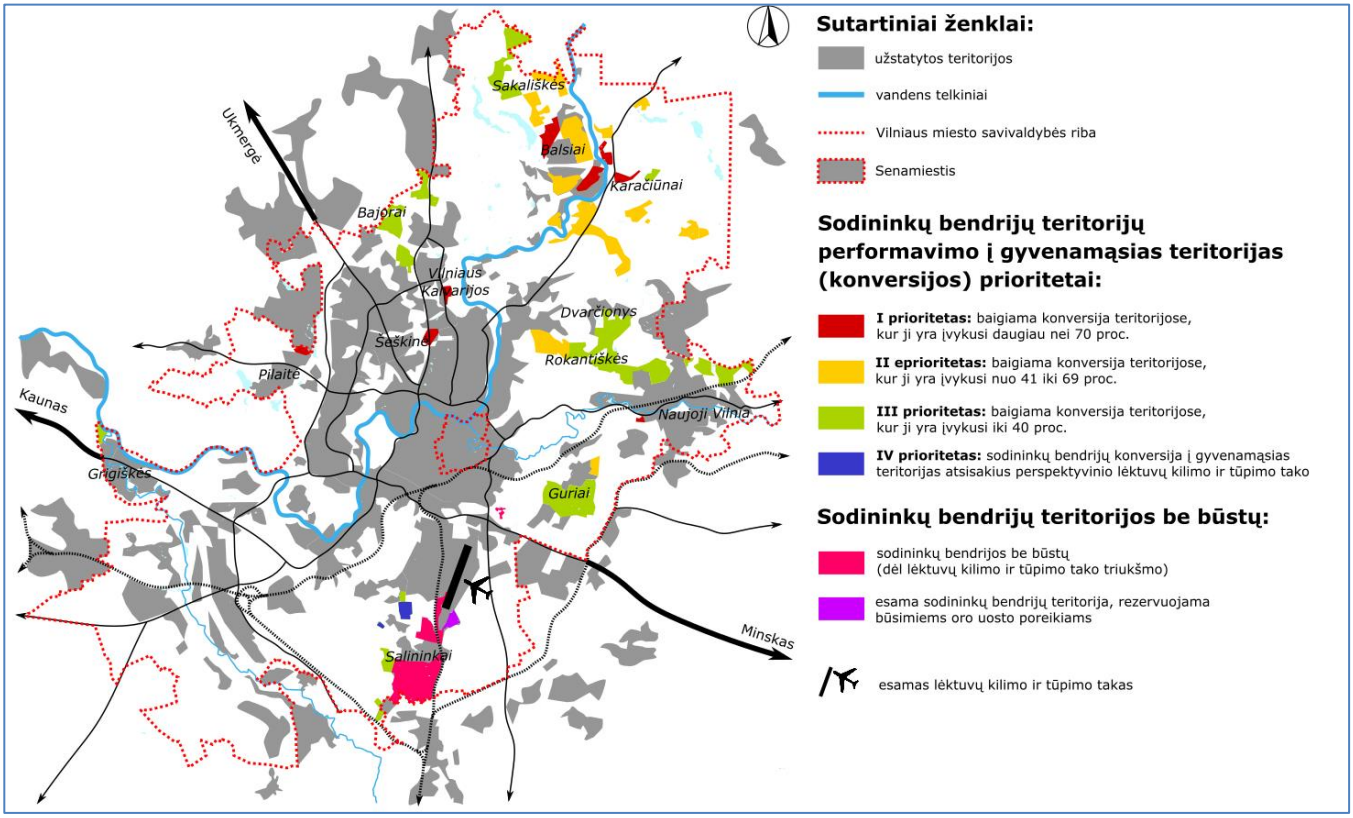

Pav. Nr. 6.2.1-3. Sodininkų bendrijų teritorijų performavimo į gyvenamąsias teritorijas prioritetai

- Naujai urbanizuojamos teritorijos (išorinė plėtra):
  - Savivaldybės palaikomos išorinės plėtros teritorijos – nauja plėtra, skirta miesto erdvinei struktūrai subalansuoti (teritorijos gyvenamųjų kvartalų plėtrai Pilaitėje, prie Minsko pl. ir prie Ukmergės g., verslo, gamybos ir sandėliavimo teritorijos prie Lentvario ir Kuprijoniškėse);
  - Privačiomis lėšomis plėtojamos išorinės plėtros teritorijos (nauja plėtra bendrojo plano tęstinumui užtikrinti);

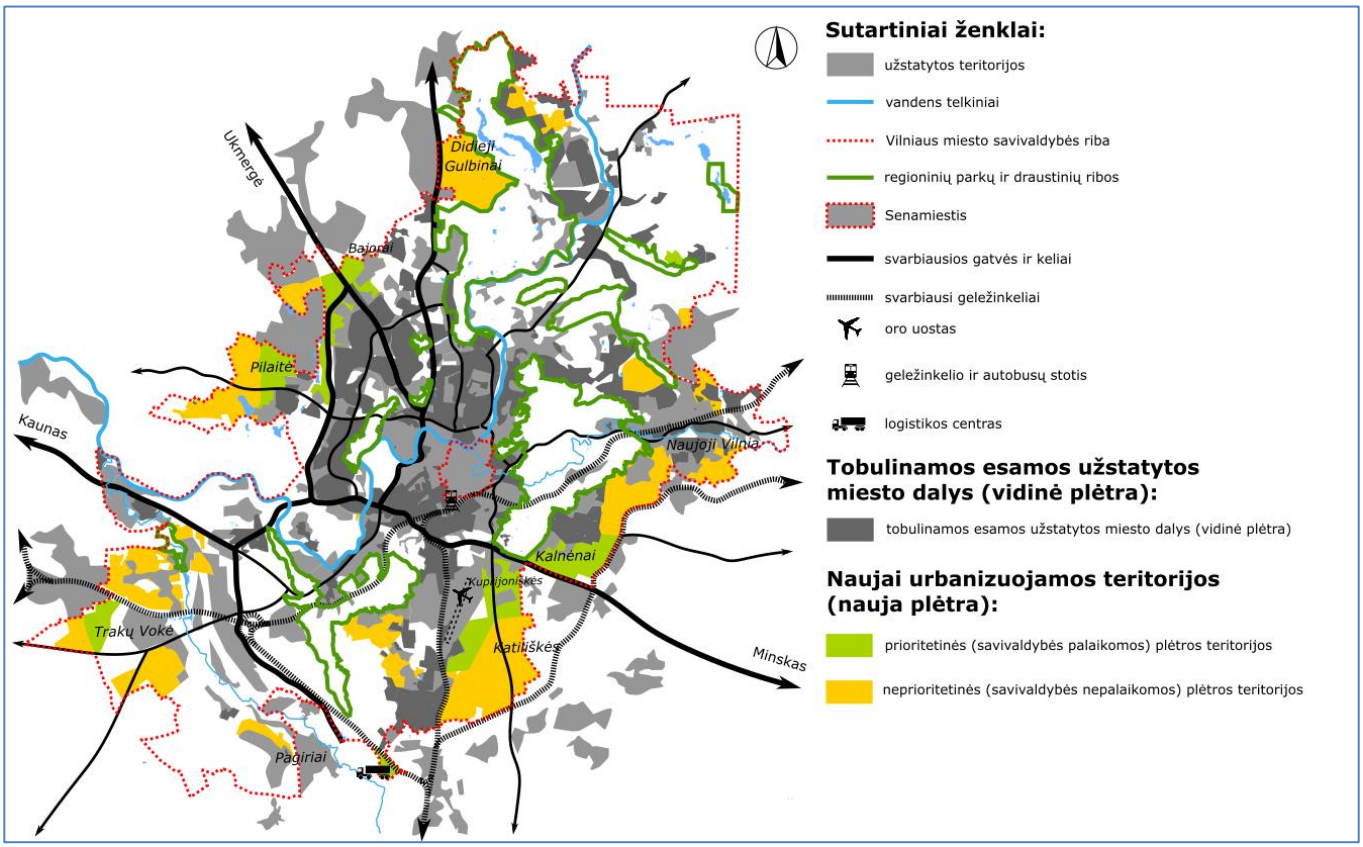

Pav. Nr. 6.2.1-4. Naujai urbanizuojamos išorinės plėtros teritorijos (savivaldybės palaikomos ir privačiomis lėšomis plėtojamos teritorijos)

- Jungtys ir miesto centrai:
  - Tiesiamos svarbiausios gatvės ir geležinkeliai (Šiaurinė g., Mykolo Lietuvio g., pietinis miesto apvažiavimas Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, Rail Baltica atšaka nuo Kauno);
  - Užstatymo formavimas ir intensyvinimas šalia pagrindinių transporto koridorių su viešuoju transportu (Savanorių pr., Laisvės pr.-Ateities g., Pilatės pr.-T.Narbuto g.-Konstitucijospr., Ukmergės g., Kalvarijų g., Dariaus ir Girėno g., Pramonės g.);
  - Pagrindinis miesto centras ir lokalūs miesto dalių centrai („Vakarų“ – prie Pilaitės pr. ir Vakarinio aplinkkelio, „Šiaurės Vakarų“ – prie Ukmergės g. ir Vakarinio aplinkkelio, „Rytų“ – Naujojoje Vilnioje, taip pat Žirmūnuose bei Grigiškėse: formuojami savivaldybės ir privačiomis lėšomis.

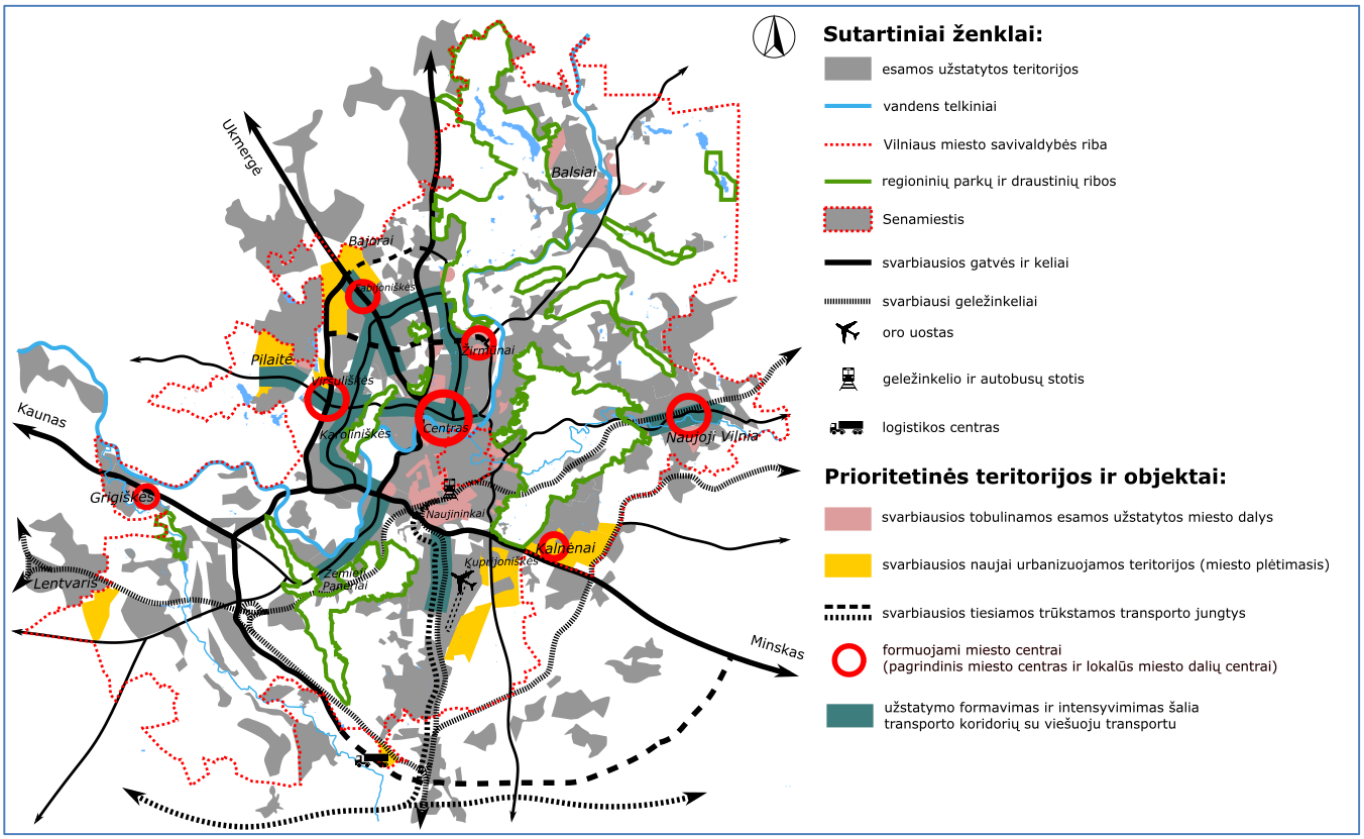

Pav. Nr. 6.2.1-5. Numatomos svarbiausios transporto jungtys, formuojami lokalūs centrai ir užstatymo intensyvinimas šalia pagrindinių transporto koridorių su viešuoju transportu (linijiniai centrai)

6.2.2. Aukštybiniai pastatai

Vilniaus miesto savivaldybė turi aiškią aukštybinių pastatų statybos lokalizacijos politiką, pagal kurią nustatytos aukštybinių pastatų statybai skirtos teritorijos, vyksta aukštybinių pastatų statyba. Dalis teritorijų aukštybiniams pastatams nustatytos BP-2007 ir aukštybinių pastatų specialiuosiuose planuose, dalis – aukštybinių pastatų išdėstymo specialiųjų planų koncepcijose.

6.2.2.1. Koncepcijoje nenumatoma esminių teritorinių pokyčių aukštybiniams pastatams lokalizuoti: pagrindinės aukštybinių pastatų lokalizacijos išlieka tos, kurios nustatytos teritorijų planavimo dokumentuose ir aukštybinių pastatų išdėstymo specialiųjų planų koncepcijose *(žr. pav. Nr. 6.2.2-1)*. Sprendinių konkretizavimo metu aukštybinių pastatų zonas numatoma tikslinti.

6.2.2.2. Svarbiausioji, ypatingai jautri senamiesčio gretimybės atžvilgiu, aukštybinių pastatų statybos zona – „architektūrinė kalva“ dešiniajame Neries krante, kurios formavimui, nustatant kiekvieno pastato galimus aukščius, kompozicinius principus, viešąsias erdves, būtinas ypatingas dėmesys.

6.2.2.3. Numatytose aukštybinių pastatų zonose būtinas detalesnis užstatymo aukštingumo modeliavimas, įvertinant teritorijų erdvinę struktūrą, panoramas iš BP fiksuotų apžvalgos taškų bei kitų aktualių apžvalgos sektorių.

6.2.2.4. Aukštybinių pastatų vietose, numatytose TPD, dalyje aukštybiniams pastatams skirtų vietų, kurios numatytos kaip kvartalų urbanistiniai akcentai, statomi nauji mažaaukščiai pastatai, todėl tokiose vietose tikslinga reglamentuoti ne tik maksimalų, bet ir minimalų pastatų aukštingumą.

6.2.2.5. Svarbiausias BP nustatomų galimo užstatymo aukščio reglamentas turėtų būti orientuotas ne tik į „aukštybinių pastatų“ zonų pažymėjimą, bet ir į kvartalų užstatymo foninio aukščio (*Užstatymo foninis aukštis* – vidutinis esamas arba perspektyvinis miesto dalies ar kvartalo užstatymo aukštingumas, nurodytas metrais nuo žemės paviršiaus iki pastatų stogų ar statinių konstrukcijų aukščiausių taškų) bei šio foninio aukščio viršijimo galimybes (du ar tirs kartus viršijus užstatymo foninį aukštį, naujas užstatymas esminiai pakeičia kvartalo erdvinę sandarą net tada, kai jis nesiekio „aukštybinio užstatymo“ parametrų).

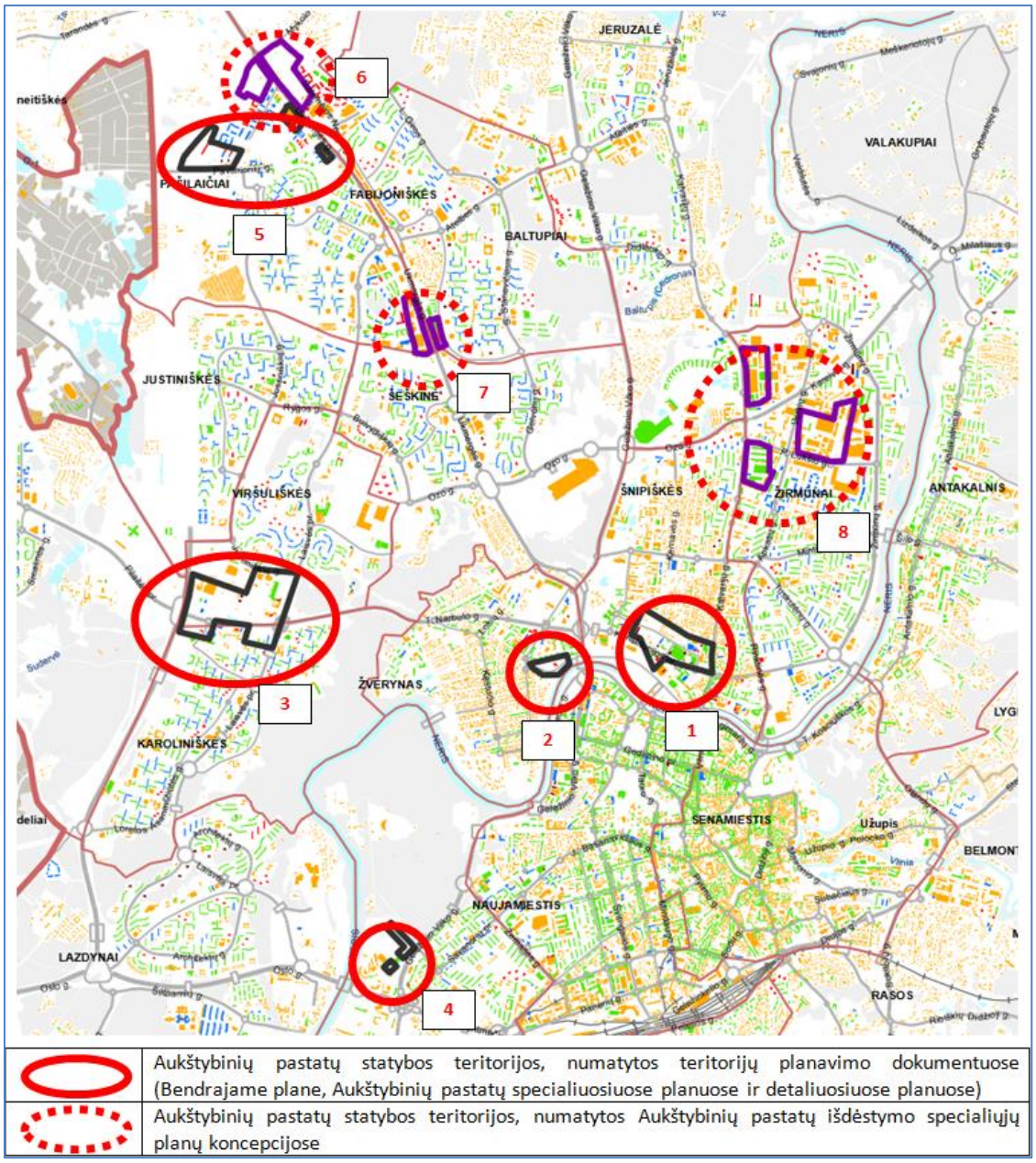

Pav. Nr. 6.2.2-1. Aukštybinių pastatų statybos teritorijos, numatytos teritorijų planavimo dokumentuose (Bendrajame plane, Aukštybinių pastatų specialiuosiuose planuose ir detaliuosiuose planuose) bei Aukštybinių pastatų išdėstymo specialiųjų planų koncepcijose

6.2.3. Išorinė vaizdinė reklama

6.2.3.1. Nuostatų ir sprendinių išorinės vaizdinės reklamos srityje keitimo poreikis

Įvertinus esamą padėtį, poreikis keisti Bendrojo plano nuostatas ir sprendinius išorinės vaizdinės reklamos srityje tapo akivaizdus. Per beveik 14 metų laikotarpį nuo Vilniaus miesto išorinės vaizdinės reklamos specialiojo plano (toliau – IVR SP) patvirtinimo (2003 m.), Vilniaus mieste pasikeitė urbanistinė situacija (naujų gatvių, viadukų, gyvenamųjų kvartalų, prekybos ir verslo centrų statyba ir pan.), atsirado poreikis kitokiems išorinės vaizdinės reklamos (toliau – IVR) tipams, išryškėjo kai kurios 2003 m. parengto IVR SP spragos, pasikeitė IVR reglamentuojantys teisės aktai, todėl keičiant Bendrąjį planą**,** kuriame integruotas IVR SP, tikslinga keisti dalį nuostatų IVR srityje ir koreguoti (keisti) IVR SP sprendinius:

- koreguoti IVR reglamentavimą,
- naujai įvertinti ir keisti IVR reglamentų taikymo zonų ribas.

6.2.3.2. Siektini IVR reglamentavimo tikslai ir aktualios kryptys

Įvertinus esamą IVR būklę ir IVR SP reglamentavimo įtaką IVR sklaidai, priimtina nuostata, kad IVR reglamentavimas iš esmės pasiteisina, tačiau tebėra siektini daugelis IVR reglamentavimo tikslų ir aiškios aktualios kryptys:

- išsaugoti vizualiai patrauklias atviras miesto architektūrines erdves ir gamtinio kraštovaizdžio arealus, formuojančius viso miesto erdvinį siluetą;
- senamiestyje įrengti tik reikalavimus atitinkančią IVR ir pertvarkyti arba išmontuoti visą neatitinkančią reikalavimų IVR;
- centrinėje miesto dalyje įrengti tik išskirtinio architektūrinio dizaino, aukštos estetinės kokybės erdvinius IVR įrenginius;
- užtikrinti, kad erdviniai IVR įrenginiai gatvių perspektyvose nedengtų vienas kito – būtų išdėstyti pakankamu atstumu;
- nustatyti pagrindinius IVR išdėstymo ant pastatų principus;
- nustatyti pagrindinius tipinius reklamos formatus (dydžius) ir reikalavimus erdvinių IVR įrenginių architektūriniam dizainui;
- nustatyti pagrindinius erdvinių IVR įrenginių išdėstymo prie gatvių principus siekiant tolygesnės IVR sklaidos gatvių atkarpose ir vengiant „sangrūdų“ prie pagrindinių sankryžų;
- gerinti patekimo į Vilniaus teritoriją vietų („miesto vartų“) reprezentacinį įvaizdį;
- siekti mažinti galimą neigiamą IVR poveikį eismo saugumui – prioritetą teikti IVR įrengimui gatvių atkarpose ir zonose, kuriose mažas transporto greitis;
- nustatyti IVR įrenginių būklės indikacijas, kurioms esant IVR turi būti pertvarkyta arba išmontuota.

6.2.3.3. IVR reglamentavimo koncepcija

Nuostatas ir sprendinius IVR srityje būtina keisti taip, kad nebereikėtų jų keisti ar koreguoti Bendrojo plano sprendinių laikotarpiu iki 2030 metų, todėl **koncepcijos esminė nuostata – Bendrojo plano apimtyje nustatyti tik konceptualius IVR reglamentavimo principus**. Svarbiausi uždaviniai:

- įvertinti išorinę reklamą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus,
- nustatyti tik bendruosius, konceptualius IVR sklaidos ir reglamentavimo Vilniaus mieste principus (atsisakyti smulkmeniškos sprendinių detalizacijos, tikslių IVR formatų matmenų ir kt.),
- nustatyti, kad IVR reglamentai bus detalizuojami atskirai (IVR dizainą, medžiagiškumą, išdėstymą ir pan. detaliai reglamentuoti IVR sklaidos schemose ar kituose reikalinguose dokumentuose, kuriuos būtų galima operatyviai koreguoti atsiradus indikacijoms).

IVR reglamentavimas – tai įrankis siekiant kokybiškos, miesto poreikius atitinkančios išorinės vaizdinės reklamos, ir turi būti skirtas visoms nuosavybės rūšims.

I DALIS. Pagrindiniai IVR reglamentavimo tikslai (T) ir priemonės (P) jiems pasiekti

T-1. Miesto estetinės kokybės tausojimas ir stiprinimas moderniomis priemonėmis:

P-1.1. Įrengti tik labai aukštos estetinės kokybės IVR įrenginius iš kokybiškų medžiagų.
P-1.2. Moderniose teritorijose taikyti novatoriškas IVR technologijas.
P-1.3. Neįrengti kontrastuojančios aplinkai IVR senamiesčio viešosiose erdvėse ir kitose paveldosauginėse teritorijose – kultūros paveldo objektų vaizdai yra labai svarbus autentiškas Vilniaus miestovaizdžio elementas.
P-1.4. Istoriniame miesto centre IVR dizainą privalomai derinti prie konkrečių pastatų architektūrinės, erdvinės ir spalvinės struktūros, paveldosauginėse teritorijose netaikyti novatoriškų IVR skleidimo technologijų (kintamo vaizdo ir panašių).
P-1.5. Rengiant naujus statinių projektus, numatyti vietas IVR įrengimui (jei tai reikalinga).
P-1.6. IVR reglamentavimo zonų schemoje pažymėtose pagrindinių įvažiavimų „miesto vartų“ vietose prioritetą skirti Vilniaus miesto riboženkliams ir moderniai IVR su informacija apie Vilnių.
P-1.7. Užtikrinti, kad Vilniaus miesto teritorijoje visos IVR pateikimo priemonės būtų įrengiamos tik pagal VMSA suderintus projektus ir esant leidimui įrengti išorinę reklamą.
P-1.8. Plėtoti, tobulinti ir periodiškai atnaujinti Vilniaus miesto informacinių nuorodų sistemą.

T-2. Kultūros paveldo, gamtinės aplinkos ir modernių miesto erdvių apžvelgiamumo prioritetas:

P-2.1. IVR neturi užstoti panoramų svarbiose miesto apžvalgos vietose.
P-2.2. Gamtinėje aplinkoje įrengti tik specialiai pritaikytą IVR, kurios vaizdas harmoningai ir natūraliai derėtų prie vietovės, netrukdytų ją apžvelgti.
P-2.3. IVR neturi akinti pėsčiųjų, automobilių vairuotojų ir kitų eismo dalyvių.

T-3. Darna tarp IVR tipų, korektiškai parinkti reklamos formatai ir dizainas:

P-3.1. Kiekvienas IVR įrenginys turi būti gerai apžvelgiamas, IVR įrenginiai neturi dengti vienas kito.
P-3.2. IVR formatas turi atitikti architektūrinį ir urbanistinį kontekstą konkrečioje teritorijoje.

T-4. Eismo saugumas:

P-4.1. Greito eismo gatvių atkarpose, kuriose leidžiamas greitis yra ≥80,0 km/val., IVR draudžiama arčiau kaip 30 m iki važiuojamosios dalies krašto.
P-4.2. IVR turi nepažeisti Lietuvos Respublikos Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nustatytų reikalavimų, Reklamos įrengimo gatvėse ar prie jų reikalavimus ir ribojimus nustato Lietuvos Respublikos Reklamos įstatymas.
P-4.3. Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos eksploatuojamose gatvėse ir gatvių (magistralių) atkarpose IVR įrengiama pagal šios institucijos nustatytus reikalavimus ir gavus pritarimą.

II DALIS. IVR reglamentavimo zonos

1 zona – Senamiesčio teritorija (Vilniaus senamiesčio teritorijos ribos nustatytos Vilniaus senamiesčio (nekilnojamosios kultūros vertybės unikalus kodas 16073, buvęs kodas U1P) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajame plane).

2 zona – teritorijos Senamiesčio apsaugos zonoje (Vilniaus senamiesčio apsaugos zonos ribos nustatytos Vilniaus senamiesčio (nekilnojamosios kultūros vertybės unikalus kodas 16073, buvęs kodas U1P) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajame plane):

pozonis 2-1 – įvairios teritorijos Senamiesčio apsaugos zonoje,
pozonis 2-2 – ypatingai modernios teritorijos Senamiesčio apsaugos zonoje (Naujojo miesto centro dalis dešiniajame Neries krante, teritorija tarp Ukmergės, Paribio, Pieninės ir Geležinio Vilko gatvių, Technologijų parkas Sapiegos g.)

3 zona – teritorija aplink Senamiesčio apsaugos zoną (iki miesto ribos).

III DALIS. IVR reglamentai

1 zona

1.1.	*Pagrindiniai projektavimo, gamybos ir įrengimo principai*	Senamiesčiui būdingų tradicinių tipų ir formų IVR	Detaliai reglamentuojama atskirame dokumente
1.2.	*Reklamos formatai:*		Detaliai reglamentuojama atskirame dokumente
1.2.1.	*Didelė IVR ant statinių*	Virš 12 m^2	
1.2.2.	*Standartinė IVR ant statinių*	Iki 12 m^2	
1.2.3.	*IVR ant erdvinių įrenginių*	Iki 4 m^2	
1.3.	*Apšvietimas*	Be novatoriškų technologijų (kintamo vaizdo ir panašių)	Detaliai reglamentuojama atskirame dokumente

2 zona

2 zonos pozonis 2-1

2-1.1.	*Pagrindiniai projektavimo, gamybos ir įrengimo principai*	Senamiesčio apsaugos zonai būdingų tipų ir formų IVR	Detaliai reglamentuojama atskirame dokumente
2-1.2.	*Reklamos formatai:*		Detaliai reglamentuojama atskirame dokumente
2-1.2.1.	*Didelė IVR ant statinių*	Virš 20 m^2	
2-1.2.2.	*Standartinė IVR ant statinių*	Iki 20 m^2	
2-1.2.3.	*IVR ant erdvinių įrenginių*	Iki 12 m^2	
2-1.3.	*Apšvietimas*	Gali būti taikomos šiuolaikinės technologijos	Detaliai reglamentuojama atskirame dokumente

2 zonos pozonis 2-2

2-2.1.	*Pagrindiniai projektavimo, gamybos ir įrengimo principai*	Išskirtinai novatoriška IVR	Detaliai reglamentuojama atskirame dokumente
2-2.2.	*Reklamos formatai:*		
2-2.2.1.	*Labai didelė IVR ant statinių*	Neribojama*	
2-2.2.2.	*Didelė IVR ant statinių*	Neribojama*	
2-2.2.3.	*Standartinė IVR ant statinių*	Neribojama*	
2-2.2.4.	*IVR ant erdvinių įrenginių*	Neribojama*	
2-2.3.	*Apšvietimas*	Pačios moderniausios technologijos (kintamo vaizdo ir panašios)	Detaliai reglamentuojama atskirame dokumente

3 zona

3.1.	*Pagrindiniai projektavimo, gamybos ir įrengimo principai*	Šiuolaikinių technologijų IVR	Detaliai reglamentuojama atskirame dokumente
3.2.	*Reklamos formatai:*		Detaliai reglamentuojama atskirame dokumente
3.2.1.	*Labai didelė IVR ant statinių*	Virš 80 m^2	
3.2.2.	*Didelė IVR ant statinių*	Iki 80 m^2	
3.2.3.	*Standartinė IVR ant statinių*	Iki 40 m^2	
3.2.4.	*IVR ant erdvinių įrenginių*	Iki 20 m^2	
3.3.	*Apšvietimas*	Gali būti taikomos šiuolaikinės IVR skleidimo technologijos (kintamo vaizdo ir panašios)	Detaliai reglamentuojama atskirame dokumente

** IVR plotas, dydis, kiekis nėra ribojami, tačiau kiti IVR priemonėms keliami reikalavimai turi būti nustatyti parengiant IVR dizainą, medžiagiškumą ir išdėstymą detaliai reglamentuojantį dokumentą „Reikalavimai išorinės vaizdinės reklamos pateikimo priemonėms Vilniaus mieste“ (numatyta Vilniaus miesto Bendrojo plano dalies „Išorinė vaizdinė reklama“ sprendinių įgyvendinimo programoje).*

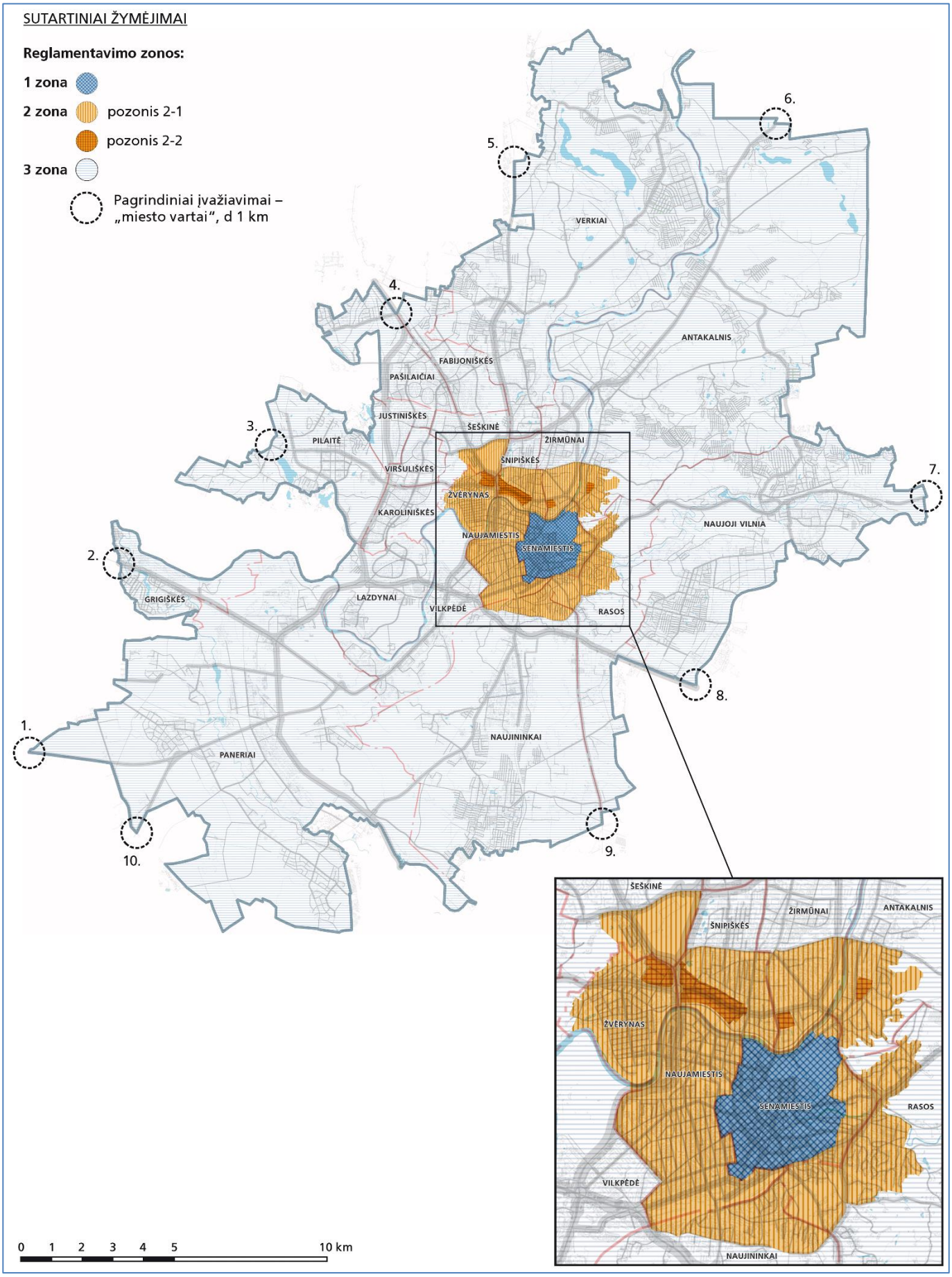

Pav. Nr. 6.2.3-1. IVR reglamentavimo zonų schema

6.2.3.4. IVR reglamentavimo sprendinių įgyvendinimas

Būtina nustatyti sprendinių įgyvendinimo prioritetus ir numatyti pagrindines priemones sprendiniams įgyvendinti:

- numatyti priemonių ir veiksmų plano ar įgyvendinimo programos parengimo darbus ir pan.,
- nustatyti sprendinių įgyvendinimo užtikrinimo priemones.

6.3. Ekonominė aplinka ir investicijos

6.3.1. Biurų patalpų plėtra

Pagal šiuo metu esamą situaciją galima išskirti tris išryškėjusias zonas, pasižyminčias biurų patalpų koncentracija: Verslo trikampis (Jasinskio g.), Konstitucijos pr. (prasiplečia iki Vilniaus vartų bei Saltoniškių g.) ir Balčikonio g. (Ozo parkas).

Tolimesnės biurų patalpų plėtros kryptys:

- Savaiminė A klasės biurų plėtra minėtuose rajonuose; B klasės biurų plėtra susisiekimo prasme patogesniuose rajonuose:
  - teritorija aplink Vilniaus vakarinio aplinkkelio bei Pilaitės pr. sankirtą,
  - Savanorių pr. (Vilkpėdė),
  - Kalvarijų gatvės dalis nuo Ozo g. iki Žalgirio g.,
  - Kareivių g. bei Kareivių g. ir Žirmūnų g. sankirtos teritorija,
  - Laisvės pr. (šalia Litexpo parodų rūmų),
  - teritorija aplink Ukmergės g., Vilniaus vakarinio aplinkkelio bei Mykolo Lietuvio sankirtą.
- Koncentruojamasi į revitalizacijos zonas: Naujamiestis, Žirmūnai ir pan.
- Skatinama B klasės biurų statyba didesnės gyventojų koncentracijos rajonuose: Žirmūnuose, Viršuliškėse, Pašilaičiuose. Vis dėlto, tokia kryptis nėra skatinama dėl tendencingo kai kurių rajonų gyventojų senėjimo, todėl daroma išvada, kad patogus susisiekimas yra svarbesnis aspektas negu didelė gyventojų koncentracija.

6.3.2. Ministerijų ir Lietuvos banko iškėlimas iš Senamiesčio ir centrinės miesto dalies

Potencialios iškėlimo vietos (alternatyvos):

- Goštauto g. – Fizikos instituto vieta arba šalia LRS;
- „Vakarų centro“ zona prie Pilaitės pr.;
- Teritorija tarp geležinkelio, Tūkstantmečio pr. ir Panerių g. Naujamiestyje;
- Teritorija miesto centro zonoje, aktyvių investicijų teritorijoje, pvz. buvusio Žalgirio stadiono vietoje;
- Teritorija naujai formuojamo „Šiaurės vakarų centro“ zonoje prie Ukmergės g.

Atsilaisvinusiose ministerijų vietose – biurų, gyvenamosios bei prekybinės patalpos.

6.3.3. Gamybos ir sandėliavimo teritorijos

Gamybos santykinė svarba Vilniuje yra kur kas mažesnė nei kituose regionuose. Iš vienos pusės, Vilnius yra į paslaugų sektorių vystymą orientuotas miestas (gamybos investicijų skatinimas nėra miesto prioritetas). Iš kitos pusės, Vilnius nėra patrauklus gamybai, lyginant su kitais regionais. Sostinėje nėra pilnai išvystytų gamybai tinkamų teritorijų, kuriose be ilgesnių procedūrų galėtų steigtis vietinės bei užsienio gamybos įmones. Taigi, pilnai išvystytų gamybai tinkamų teritorijų atsiradimas galimai paskatintų šio sektoriaus plėtrą.

6.3.3.1. Gamybos ir sandėliavimo teritorijų vystymo kryptys

Išskiriamos šešios gamybos ir sandėliavimo teritorijų vystymo kryptys pagal tris prioritetus:

- Pirmas prioritetas:

1. Lieka neįsisavintos teritorijos (taršesnei gamybai), jose tvarkoma infrastruktūra:
   - Kuprioniškių teritorija: pilnai parengiama infrastruktūra;
   - Salininkų teritorija: infrastruktūra tvarkoma kiek vėliau, didėjant papildomos išvystytos gamybos teritorijos poreikiui;
   - Lentvario zona: tvarkoma privačiomis investicijomis.
2. Sutvarkoma Vismaliukų inovacinė investicinė zona „Smart Park“, kuri skirta verslui (paskirtis – gamyba ir sandėliavimas);
3. Vystoma gamybinė zona Vilniaus Viešajame logistikos centre (didesnės apimties gamybiniams projektams reikalingos didesnės teritorijos su pilnai išvystyta infrastruktūra).

- Antras prioritetas:
  4. Vystoma „Vilnius Airport City“ teritorija, kuri ypač tinkama logistikai (išvystomos komunikacijos ir kita infrastruktūra).
  5. Numatytos naujos neprioritetinės teritorijos pramonei Dobrovolės k. – tarp Leipalingio g., Senojo Gardino pl. ir J.Tiškevičiaus g.
- Trečias prioritetas:
  6. Numatomos mišrios paskirties teritorijos netaršiai ir eksperimentinei gamybai: Vilkpėdė, gyvybės ir fizikos mokslų klasterio ir kitos teritorijos (Vilnius yra ir liks patrauklus aukščiausią pridėtinę vertę generuojantiems vidutinio ir mažo dydžio projektams, todėl reikalinga numatyti mišrios paskirties zonas, kuriose gali kurtis inovatyvios ir netaršios gamybos įmonės).
  7. Sandėliavimo teritorijos Aukštuosiuose Paneriuose ir Kirtimuose.

6.3.4. Žinių ekonomikos branduoliai

Šiuo metu išryškėję žinių ekonomikos branduoliai:

- Gyvybės mokslų klasteris: sektoriaus augimo tempai bei numatomos investicijos pagal ES sumanios specializacijos strategiją rodo, kad poreikis gyvybės mokslų teritorijai didės.
- Fizikos mokslų klasteris: lazerinės technologijos yra viena prioritetinių MTEP krypčių daugelyje išsivysčiusių valstybių. Vilniuje tikslinga koncentruoti lazerių įmones ir mokslininkus vienoje lokacijoje.

Nors fizikos mokslų ir gyvybės mokslų klasteriai yra ganėtinai ryškūs, tačiau teritorijų vystymas reikalauja didesnio dėmesio:

- Finansų klasteris: nuo ~2009 m. Vilnius įgavo patrauklumo verslo paslaugų centrams, ir šis sektorius sėkmingai plečiasi, užimdamas didžiulius plotus A ir B klasės biuruose, ypač centrinėje miesto dalyje, Ozo parke.
- IT klasteris: paskutiniais metais stebimas sektoriaus augimas, tokia tendencija laikysis ir ateityje. Būdinga koncentracija, tokių vietų kaip Vilnius Tech Park poreikis. Stiprės revitalizacijos zonų poreikis. IT klasterio koncentracija nėra ryški, tik šiek tiek išryškėja kelios zonos: Centras, Ozo parkas, Žirmūnai, Antakalnis (Vilnius Tech Park).

6.3.4.1. Žinių ekonomikos branduolių vystymo kryptys

Tolimesnio žinių ekonomikos branduolių vystymo alternatyvos:

- I alternatyva: žinių ekonomikos centrai koncentruojami principu viena teritorija vienai sričiai, vystomos esamos teritorijos; IT koncentruojamos revitalizacijos zonose.
  - Galimybė fizikos mokslų klasterį praplėsti, apjungiant Dvarčionis (Keramikų g.) ir Vismaliukus;
  - Vystomos esamos teritorijos (pvz. viešosios erdvės), aiškus reglamentavimas: skatinamas mažų ir vidutinių įmonių, startuolių bei pumpurinių įmonių kūrimasis, įvardijamos tinkamos veiklos ir pan.
- II alternatyva: labiau išskaidyta žinių ekonomikos branduolių plėtra, ilgainiui nesilaikant teritorinio principo.
  - Tokie pavyzdžiai matomi jau dabar: fizikos APC Savanorių pr., IT APC Didlaukio g. ir pan.
  - Vis dėlto, geografinis artumas yra vienas esminių klasterio / inovacijų bendruomenės aspektų.
- Siūloma I alternatyva.

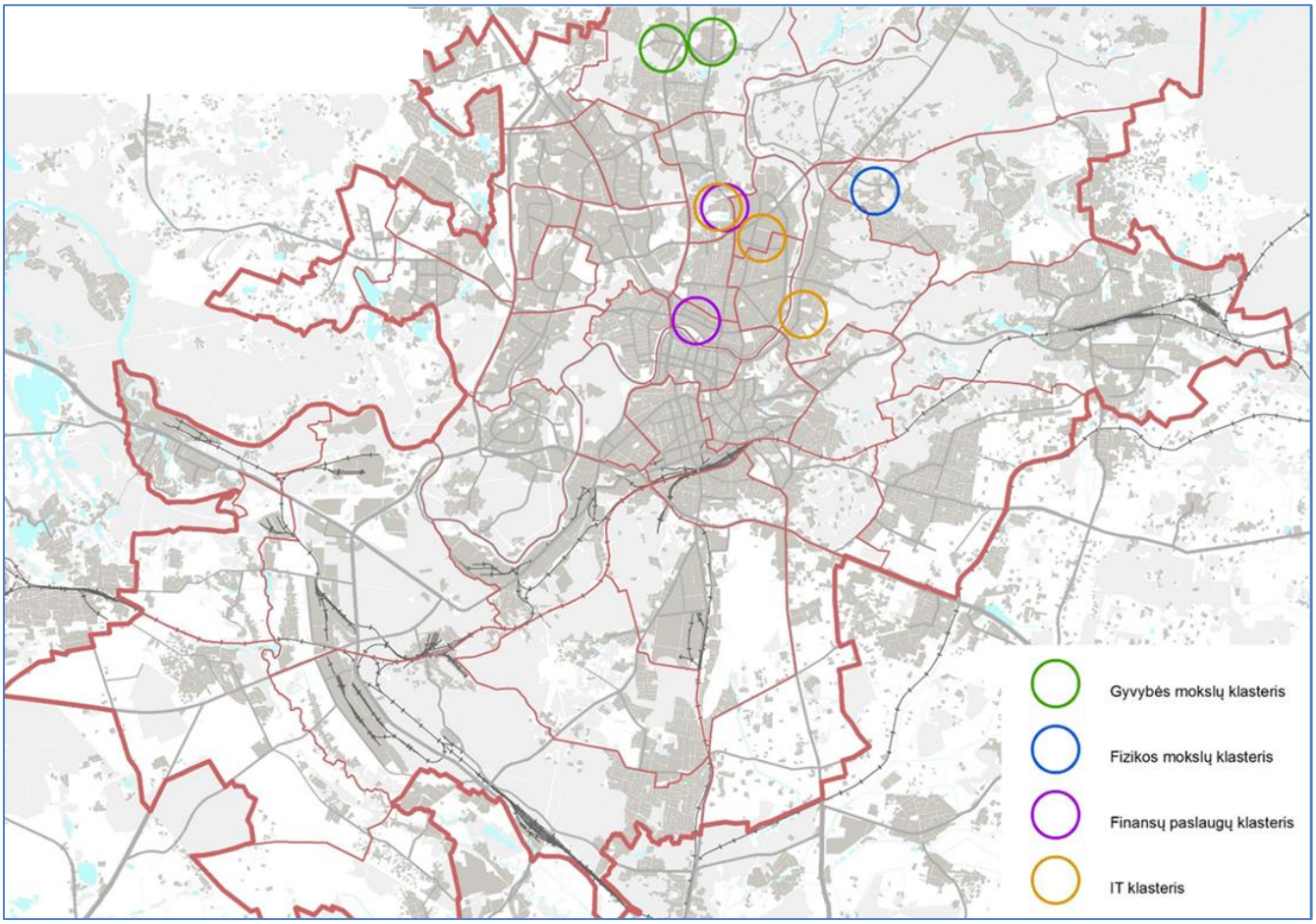

Pav. Nr. 6.3-1. Žinių ekonomikos branduolių vystymo kryptys

6.4. Gamtinė aplinka

Miesto žaliųjų teritorijų pavidalas tiesiogiai siejamas su bendrąja jo kraštovaizdžio morfologija, todėl darniosios plėtros principais pagrįsti žaliųjų teritorijų tvarkymo du ilgalaikiai pagrindiniai tikslai (BP-2007):

- darni gamtinių ir technogeninių elementų Vilniuje sąveika, formuojant, išsaugant ir tinkamai naudojant gamtinio karkaso teritorijas;
- gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimas, plėtojant hierarchinę želdynų sistemą – „žaliąją infrastruktūrą“.

6.4.1. Miesto gamtinio karkaso (GK) teritorijų tvarkymas

6.4.1.1. GK schemos formavimas

Vilniaus gamtinio karkaso lokalizacijos schemoje (1998) nužymėtos GK teritorijos apima 2/3 viso miesto ir beveik 4/5 jo centrinės ir vidurinės dalies ploto *(žr. pav. Nr. 6.4-1)*. Taigi - absoliučiai dominuoja mieste.

Pastarąjį dešimtmetį įteisintas griežtas formalus GK priskirtų teritorijų reguliavimas atskleidė bendras GK sampratos metodines spragas. Siekiant galimybių vystyti miestą, vadovaujantis ES darniosios (tvariosios) plėtros strategijomis (*Kompaktiškas miestas, Decentralizuota koncentracija*), naujai įvertinamas GK sąvokos turinys ir sudaroma Vilniaus GK teritorinė schema.

- Įvertinus alternatyvas, Vilniaus GK formuojamas iš BP funkcinių zonų: miškų ir miškingų teritorijų, želdynų, vandenų; jam priskiriamos neurbanizuotos Saugomų teritorijų dalys ir šlaitinės juostos bei eroziniai kalvynai su dominuojančiais 15° ir statesniais šlaitais (parametrai – tikslinami);
- nustatomi tik vieno lygmens GK elementai;
- teoriniais argumentais sekama precedetu – Kauno miesto GK modeliu (BP 2003 m., BP 2013 m.).

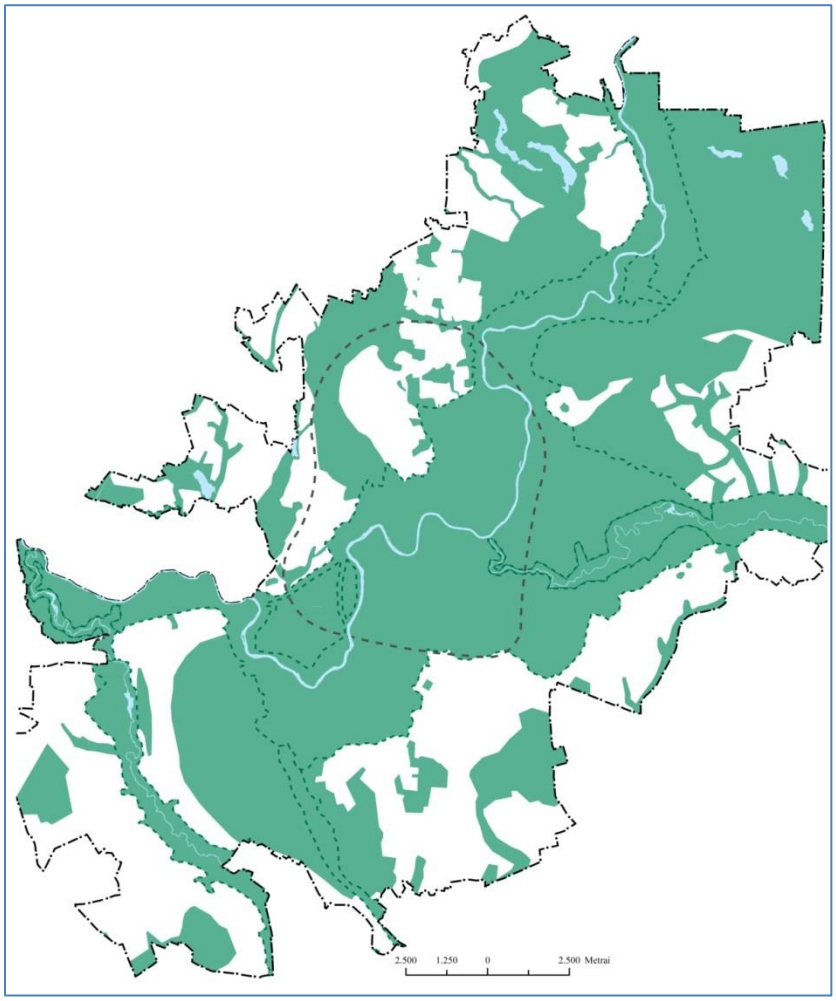

Pav. Nr. 6.4-1. Gamtinio karkaso lokalizacijos schema, 1998 m.

6.4.1.2. Gamtinio karkaso stiprinimo priemonė – Nelaidžių dangų kontrolės modelis

Miesto ekologinį-kompensacinį potencialą žymia dalimi lemia jo teritorijos paviršių laidumas – ryšys tarp atmosferos kritulių ir požeminio vandens (visuotinio vandens apykaitos ciklo funkcija).

Paviršių laidumas gali būti reguliuojamas, remiantis aiškia kiekybinių rodiklių sistema, taikant nelaidžių dangų kontrolės modelį. Siekiama:

- Kryptingai įgyvendinti Paviršinių nuotekų tvarkymo specialiojo plano (2014) sprendinius;
- Parengti specialią nelaidžių dangų (ND) kontrolės mieste metodiką;
- Kol jos nėra, taikyti preliminarų modelį:
  - suskirstant miesto teritorijas ND pokyčiams stebėti;
  - nustatant bazinius ND rodiklius skirtingoms teritorijoms ir perteklinių ND mokestį sklypams;
  - nustatant privalomas kompensacijos priemones (lietaus vandens sulaikymą/infiltravimą, stogų apželdinimą) sklypams, kuriuose, vykdant plėtrą, nelaidžios dangos viršys 50% sklypo ploto;

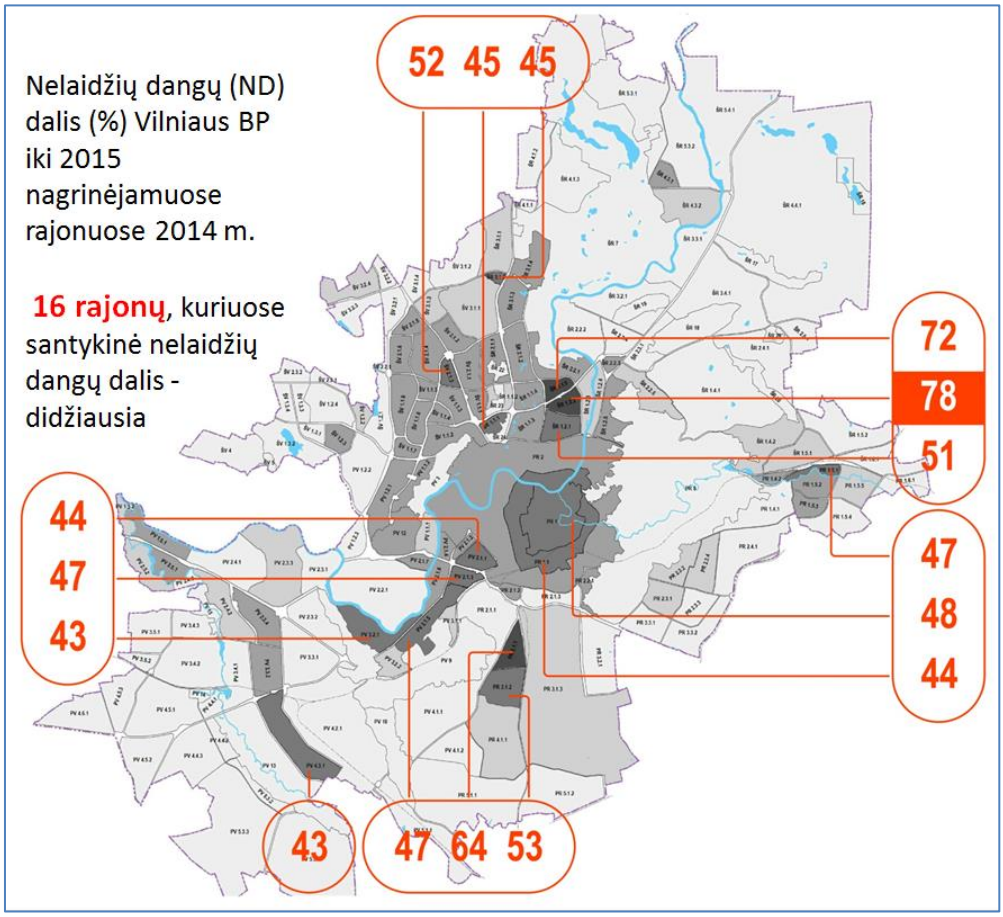

Pav. Nr. 6.4-2. Nelaidžių dangų dalis miesto struktūroje

6.4.1.3. Išskirtinai plėtojami gamtinio karkaso elementai.

6.4.1.3.1. Gamtinės poilsio erdvės ir funkcijų branduoliai:

Intensyviam naudojimui pritaikomos erdvės:

- Vingio parkas;
- Valakupių miško parkas;
- Šveicarijos– Sapiegynės – Lyglaukių – Leoniškių – Tuputiškių miško parkai (Pavilnių RP);
- Bukčių miško parkas (pietrytinė dalis).

Poilsio ir kultūrinių funkcijų branduoliai:

- Pilių – Sereikiškių – Kalnų parkai;
- Taurakalnis – Lukiškių aikštė – Baltojo tilto pieva;
- Misionierių parkas ir šlaitai;
- Vilnios slėnių dalys Pūčkoriuose ir Kučkuriškėse, Laimio kalnas Liepkalnyje (Pavilnių RP);
- Balsio ir Gulbino ežerų pliažai su miško parkais, Verkių rūmų ir Verkių tvenkinių parkai (Verkių RP);
- Kairėnų botanikos sodas;
- Trakų Vokės parkas;
- Neries pliažai Valakupiuose (1, 2) ir Žirmūnuose;
- Balžio, Tapelių ir Gelūžės ežerų pliažai.

6.4.1.3.2. „Žaliosios-mėlynosios“ jungtys ir perskyros:

Svarbiausios gamtinės jungčių atkarpos:

- Neries upės – nuo Verkių iki Lazdynų tilto;
- Vilnios upės – nuo Kučkuriškių iki žiočių.

Svarbios upių pakrančių jungtys:

- Neries – dvi atkarpos –nuo Skirgiškių iki Verkių ir nuo Lazdynų tilto iki Vokės žiočių;

- Vilnios – nuo Žemųjų Karklėnų iki Kučkuriškių;
- Vokės – nuo Vaidotų iki žiočių.

Svarbios gamtinės jungtys ir perskyros (šlaitų ir miškų-želdynų juostos, upelių slėniai, kloniai):

- Šeškinės šlaitų ir Karoliniškų erozinio kalvyno (geomorfologinis ir kraštovaizdžio draustiniai) šlaitų jungtys-perskyros;
- Fragmentuota žalioji jungtis-perskyra nuo Augustų ir Vanaginės miškų per Visorių-Bajorų ir Visorių miško parkus, Cedrono aukštupio kraštovaizdžio draustinį, Šeškinės ozo parką iki Šeškinės šlaitų;
- Jungtis – Neries senvagės ežerėlių juostos likučiai nuo Ozo g. iki Neries upės;
- Jungtis-perskyra – Taurakalnio šlaitinės juostos likučiai nuo „Malkų turgaus“ iki Čiurlionio g. tilto;
- Lazdynų terasinių šlaitų jungtis-perskyra nuo Karoliniškių šlaitų, kertant Laisvės pr. ir Oslo g. iki Neries pakrančių (Bukčių šilo);
- jungtis-perskyra nuo Karoliniškių šlaitų (TV bokšto) per Pasakų parką, kertant Vakarinį aplinkkelį „žaliąja estakada“ (Gudelių g.) iki Buktos miško parko;
- Sudervės upelės slėnio jungtis-perskyra;
- Dvarčionių dubaklonio (geomorfologinio draustinio) jungtis-perskyra;
- Nemėžos – Murlės upelių slėnių jungtis-perskyra (tarp Vilnios upės ir Minsko kelio);
- Neries paslėnio žalioji perskyra tarp Ribiškių ir Burbiškių palei Žirnių g.;
- Bevardžio Rudaminos upės intako slėnio jungtis-perskyra (nuo Salininkų sodų iki Baraškų);
- Jungtis sauslėniu ir slėniuku tarp Bajorų – Visorių miško per Jeruzalės tvenkinio parką iki Neries upės.

Kuriamos žaliosios jungtys perskyros:

- Šiaurinės gatvės;
- jungtis nuo Bajorų – Visorių miško (per Ukmergės g. ir Vakarinio aplinkkelio sankryžą ir Pavilionis) iki Sudervės upelio slėnio.

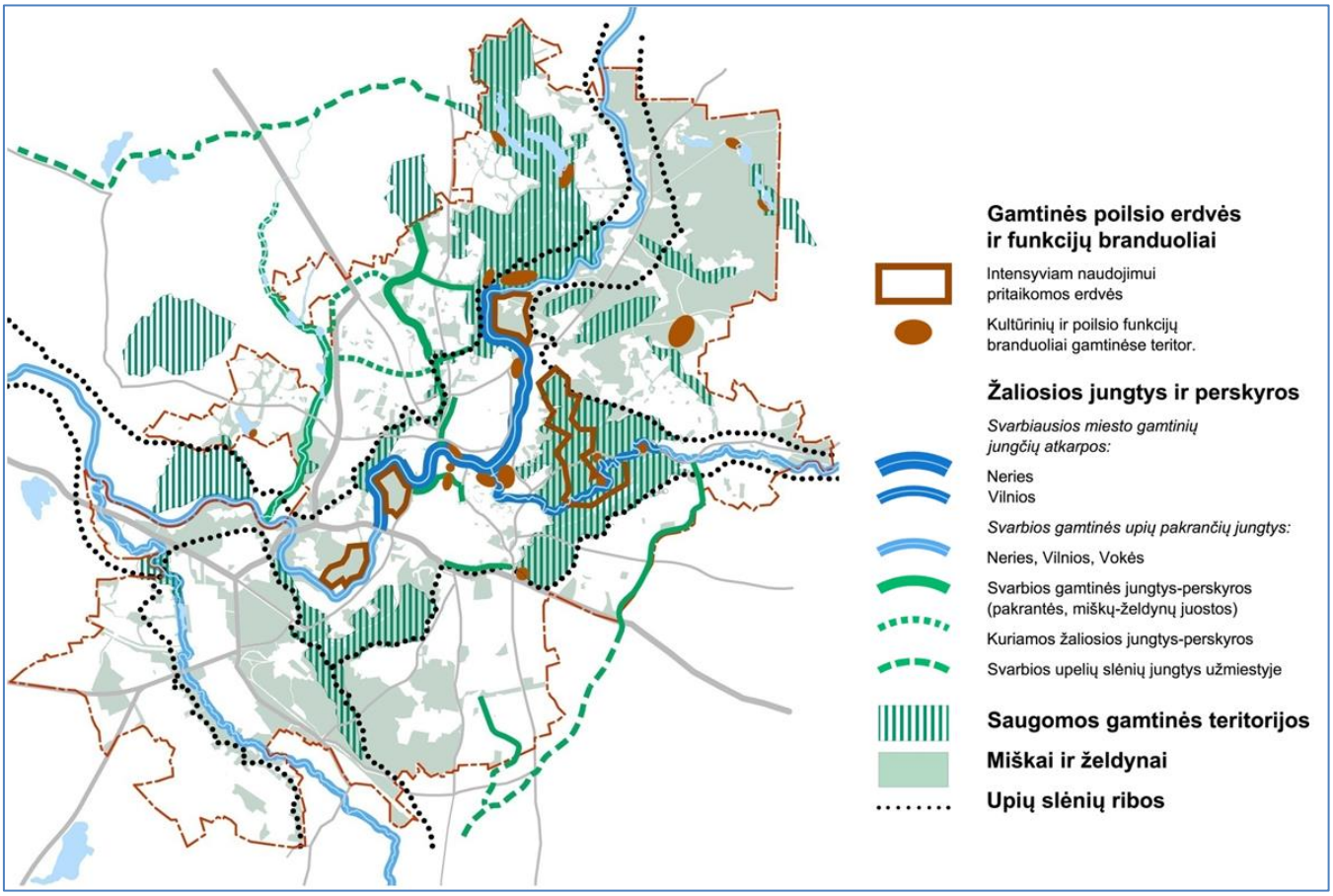

Pav. Nr. 6.4-3. Plėtojami gamtinio karkaso elementai

6.4.1.4. Gamtinio karkaso ir urbanizuotų teritorijų sąveikos zonos

Miesto santykis su jo gamtiniu kraštovaizdžiu aiškiausiai atsiskleidžia svarbiausių GK elementų (pakrančių, slėnių terasinių šlaitų, erozinių raguvynų) ir urbanizuotų teritorijų sandūrose. Šiose paribių sąveikos zonose siekiama darnos ir integralumo ir viešojo naudojimo prioriteto.

- BP 2007 m. nustatytos *gamtinio karkaso ir urbanizuotų teritorijų sąveikos zonos* Neries ir Vilnios slėniuose naujai įvertinamos:
  - pagal įtakos lygmenį ir teritoriškai tikslinant;
  - suskirstant ir apibūdinant konfliktų tipus;
  - nustatant aiškius plėtros apribojimų bei integruotumo didinimo reglamentus.

Urbanizuotų teritorijų ir susisiekimo magistralių tinklo plėtra neišvengiamai „sutrauko“ žaliųjų jungčių-perskyrų tinklą (*Green Network*). Sudėtingas ilgalaikis uždavinys – tinkamų priemonių įgyvendinimas prarastiems gamtiniams-rekreaciniams ryšiams kompensuoti. BP sprendiniuose siekiama:

- nustatyti kritines gamtinių ir urbanistinių tinklų sankirtas;
- pagrįsti kompensacinių priemonių reglamentus (veikiantis demonstracinis modelis – Gudelių g. „žalioji estakada“ per Vakarinį aplinkkelį).

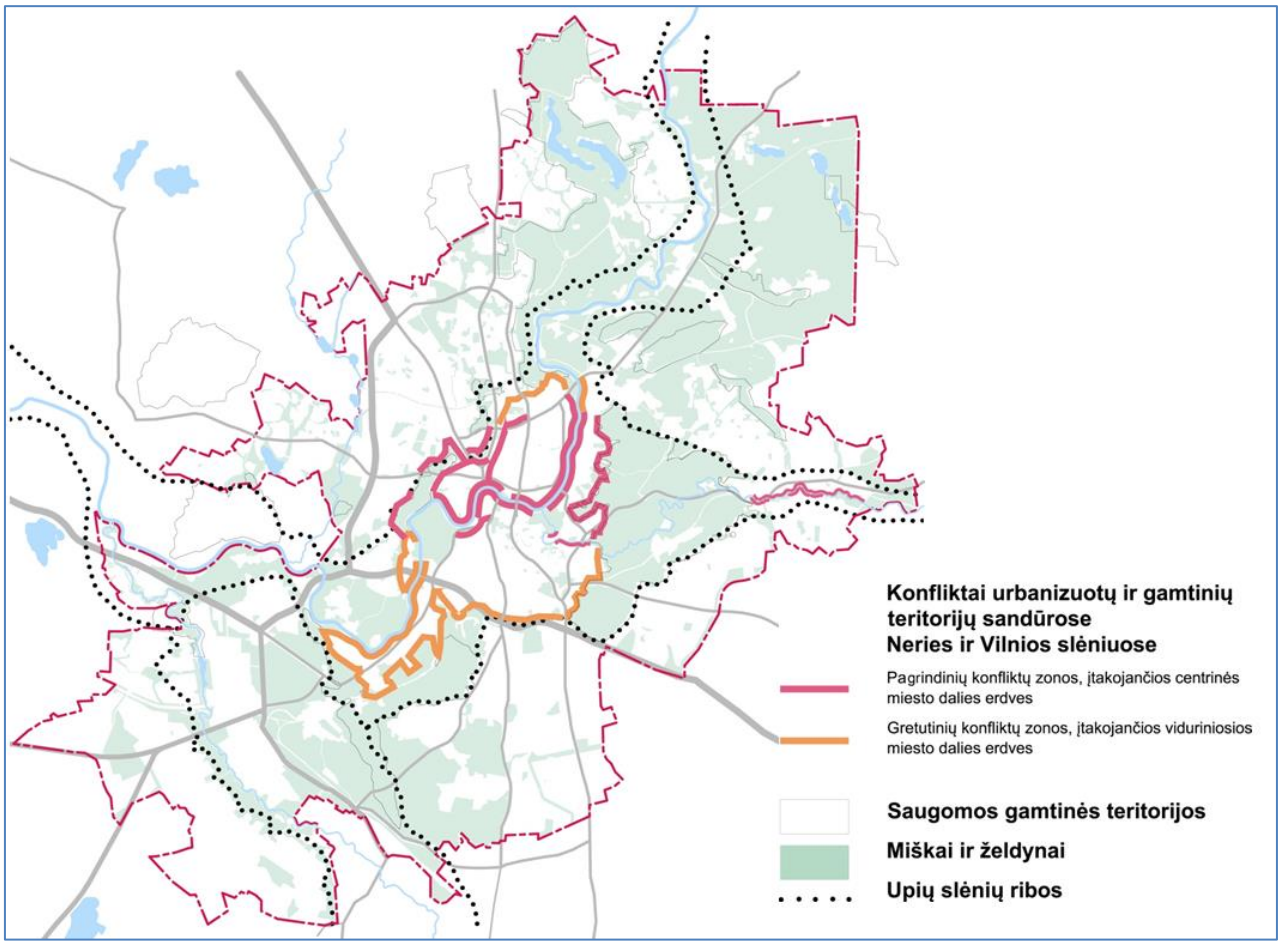

Pav. Nr. 6.4-4. Urbanizuotų ir gamtinių teritorijų sąveikos zonos

6.4.2. Miesto miškai

Miškų išsidėstymas Vilniaus teritorijoje nulemtas tiek sudėtingos jos geomorfologijos (terasiniai šlaitai, raguvynai), tiek istoriškai susiklosčiusios žemėnaudos. Turime jų daug – apie 1/3 miesto ploto, apie 250 m² tenka 1-am miesto gyventojui (pagal miškų plotus esame antri po Oslo Europos sostinių tarpe).

Miškai atlieka ekologinės kompensacijos ir stabilizacijos funkcijas, taigi, yra vienas iš svarbių aplinkos kokybės veiksnių, sykiu įpareigodami spręsti miesto struktūros – išsiplėtimo ir fragmentacijos – problemas.

Dabartinis ekstensyvus miškų ūkio pobūdis atitinka ekonomines sąlygas – labai kuklų miškų priežiūros finansavimą ir jų pasiskirstymą tarp valdytojų (savivaldybės ir 3-jų miškų urėdijų).

6.4.2.1. Nustatomos šios ilgalaikės miškų tvarkymo gairės:

- rengiant Vilniaus miškotvarkos projektus, vadovautis *miesto miškininkystės (Urban Forestry)* strateginiais principais;
- didinant priežiūros išeklius, teritoriškai atskirti ir stiprinti du specifinius miško priežiūros režimus: *apsaugos* (įvairių draustinių, buveinių miškai) ir *naudojimo poilsiui*;
- skatinti miškų kaip *viešųjų erdvių* pritaikymą *atskiriesiems želdynams* įrengti urbanizuotų teritorijų gretimybėse *(žr.: p. 6.4.4.1.)*.

6.4.3. Saugomos teritorijos (ST)

Valstybės (51,7 km²) ir Savivaldybės (17,55 km²) ST sudaro daugiau nei 1/6 miesto ploto. Pavilnių ir Verkių regioninių parkų direkcija įrengia naudojimui pagrindines poilsio zonas, koordinuoja svarbesnių teritorijų priežiūrą, tačiau didžioji Vilniaus ST dalis (~50 km²) tebėra *nominalios* – gamtosauginės ir vertybių eksponavimo programos jose nefinansuojamos. Kadangi apie 4/5 ST – apaugę miškais, šios teritorijos palaikomos tik kukliais miškų priežiūros ištekliais.

Pastarąjį dešimtmetį išryškėjo statybų namų valdose ST reguliavimo neapibrėžtumai.

Numatomos šios ilgalaikės Saugomų teritorijų tvarkymo gairės:

- Palaipsniui siekti ST steigimo tikslų įgyvendinimo, atskiriant ir įtvirtinant gamtos vertybių apsaugos, eksponavimo bei naudojimo poilsiui teritorinius režimus; tvarkymo pirmenybę suteikti toms ST, kurias supa didelio tankio gyvenamieji rajonai;
- Parengti ST teisės aktus ir remti jų įgyvendinimą:
  - savivaldybės saugomų teritorijų bei gamtos paveldo objektų apsaugos, naudojimo ir tvarkymo reglamentus;
  - Pavilnių ir Verkių regioninių parkų (individualiuosius) apsaugos reglamentus.
- Dar neįsteigtų Vokės kraštovaizdžio ir Verbų etnokultūros kraštovaizdžio draustinių specialiųjų planų (SP) sprendinius pripažinti sąlygomis vietinio lygmens TPD; pabaigti Vokės kraštovaizdžio draustinio SP rengimą ir abiejų ST steigimo procedūras.

6.4.4. Želdynai

Formalus BP 2007 m. suplanuotas atskirųjų želdynų kiekis, lyginant su normatyviniu, skiriamu 1-am miesto gyventojui – daugiau nei ketvirtadaliu didesnis (~32 m^2 ir 25 m^2). Gyvenamosios aplinkos kokybė susijusi su ypač netolygiu želdynų išsidėstymu mieste ir įrangos bei priežiūros stoka.

Pagrindinė prielaida atskirųjų želdynų kaip ir kitos viešosios infrastruktūros **atsiradimui naujos plėtros teritorijose – kompleksinio vietovės lygmens planavimo, pradedamo žemės sklypų konsolidavimu, įtvirtinimas**. Planuojami BP nustatyti reglamentiniai rajonai (kvartalų grupės).

6.4.4.1. Želdynų reglamentavimo BP kryptys:

- BP reglamentiniuose rajonuose (kvartalų grupėse) reglamentuoti / kontroliuoti ir atskiruosius želdynus;
- Nustatyti šiuos atskirųjų želdynų reglamentavimo kriterijus:
  - pasiekiamumo;
  - apsirūpinimo (plotas, tenkantis 1-am gyventojui);
  - naudojimo būdų pasiūlos;
  - įrengimo kokybės (standartai);
- Diferencijuoti pasiekiamumo ir apsirūpinimo kriterijų tarpusavio priklausomybę skirtingo gyventojų tankio teritorijoms. Preliminariai:
  - mažo tankio – 300 m nuo būsto ir ~10 m^2/gyv.;

- didelio tankio – 200 m nuo būsto ir ~3-4 m^2/gyv.

- Ypatingą tvarką taikyti sovietinės statybos laisvo planavimo rajonuose, kur *viešosios erdvės* ir kiemų erdvės neidentifikuotos užstatymo struktūroje:
  - nustatant apsirūpinimo atskiraisiais (viešais) želdynais normą įvertinti ir „kaimynijų“ *priklausomuosius želdynus*;
  - įtvirtinti vietinio žaliųjų jungčių tinklo su pėsčiųjų-dviratininkų takais, susiejančio želdynus, plėtotę.
- Naujai įvertinti BP 2007 m. apibrėžtus galimumus želdynams įrengti valstybiniuose miškuose (pamiškėse) urbanizuotų teritorijų gretimybėse *(žr. p. 6.4.2.1)*;
- Naujai teritoriškai įvertinti naudojimą, sudėtį ir perspektyvas tų BP 2007 m. želdynų funkcinių zonų, kuriose įteisinta privati žemės nuosavybė *(žr. pav. Nr. 6.4-5)*.

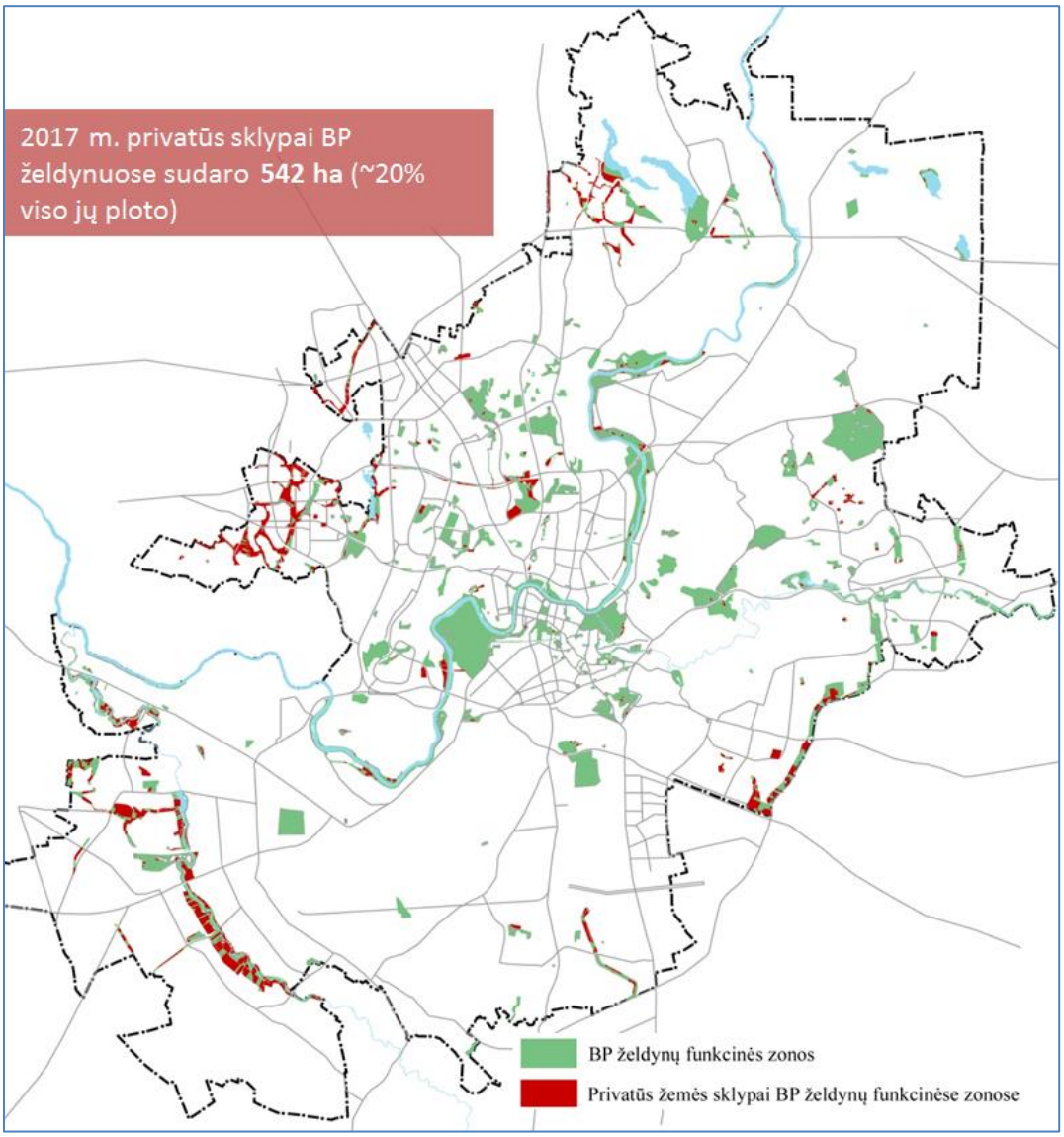

Pav. Nr. 6.4-5. Privatūs žemės sklypai BP-2007 želdynų funkcinėse zonose

6.4.4.2. Želdynų įrengimo prioritetai

- Įrengti *Pagrindinius (centrinius) miesto želdynus:*
  - Jungtis: Neries pakrantės – nuo Verkių iki Lazdynų tilto, Vilnios pakrantės – nuo Kučkuriškių iki žiočių *(žr. p. 6.4.1.3.2.)*, vadovaujantis principine nuostata: *gamtinių elementų - tiek, kiek galima, dirbtinių - tiek, kiek būtina*;
  - Parkus – Kalnų ir Vingio *(žr. p. 6.4.1.3.1.)*.
- Įrengti *Rajoninius želdynus:*

- urbanizuotose didelio gyventojų tankio teritorijose: Lūžių, Fabijoniškių, Jamonto parkus;
- Savivaldybės palaikomose naujos plėtros gyvenamosiose teritorijose: dalį Pilaitės ir dalį Nemėžos slėnio parkų (pagal BP 2007 m.).

- Įrengti *Vietinius želdynus* (nuo planavimo pradžios į procesą įtraukiant bendruomenes):
  - urbanizuotose didelio gyventojų tankio teritorijose, kuriose nustatytas želdynų (pasiekiamumo ir apsirūpinimo) trūkumas: Justiniškėse, Pašilaičiuose, Naujininkuose, Naujamiestyje, Žirmūnuose, Šnipiškėse, Vilkpėdėje;
  - Savivaldybės palaikomose naujos plėtros gyvenamosiose teritorijose: Pilaitės ŠR dalyje, Pavilionyse – Bajoruose, Nemėžyje.

6.4.4.3. Kapinių tvarkymas

Nepraėjus nė dešimtmečiui, nebeliks vietos naujoms kapavietėms Karveliškėse. Tuomet pagrindinėmis taps Liepynės kapinės (plotas ~53 ha; jau užlaidota ~3 ha). BP koncepcijos laikotarpio (2050 m.) pabaigoje, priklausomai nuo palaikų kremavimo paplitimo, gali atsirasti naujų kapinių poreikis.

- įrengiant naują teritoriją, didžiausias palankumas teikiamas Panerių miško kapinėms (Lentvario g; plotas ~44 ha);
- tęstinis ilgalaikis uždavinys – plėtoti atskirų bendruomenių (rajonines) kapines mieste.

6.5. Nekilnojamasis kultūros paveldas

Vienas iš pagrindinių Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo uždavinių yra numatyti nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimo priemones.

Papildomi uždaviniai yra:

1. nustatyti reglamentus Senamiesčio ir kitų kultūros vertybių apsaugos zonose esančioms teritorijoms integruojant specialiuosius paveldosauginius reikalavimus, kurių didžioji dalis nustatyta specialiuosiuose planuose;
2. patikslinti Senamiesčio apžvalgos vietas, nustatyti aiškesnius miestovaizdžio, atsiveriančio nuo jų, formavimo principus;
3. įvertinti Bendrajame plane numatyto, bet neįgyvendinto Verbų etnokultūros draustinio aktualumo ir poreikio klausimą, nustatyti teritorijos reglamentus (specialiojo plano reglamentavimo sistema nesudaro prielaidų formuoti aiškų urbanistinį-gamtinį kompleksą);
4. išnagrinėti valstybės valdymo institucijų iškėlimo iš Senamiesčio klausimą siūlant alternatyvas (aktualiausia – konversinių teritorijų vietoje);
5. nustatyti principus, kuriais būtų vadovaujamasi, skatinant gyvenamojo būsto išlikimą ir didėjimą Senamiestyje.

6.5.1. Vilniaus senamiesčio teritorija ir apsaugos zona

Pagrindiniai BP keitimo nekilnojamojo kultūros paveldo (ypatingai UNESCO Pasaulio gamtos ir paveldo objekto – Vilniaus senamiesčio) išsaugojimo koncepcijos principai susieti su Kultūros ministerijos aprobuota Vilniaus senamiesčio tvarkymo plano koncepcija. Svarbiausios nuostatos yra šios:

- Vilniaus senamiestis 2005-04-29 Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV-90 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių pripažinimo saugomomis“ (Žin., 2005, Nr. 58-2034) pripažintas valstybės saugomu;
- Vilniaus senamiesčio (u.k. 16073) teritorijos ir apsaugos zonos ribos patvirtintos LR kultūros ministro 2010-10-18 įsakymu Nr. ĮV-512 ir yra nekvestionuojamos;
- Vilniaus senamiesčio vertingosios savybės nustatytos Nekilnojamojo kultūros paveldo Vertinimo tarybos aktu Nr. KPD-RM-2014 (http://kvr.kpd.lt/heritage/), patvirtintu 2013-09-24 Kultūros paveldo departamento I-ojoje Vertinimo taryboje (toliau - Aktas).
- Vilniaus senamiesčio apsauga reglamentuojama kvartalais, teritoriniu pagrindu apjungus į Vilniaus pilių teritoriją, Miesto teritoriją bei 8 priemiesčius.
- Vilniaus senamiesčio tvarkymo plano koncepcijos, aprobuotos Kultūros ministerijoje, pagrindiniai principai, taikytini BP keitimo koncepcijoje:

1. Paveldosaugos reikalavimai Senamiesčio teritorijoje ir apribojimai apsaugos zonoje skirti Vilniaus senamiesčio autentiškumo, vientisumo ir vertingųjų savybių išsaugojimui;
2. Vykdant tvarkybos ir tvarkomuosius statybos darbus draudžiama naikinti Senamiesčio vertingąsias savybes, nurodytas Akte;
3. Visi tvarkybos darbai vykdomi remiantis tyrimų duomenimis;
4. Vilniaus senamiesčio tvarkymo plano koncepcijoje reikalavimai nustatyti kultūros paveldo vietovės apsaugai. Kultūros paveldo objektų paveldosaugos reikalavimai nustatomi apsaugos reglamentuose;
5. Vilniaus senamiesčio teritorijoje ir apsaugos zonoje galioja iki Vilniaus senamiesčio tvarkymo plano koncepcijos aprobavimo (2010-10-18) patvirtintų detaliųjų planų sprendiniai.
6. Vilniaus senamiesčio apžvalgos taškų patikslinimą numatoma pateikti BP keitimo sprendiniuose, akcentuojant miestovaizdžio formavimo principus.

6.5.1. Kitas nekilnojamasis kultūros paveldas planuojamoje teritorijoje

1. Siūlomo Verbų etnokultūros draustinio patikslintas ribas laikyti galutinėmis;
2. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai Vilniaus mieste, į kuriuos reikėtų pirmiausiai atkreipti dėmesį:
   - Gedimino pilis ir jos prieigos;
   - Vilniaus kongresų centras;
   - Trakų Vokės dvaras;
   - Lukiškių aikštė;
   - Tauro kalno infrastruktūra.

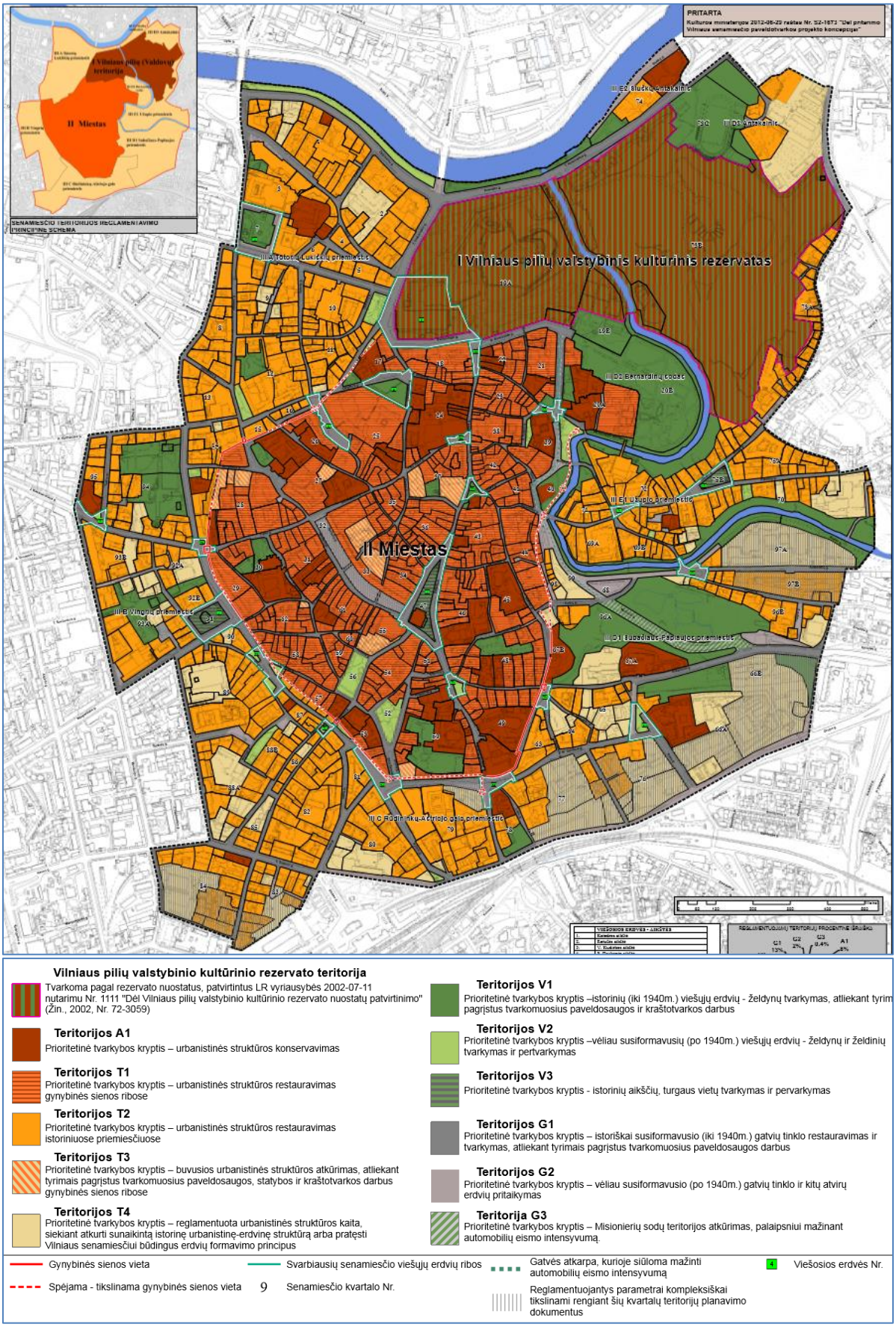

Pav. Nr. 6.5-1. Vilniaus senamiesčio (u.k. 16073) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano – tvarkymo plano koncepcija, aprobuota Kultūros ministerijos 2012-06-29 raštu Nr. S2-1673 „Dėl pritarimo Vilniaus senamiesčio paveldotvarkos projekto koncepcijai“

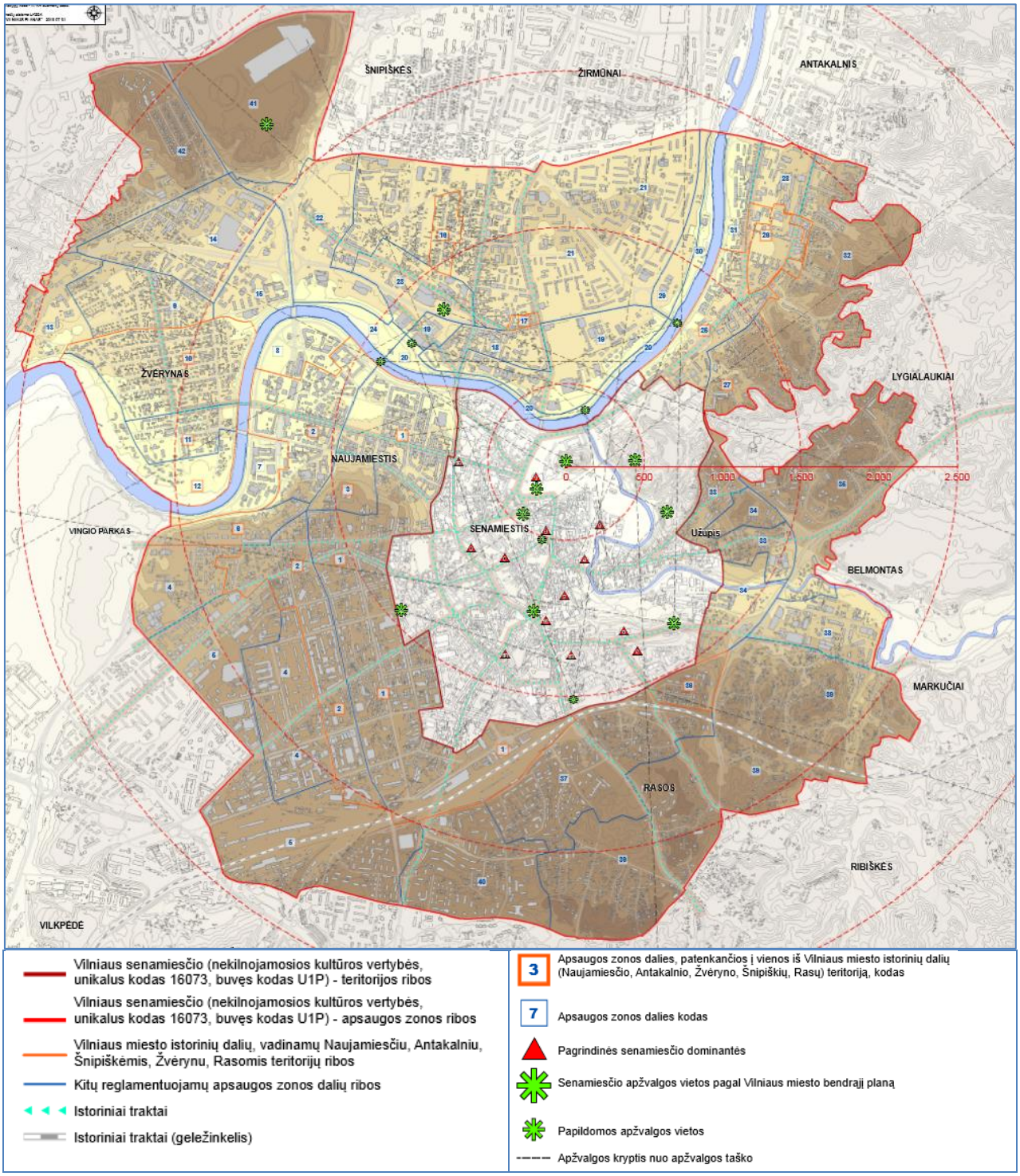

Pav. Nr. 6.5-2. Vilniaus senamiesčio apsaugos zona

6.6. Socialinė ir kultūros infrastruktūra

Socialinės ir kultūros infrastruktūros plėtros koncepcijos principai:

- Vilniaus miesto savivaldybė aiškiai apsibrėžia prioritetines miesto teritorijas, kuriose numato plėtoti socialinę infrastruktūrą bei kurti kultūros ir sporto objektus;
- Socialinės infrastruktūros plėtrai reikalingos investicijos pritraukiamos ir iš privačių šaltinių bei valstybės lėšų / programų. Sukuriamos paskatos, būdai ir instrumentai privatiems NT plėtotojams ir teritoriniu principu konsolidavusioms bendruomenėms prisidėti prie socialinės ir kultūros infrastruktūros plėtros;

- Vykdant išorinę miesto plėtrą, prioritetinėse teritorijose palaipsniui plėtojama socialinė infrastruktūra. Vidinės miesto plėtros atveju – socialinė infrastruktūra daugiausia plėtojama vykdant jau esamos infrastruktūros pertvarką;
- Socialinės infrastruktūros plėtra vykdoma vadovaujantis tvarumo (viešųjų finansų ribotos galimybės), eiliškumo (pirmiausia ten, kur labiausiai reikia) bei kaštų ir naudos (lėšos skiriamos ten, kur sukurs daugiausia soc. naudos) principais.

6.6.1. Ikimokyklinio ugdymo (vaikų darželių) infrastruktūra

Pagrindinis tikslas: didinti vaikų darželių vietų skaičių Vilniaus mieste, sudarant galimybę visiems norintiems vaikams lankyti darželius bei priartinant ikimokyklinio ugdymo paslaugas prie gyvenamųjų teritorijų.

Registracija ir priėmimas į vaikų darželius organizuojamas užtikrinant pirmumo teisę patekti į vaikų darželius tų vietovių gyventojams.

Siekiama užtikrinti efektyvų vaikų darželių pasiekiamumą Vilniaus mieste (500 metrų pasiekiamumo spindulys nuo gyvenamųjų teritorijų).

Įvertinant numatomą ikimokyklinio amžiaus vaikų Vilniaus mieste skaičiaus kaitą[5], numatoma plėtoti „lankstaus vaikų darželio modelį“ – t.y. numatyti vaikų darželiuose ikimokyklinio (perspektyvoje ir pradinio) ugdymo grupes.

Pagrindinės kryptys:[6]

- Siekiant didinti vaikų darželių vietų skaičių Vilniaus mieste, įgyvendinti modulinių priestatų prie jau veikiančių vaikų darželių plėtros projektus (viso 10 modulinių priestatų (po ~120 vietų) – Pašilaičiuose, Karoliniškėse, Antakalnyje, Žirmūnuose, Justiniškėse, Šeškinėje, Verkiuose). Ateityje numatyti vykdyti esamų darželių plėtrą, pristatant modulinius priestatus ir kituose vaikų darželiuose;
- Koncentruotose gyvenamuose teritorijose, turinčiose didelį ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičių, savivaldybei kurti ikimokyklinio ugdymo įstaigų tinklą (Pilaitė, Pašilaičiai (Perkūnkiemis), Santariškės). Šiose zonose dėl kompaktiškai sukoncentruotų daugiabučių, kyla poreikis didesnių darželių atsiradimui (4-6 darželiai, po ~250-300 vietų);
- Dispersiškai išsidėsčiusiose teritorijose su dideliu ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičiumi (Verkiai, Tarandė, Pavilnys), pirmenybę infrastruktūros sukūrimui teikti privačiai iniciatyvai - verslui, teritorinėms bendruomenėms. Kyla poreikis plėtoti kompaktiškų dydžių (iki 50 vnt.) ir labiau pasklidusių darželių sistemą;
- Vidinės miesto plėtros zonoje (N.Vilnia, Žirmūnai ir kt.) ikimokyklinio ugdymo tinklą siūloma plėtoti jau esamos infrastruktūros pagrindu;
- Rezervuoti vaikų darželių infrastruktūros plėtrai vietas numatytos miesto urbanistinės plėtros zonose (Pilaitės šiaurinė dalis, Minsko pl. zona Kalnėnai, Guriai – 4 darželiai).

6.6.2. Švietimo infrastruktūra

Pagrindinis tikslas: atsižvelgiant į mokyklų tinklo infrastruktūros esamą netolygų išplėtojimą bei pasiekiamumą Vilniaus mieste, svarbiausias tikslas - mokyklos tinklo efektyvus panaudojimas bei subalansavimas.

Mokyklų tinklas nėra sukurtas naujai išsiplėtusiuose gyvenamuosiuose rajonuose - Tarandėje, Verkiuose, Pilaitėje, Pavilnyje. Miesto švietimo infrastruktūros plėtros prioritetas – spręsti šių zonų integravimą į miesto mokyklų tinklo sistemą.

Siekiama užtikrinti efektyvų mokyklų pasiekiamumą Vilniaus mieste (1000 metrų pasiekiamumo spindulys nuo gyvenamųjų teritorijų).

Pagrindinės kryptys:

[5] Pagal esamoje būklėje pateikiamas demografines prognozes Vilniaus mieste numatomas 0-6 m. amžiaus vaikų skaičiaus sumažėjimas nuo 41 tūkst. (2016 m.) iki 29 tūkst. (2030 m.).

[6] Įvairiais vertinimais šiuo metu Vilniaus mieste mažiausiai trūksta 5000 vietų vaikų darželiuose.

- Naujų mokyklų statymas miesto teritorijose, kuriose esančios bendrojo ugdymo įstaigos yra labiausiai perpildytos (viso 5):
  - Progimnazijos (įskaitant ir pradinio mokymo klases 1-4 kl.) Pilaitėje ir Pašilaičiuose (Perkūnkiemyje);
  - Pradinės mokyklos Balsiuose, Šnipiškėse, Žirmūnuose.
- Spręsti mokyklų trūkumo problemą, sukuriant mokyklų autobusiukų / mokinių pavežėjimo sistemą ir vežant moksleivius iš dispersiškai išdėsčiusių teritorijų į perteklinį mokyklų tinklą turinčias miesto zonas (Pavilnys, Rokantiškės, Tarandė, Paneriai);
- Dėl prognozuojamų mokinių skaičiaus Vilniaus mieste augimo rezervuoti teritorijas mokyklų plėtrai numatomose urbanistinės plėtros prioritetinėse teritorijose (Šiaurinė Pilaitė, Minsko pl. zona Kalnėnai, Guriai).

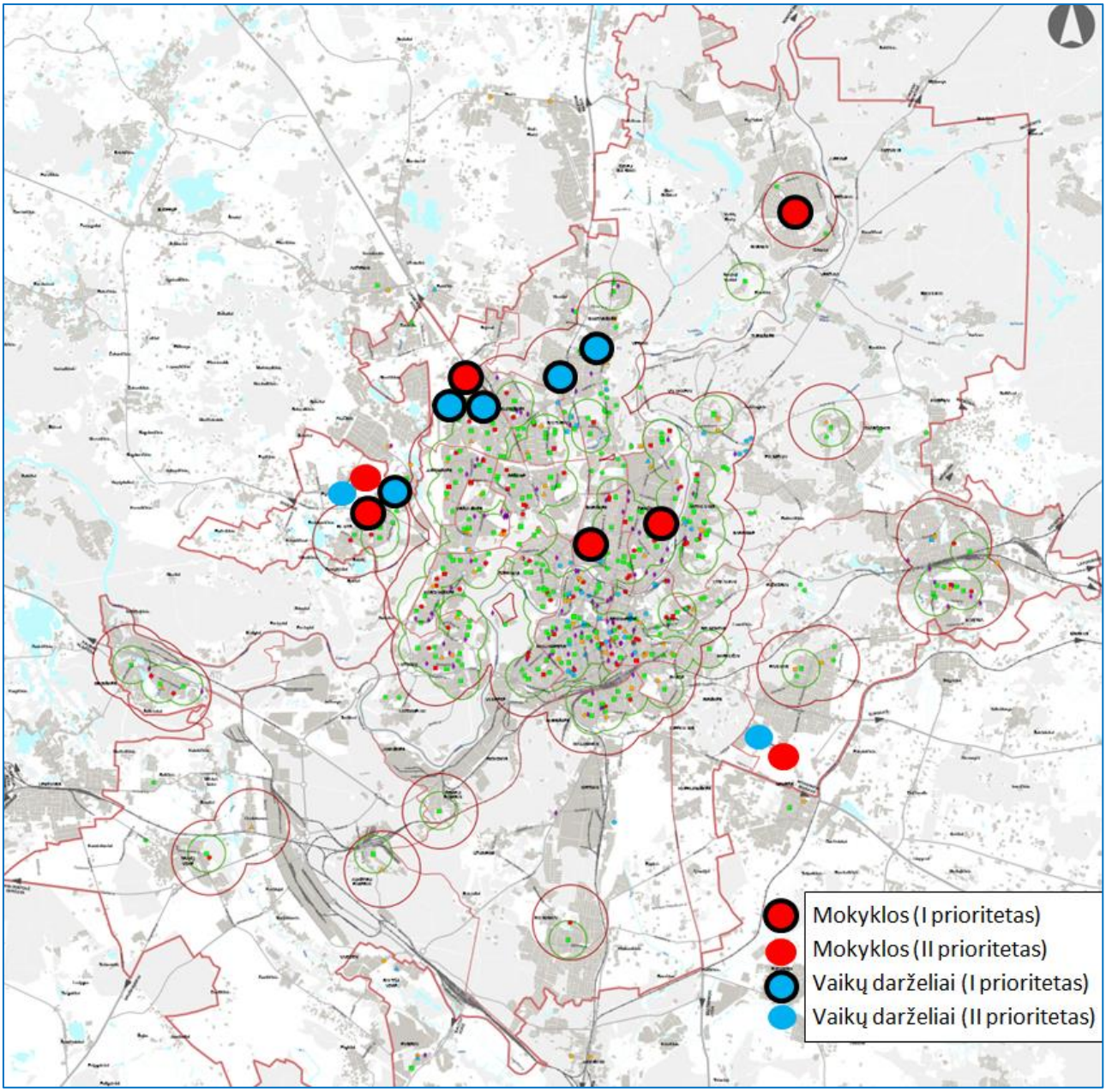

Pav. Nr. 6.6-1. Mokyklų ir vaikų darželių plėtra

6.6.3. Kultūros objektai / infrastruktūra

Pagrindinis tikslas: kultūros infrastruktūros objektų priartinimas prie gyvenamųjų teritorijų, darant jas patrauklesnes miestiečių gyvenimui ir sukuriant rekreacijos ir traukos zonas.

Kultūros infrastruktūros objektams priskirtina miesto fizinė infrastruktūra (erdvės, statiniai), kuri yra skiriama kultūros produktų, meno kūrinių bei kitų kultūros veiklų sklaidos vykdymui.

Įtvirtinamas Vilniaus, kaip multikultūrinio miesto, istorinis ir kultūrinis palikimas (įtraukiant tautinių bendrijų paveldą), vykdomas istorinės atminties įprasminimas.

Pagrindinės kryptys:

- Miesto svarbos kultūros objektų plėtojimas bei rekonstravimas:
  - Vilniaus kongresų centras;
  - Nacionalinė koncertų salė ir Tauro kalno infrastruktūra;
  - Gedimino pilis ir jo prieigos;
  - Jungtis tarp senojo ir naujojo Vilniaus miestų centrų;
  - Seimo prieigos;
  - Miesto Rotušės atvėrimas;
  - Santuokos rūmų teritorija;
  - Trakų Vokės dvaras.
- Multifunkcinių kultūros centrų plėtra: jau esamų centrų Kirtimuose, Grigiškėse, Naujojoje Vilnioje ir Pilaitėje stiprinimas bei paskatų naujiems multifunkciniams kultūros centrams kurtis toliau nuo centro esančiuose gyvenamuose rajonuose (Lazdynai, Santariškės, Pašilaičiai) sukūrimas. Prie multifunkcinių kultūros centrų steigiasi kino teatrai.
- Tolesnė kūrybinių industrijų erdvių plėtra Užupyje ir Naujamiestyje.

6.6.4. Sporto objektai / infrastruktūra

Pagrindinis tikslas: sporto infrastruktūros tinklo subalansavimas: miestui svarbios sporto infrastruktūros sukūrimas bei gyvenamųjų vietovių reikšmės sporto objektų tinklo atnaujinimas.

Pagrindinės kryptys:

- Nacionalinės reikšmės sporto infrastruktūros objektų plėtra:
  - Nacionalinio stadiono sporto komplekso Šeškinėje užbaigimas;
  - Daugiafunkcinio sveikatinimo centro (baseino) Lazdynuose rekonstrukcija;
- Miesto svarbos sporto zonų tinklo tolesnis plėtojimas:
  - Fabijoniškių baseino statyba;
  - Žiemos sporto centro Liepkalnyje išplėtimas;
  - Naujosios Vilnios futbolo stadiono statyba;
  - Neries pakrantės pritaikymas aktyviam sportui;
  - Vilniaus miesto gimnastikos sporto centro salės rekonstrukcija.
- Esamose gyvenamose miesto zonose tęsti vietinės reikšmės sporto infrastruktūros tinklo atnaujinimą (atviri aikštynai, stadionai, dviračių takai).

Taip pat svarbu:

- Vykdant išorinę miesto plėtrą, inicijuoti ir skatinti sporto infrastruktūros įrengimą. Šiuo metu nėra reglamentuojama sporto infrastruktūros įrengimas vystant naujus gyvenamuosius kvartalus (nauji gyvenamieji kvartalai buvo pastatyti su minimalia sporto infrastruktūra – pvz., Perkūnkiemis);
- Atsižvelgiant į vyraujančias klimatines sąlygas, naudojimasis atviromis sporto aikštelėmis yra ribotas, todėl labai svarbu toliau vystyti uždaro tipo sporto infrastruktūrą mieste.

6.6.5. Sveikatos ir socialinės rūpybos infrastruktūra

Pagrindinis tikslas: Tolygiai išdėstyti pirminės priežiūros gydymo įstaigų tinklą Vilniaus mieste, siekiant didinti jų teikiamų paslaugų prieinamumą (įskaitant ir e-medicinos sprendimus) bei išlaikyti esamą antrinių ir tretinių gydymo įstaigų / ligoninių tinklą, plėtojant pasiekiamumo infrastruktūrą. Pagal poreikį plėtoti socialinių paslaugų infrastruktūrą, didžiausią dėmesį teikiant savarankiškumo, aktyvumo bei integracijos principams.

- Pagrindinis daugiaprofilinių ligoninių tinklas Vilniaus mieste susitelkęs trijuose medicinos paslaugų poliuose – Santariškių, Lazdynų ir Antakalnio centrai. Šis medicinos tripolis vis labiau tampa svarbus nacionaliniu mastu (juo naudojasi vis daugiau kitų miestų ir rajonų gyventojų). Todėl būtina spręsti greito susisiekimo, patogaus privažiavimo ir parkavimo infrastuktūros plėtros klausimus minėtuose medicinos centruose.
- Pagal poreikį toliau plėtojamas tolygiai mieste išsidėstęs pirminės sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių šeimos gydymo įstaigų tinklas. Didžiausias dėmesys skiriamas nutolusioms teritorijoms (Saulėtekis, Naujoji Vilnia, Perkūnkiemis) bei intensyviai urbanizuojamoms teritorijoms (Pilaitė, Tarandė, Pavilnys). Pirminės sveikatos priežiūroje, aktyviai taikomi pažangūs ir inovatyvūs e-medicinos bei telemedicinos sprendimai.

- Atsižvelgiant į esantį didelį slaugos lovų trūkumą Vilniaus mieste (dabar esamą lovų skaičių reikėtų padidinti 2 kartus), numatyti slaugos paslaugų infrastruktūros plėtrą, prioritetą teikiant esamos infrastruktūros išplėtimui (Šv. Roko ligoninė Antakalnyje, Greitosios pagalbos ligoninė Lazdynuose). Vykdant slaugos paslaugų plėtrą bendradarbiauti su aplinkinėmis savivaldybėmis.
- Socialines paslaugus grįsti pažangiais ir į žmonių kuo ilgesnio aktyvumo bei savarankiškumo išsaugojimą orientuotais metodais. Vilniaus mieste numatoma sukurti ir išplėtoti bendruomeninių socialinių dienos centrų tinklą, skirtą kompleksinėms dienos socialinėms priežiūros paslaugoms teikti spec. poreikius turintiems vaikams, neįgaliesiems bei senyvo amžiaus žmonėms. Toks įstaigų tinklas (viso 4 įstaigos) tolygiai būtų išsidėstytas Vilniaus miesto teritorijoje su centru Kauno g. 3 (dabartinis Vilniaus miesto socialinės paramos centras).
- Toliau plėtojama laikino apgyvendinimo paslaugų infrastruktūra – rekonstruojami ir išplečiami laikino apgyvendinimo namai Kojelavičiaus g. bei įkuriami savarankiško gyvenimo namai Liepkalnyje.

6.7. Susisiekimo sistema

6.7.1. Pagrindiniai Vilniaus miesto susisiekimo sistemos tikslai:

- Miesto urbanistinės struktūros ir susisiekimo sistemos formavimas ir valdymas pagal planuojamą kelionių struktūros modelį (Split Model);
- Miesto viešojo transporto sistemos modernizavimas ir keleivių rinkos didinimas konkuruojant su lengvaisiais automobiliais;
- Miesto susisiekimo sistemos integravimas į metropolinę zoną, šalies ir tarptautinį susisiekimo tinklą.

6.7.2. Pagrindiniai Vilniaus miesto susisiekimo sistemos uždaviniai:

- Urbanistinės plėtros ir kelionių struktūros valdymas keičiant gyventojų susisiekimo įpročius ir tradicines keliones keičiant kombinuotomis, realizuojant IT progresą, taikant UD ir aplinką tausojančius urbanistinius sprendinius;
- Kombinuotų kelionių ir dalijimosi sistemų skatinimas. Susisiekimo būdų prioritetai miesto zonose:
  - senamiesčio branduolio zona – pėsčiomis, dviračiais, elektromobiliais, be tranzito;
  - centro zona – dviračiais, pėsčiomis ir viešuoju transportu, elektromobilių ir dviračių dalijimosi sistema;
  - viešojo transporto intensyvi aptarnavimo zona – traukiniai, greitieji autobusai, BRT;
  - periferinė miesto zona – viešojo transporto aptarnavimo ribos, kombinuotos kelionės su P+R.
- Viešojo transporto prieinamumo ir konkurencingumo didinimas, atnaujinat parkus naujomis ekologiškomis transporto priemonėmis ir sudarant prioritetines eismo sąlygas pagrindiniuose VT maršrutuose;
- Susisiekimo dviračiais padidinimas iki 15%, dviračių trasų prieinamumo iki 1 km užtikrinimas, galimybė saugiai važiuoti dviračiais naujai rekonstruojamose gatvėse;
- Eismo dalyvių saugumo užtikrinimas, netranzitinių zonų formavimas, žuvusiųjų skaičiaus sumažinimas 50%;

- Lietuvos, kaip tranzitinės šalies, krovinių pervežimų užtikrinimas, Vilniaus miesto ekonominės plėtros ir logistikos uždavinių realizavimas.

6.7.3. Vilniaus susisiekimo sistema yra svarbi sudėtinė miesto darniosios plėtros dalis, užtikrinanti atskirų miesto teritorijų gyventojų poreikius, glaudžius kultūrinius ir socialinius saitus, didinanti gyventojų judrumą, plečianti tarptautinį bendradarbiavimą ir turizmą, gerinanti verslo sąlygas ir skatinanti jo plėtrą. Svarbu užtikrinti, kad neatsiejama susisiekimo infrastruktūros tinklo dalimi būtų dviratininkų takai, suplanuotos pėsčiųjų zonos, kompleksinių kelionių stovėjimo aikštelės Park & Ride, Bike & Ride), automobilių dalinimosi sistema (Car Sharing), viešųjų dviračių sistema (Bike Sharing) ir keleivių poreikius tenkinantis viešasis transportas. Įvertinus gyventojų nuomonę ir atliktos „Investuok Lietuvoj“ galimybių studijos išvadas dėl naujos viešojo transporto rūšies Vilniaus mieste, siūloma įvesti naują greito susisiekimo viešojo transporto rūšį - BRT (Bus Rapid Transit), panaudojant esamą GRA (greitųjų autobusų) infrastruktūros bazę. Troleibusų maršrutinio tinklo plėtra nėra numatoma.

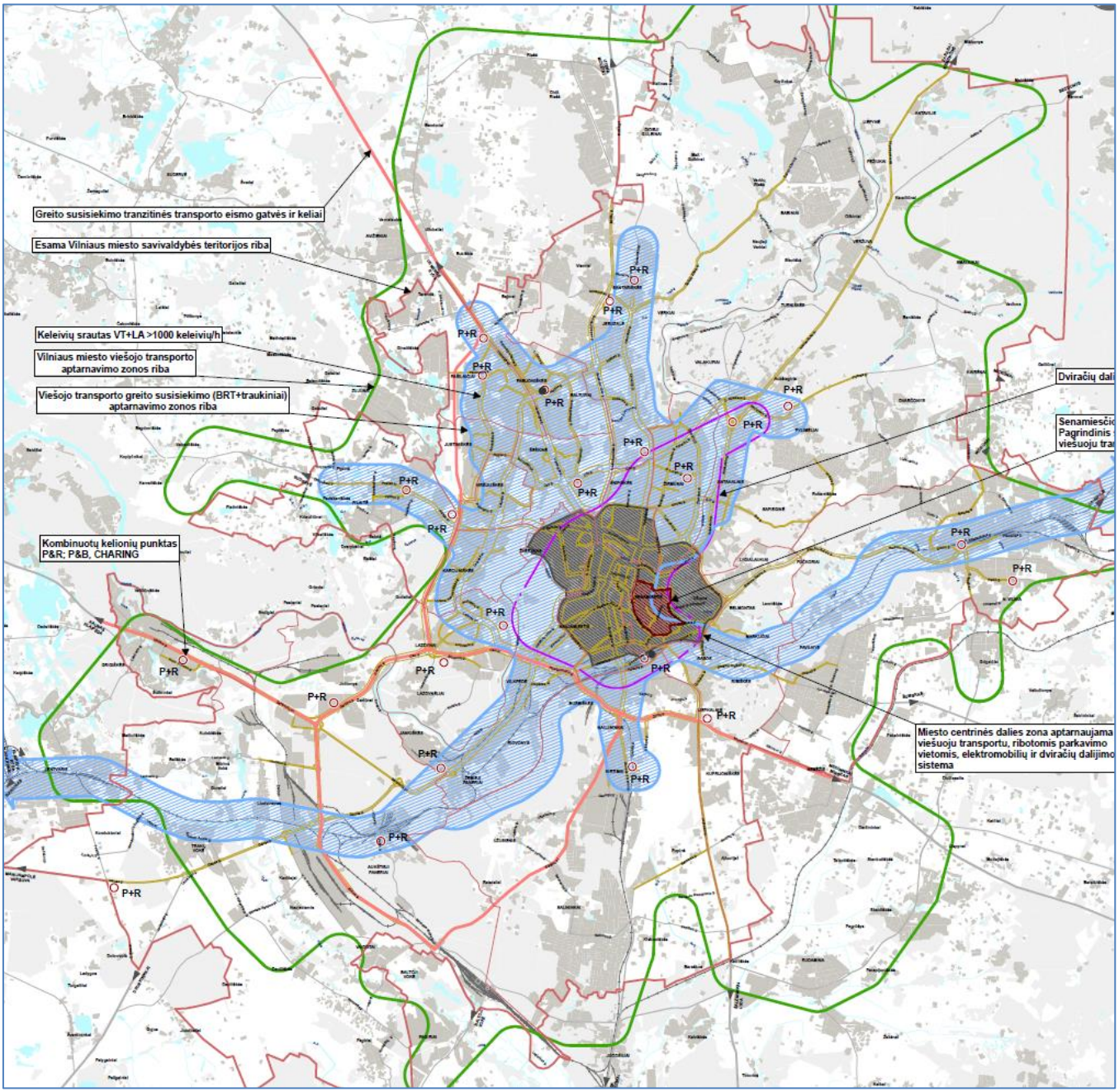

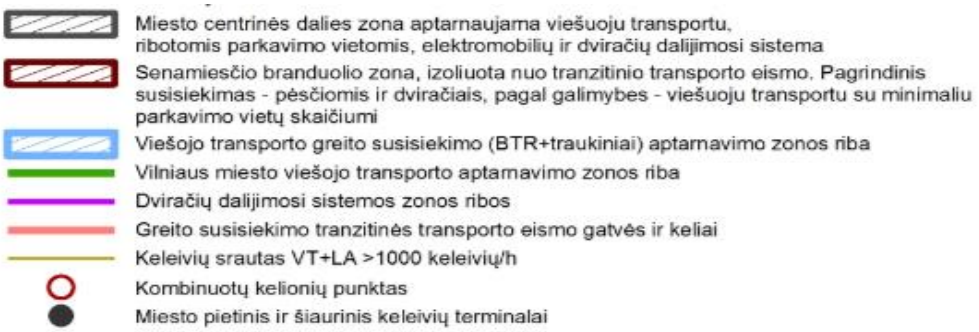

Pav. Nr. 6.7-1 pav. Principinė Vilniaus miesto ir regiono aptarnavimo schema 2050 m.

6.7.4. Planuojama gyventojų kelionių procentinė struktūra – svarbiausias susisiekimo rodiklis, nusakantis, kokiomis transporto priemonėmis ar pėsčiomis atliekamos gyventojų paros kelionės, numatomas pagal Vilniaus darnaus judumo plano rekomendacijas. Darnios susisiekimo sistemos požiūriu esama bendra situacija ir kelionių struktūra nėra palanki Vilniaus miesto bendrojo plano sprendinių prognozei, todėl siekiama esminio pokyčio – kelionių skaičiaus lengvaisiais automobiliais sumažinimo, pakeičiant jas važiavimu dviračiais ir viešuoju transportu. Siekiama kelionių skaičiaus lengvaisiais automobiliais santykį su viešuoju transportu perspektyvoje pakeisti iš esamo La : Lv = 65:35 į 50:50.

Gyventojų judrumo valdymas siejamas ne tik su susisiekimo sistemos plėtra ir modernizavimu, bet ir su urbanistinėmis, socialinėmis ir ekonominėmis priemonėmis. Lengvųjų automobilių naudojimo mažinimas, siekiant sumažinti aplinkos taršą ir padidinti visų eismo dalyvių saugumą, atitinka pagrindinėms Europos Komisijos KOM Patvirtintoms Baltosios knygos nuostatoms.

6.7.5. Vilniaus miesto susisiekimo plėtros modelio formavimo principai.

Vilniaus miesto urbanistinė struktūra ir susisiekimo sistema yra orientuojama į pastaruoju dešimtmečiu savivaldybės suformuotas pagrindines miesto susisiekimo infrastruktūros ašis, kurios turi nemažą rezervą praleisti perspektyvinius miesto ir užmiesčio transporto srautus. Tai trišakis greito susisiekimo A kategorijos transporto koridorių tinklas, jungiantis tris svarbiausius tarptautinės reikšmės Klaipėdos, Minsko ir Rygos užmiesčio kelius. Jo efektyvumą padidintų nutiestos Šiaurinė ir Mykolo Lietuvio gatvės, kurios užbaigtų miesto branduolio žiedą.

Vadovaujantis darnaus judumo principais, didžiausi laukiami pokyčiai susisiekimu dviračiais: nuo 0,7% - 2016 metais iki 15,0% - 2050 metais. Tai didžiulis iššūkis propaguojant ir įgyvendinant šią transporto rūšį visiems eismo dalyviams, tačiau ypatingai - lengvųjų automobilių vairuotojams ir keleiviams, kurie bus priversti ženkliai sumažinti kasdienį automobilių naudojimą. Kai kuriose magistralinėse ir, ypatingai, vietinės D kategorijos gatvėse turės atsirasti reikiama erdvė dviratininkų juostų įrengimui ar jų eismui bendrame sraute prie nustatyto eismo intensyvumo ir kelių ženklų apribojimo. Planuojama, kad iki 2030 m. bus realizuota apie 300 km takų, o 2050 m. magistralinių dviračių trasų ilgis susilygins su miesto magistralinių gatvių ilgiu ir tankiu, ir sieks 490 km. Vidutiniškai į metus numatoma įrengti apie 10 km naujų dviračių trasų. Artimiausios dviračių trasos numatomos: Giedraičių g., Nemenčinės pl., Šiaurinėje g., Mykolo Lietuvio g., Trakų pl., šalia Vilnios, Neries slėnio, Algirdo g., Narbuto ir Pilaitės pr. ir pan.

Vilniaus miesto subalansuotos plėtros užtikrinimas neįmanomas be gerai išvystyto miesto viešojo transporto, kurio privalumai jau seniai įrodyti ES ir kitose pasaulio miestuose, ir kuris yra ekonomiškos ir ekologiškos miesto susisiekimo sistemos plėtros garantas. 2016 m. Vilniaus ir priemiesčių anketinės gyventojų apklausos rezultatai parodė, kad dauguma gyventojų (82,8%) pasisako už esamo viešojo transporto sistemos modernizavimą ir plėtrą. Įvertinus gyventojų nuomonę ir atliktos „Investuok Lietuvoj“ galimybių studijos išvadas dėl naujos viešojo transporto rūšies Vilniaus mieste, yra siūloma įvesti naują greito susisiekimo viešojo transporto rūšį - BRT (Bus Rapid Transit) esamos greitųjų autobusų infrastruktūros bazėje.

Pagrindinė gatvių tinklo tolimesnė plėtra siejama su miesto viešojo transporto maršrutinio tinklo plėtra ir geresniu gyventojų prieinamumu, A juostų diegimu ir eismo valdymo pertvarkymu sankryžose, prioritetą teikiant viešajam transportui.

Miesto magistralinių gatvių funkcinės reikšmės ir kategorijos papildomai įvertintos pagal jų atliekamą realią funkciją: C kategorijai priskirtos tos gatvės, kuriose keleivių srautas viešuoju transportu sudaro ne mažiau nei 30% bendro keleivių srauto. Magistralinių gatvių tankį Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje (2016 m. - 1,04 km/km^2) numatoma padidinti iki 1,09 km/km^2 - 2030 metais ir 1,21 km/km^2 - 2050 metais.

Koncepcijoje siūloma atsisakyti eilės esamų ar numatytų rekonstruoti objektų, kurie buvo fiksuoti BP-2007 ir neatitinkantys darniosios plėtros reikalavimų, keičiant kelionių procentinę struktūrą, neturintys ekonominio pagrindimo arba kaip neturintys politinio ir bendruomenės pritarimo (Vingio parko viešojo transporto tiltas, modernusis tramvajus, Kernavės tiltas, Dariaus ir Girėno g. tęsinys, Sukilėlių g. rekonstrukcija, transporto viadukai per T.Narbuto g. ir Geležinio Vilko g., Gurelių ir Grigiškių jungtis, viadukas per geležinkelį Naujojoje Vilnioje, Vilkpėdės g. tęsinys ir pan.).

Elektromobilių/automobilių dalijimosi sistema.

Siekiant sumažinti miesto automobilizacijos lygį, parkavimo vietų skaičių bei sumažinti poveikį aplinkai, viena iš svarbių priemonių yra automobilių dalijimosi sistemos tolimesnė plėtra. Tai yra automobilių nuomos modelis, kuriame vartotojai gali išsinuomoti transporto priemonę trumpam laikui, dažnai 1 ar 2 valandoms. Prioritetą teikiant elektromobiliams, numatoma intensyvi viešo naudojimo elektromobilių įkrovimo punktų plėtra. Artimiausiais metais planuojamos 9 nuolatinės srovės didelės galios krovos vietos užmiesčio kelių prieigose: Gariūnuose, Ukmergės pl., Molėtų pl., Minsko pl., Nemenčinės pl., Pilaitėje, Trakų Vokėje, Naujojoje Vilnioje ir Stoties aikštėje. Dar apie 120 krovos vietų numatoma pagrindiniuose Vilniaus miesto rajonuose.

Kombinuotų kelionių punktai su P+R aikštelėmis.

Siekiant sudaryti alternatyvas lengvųjų automobilių eismo mažinimui, ypatingai miesto centrinėje dalyje, saugomose teritorijose ir gyvenamuosiuose rajonuose, numatomas kombinuotų kelionių skatinimas, apjungiant ir diegiant įvairias Park&Ride, Park&Rail, Park&Bike, Bike&Ride, Bike sharing, Car sharing sistemas ties įvažiavimais į miestą ir centrinės zonos perimetre.

Siekiant mažinti transporto eismą, rekomenduojama sumažinti automobilių stovėjimo vietų įrengimą Vilniaus miesto centrinėje dalyje ir senamiesčio zonoje, taikant mažinančius koeficientus automobilių stovėjimo vietų poreikiui pagal STR reikalavimus. Siūloma 30% sumažinti stovinčių automobilių skaičių senamiesčio II zonoje (gynybinės sienos ribose), gerinant pėsčiųjų, turistų ir dviratininkų sąlygas šioje teritorijoje. Tranzitinio eismo panaikinimui, kuris šioje zonoje siekia iki 40%, taikyti šias priemones: mokamas įvažiavimas arba kilpinės eismo organizacijos sistemos įvedimas. Automobilio stovėjimo mokestis turi užtikrinti aukštą automobilių stovėjimo vietų apyvartą, naikinant pagal galimybes rezervuojamų vietų skaičių arba rezervavimo kainą prilyginti vienos vietos apyvartai šioje zonoje.

Gerinant Lietuvos, kaip tranzitinio šalies, įvaizdį ir miesto logistiką numatoma LAKD lėšomis nutiesti Pietinį miesto aplinkkelį, rekonstruoti Trakų, Nemenčinės ir Lydos plentus ir svarbiausias sankryžas (Gariūnų, Minsko pl.). Iki 2050 m pietinėje miesto dalyje planuojama įrengti europinės vėžės geležinkelio atšaką „Kaunas-Vilnius“, įjungiant sostinę į europinį geležinkelių tinklą.

Pagal VĮ „Lietuvos oro uostai“ prognozę, pesimistiniu atveju Lietuvos oro uostuose per 25 metus numatomas keleivių skaičiaus augimas iki 9 mln. per metus. Pagal optimistinį scenarijų, šis skaičius galėtų siekti 12 milijonų, kas atitiks esamo rekonstruojamo tako pajėgumą, todėl naujas takas nėra numatomas. Numatomos gyventojams kompensacijos už taršą.

6.8. Inžinerinė infrastruktūra

6.8.1. Vilniaus miesto inžinerinio aprūpinimo tikslai:

6.8.1.1. Pradėti intensyviai tiesti **vandentiekio ir nuotekų tinklus** į sodų bendrijų teritorijas, taip pat aprūpinti centrinės miesto dalies senosios mažaaukštės gyvenamosios statybos namus, įtrauktus į nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sąrašą, iki šiol neturinčius geriamojo vandens (Krokuvos ir aplinkinių gatvių gyventojai Šnipiškėse, Elnių g. gyventojai Žvėryne vandenį ima iš vandenpylių (lauko kolonėlių)).

6.8.1.2. Parengti veiksmų planą galimam radioaktyvių medžiagų nutekėjimui iš Astravo atominės elektrinės į Neries upę, nes AE reaktoriai bus aušinami Neries vandeniu. Užterštas vanduo dalį geriamojo vandens gręžinių gali pasiekti po 1-5 parų *(žr. pav. Nr. 6.8-1)*:

- Prie Lietuvos Respublikos valstybinės sienos su Baltarusija turi būti įrengti radioaktyvių medžiagų analizatoriai, susieti su UAB „Vilniaus vandenys“ centrine dispečerine;
- Gavus signalą apie Neries upės vandens taršą radioaktyviomis medžiagomis, turi būti nedelsiant stabdomos arba pertvarkomos (išjungiant dalį gręžinių) UAB „Vilniaus vandenys“ eksploatuojamos vandenvietės, esančios prie Neries upės (Nemenčinė, Karveliškės, Viriai, Pečiūkai, Smėlynė, Turniškės, Verkiai, Trinapolis, Vingis, Jankiškės, Bukčiai, Grigiškės) ir organizuojamas papildomas vandens tiekimas iš Pagirių vandenvietės bei vandenviečių, esančių prie Vilnios ir Vokės upių;
- Siekiant padidinti vandens tiekimo patikimumą ir poreikį, reikia pastatyti vandentiekio magistralę, sujungiančią Antavilių magistrales su Kairėnuose esančia magistrale (padidėja vandens tiekimo patikimumas Kairėnams, Galgams, Egliškėms, Pupojams ir Rokantiškėms ir sujungiama su Naujosios Vilnios sistema).

6.8.1.3. Rekonstruoti esamą **ūkinių nuotekų** su pasenusia ir susidėvėjusia įranga nuotekų valyklą. Intensyvinti sodų bendrijų teritorijų, virstančių gyvenamaisiais rajonais, neturinčių nuotekų surinkimo ir kėlimo sistemų statybą, o taip pat centrinės miesto dalies senosios mažaaukštės statybos namų, neturinčių nuotekų surinkimo, pertvarkymą;

6.8.1.4. Spręsti beveik nevystomą probleminių teritorijų **paviršinio vandens tvarkymą**, nors kietų dangų mieste daugėja ir vandens sutekėjimai intensyvėja. Vilniaus m. paviršinių nuotekų sistema visiškai neturi rezervo. Kietų dangų ir stogų mieste kiekis vis didėja. Vyrauja neteisingas požiūris, kad paviršinį vandenį reikia kuo greičiau vamzdynais nuvesti į upes. Rengiant teritorijų planavimo dokumentus (detaliuosius planus), numatyti plotus paviršinio vandens nuotekų kaupykloms įrengti. Tai leistų sumažinti naujai statomų tinklų diametrus, sumažintų esamų tinklų hidraulinį apkrovimą. Sumažėtų rizika gatvių apsėmimui, kai esamų paviršinių nuotekų tinklų pralaidumas yra per mažas;

6.8.1.5. Vystyti **šilumos energijos gamybos ir tiekimo** sistemą su alternatyviais šilumos šaltiniais (saulės, biokuro ir kt.). Centrinėje miesto dalyje ir daugiabučių gyvenamųjų namų rajonuose tikslinga plėsti ir išlaikyti ir modernizuoti esamą centralizuoto šilumos tiekimo sistemą. Sprendžiant aprūpinimo šiluma klausimus, vadovautis Vilniaus miesto šilumos ūkio specialiuoju planu. Siekiant sumažinti centralizuotai tiekiamos šilumos kainą, didinti biokuro dalį pagrindinio šilumos tiekėjo, centralizuotai tiekiančio šilumą Vilniaus miestui, šilumos gamybos įrenginiuose.

Centralizuoto šilumos tiekimo tinklo patikimumui ir plėtrai paruošti ir įgyvendinti projektus:

- Šilumos tiekimo tinklai nuo Pašilaičių į Gineitiškių, Pavilionių teritoriją;
- Šilumos tiekimo tinklai nuo Žirmūnų g.;
- Nuo Kareivių g. sankryžos į Antakalnį per Valakampių tiltą - Kareivių ir O. Milašiaus gatvėmis - iki Nemenčinės pl.;
- Šilumos tiekimo tinklai nuo Justiniškių iki Pašilaičių, Justiniškių gatve;

6.8.1.6. Visa **gamtinių dujų sistema** leidžia patenkinti visus poreikius, o esant poreikiui, ir didinti tiekimą. Dujų įmonės veikla yra orientuota dujų vartotojui. Kiekvienas stambesnis dujų vartotojas ar gyvenamasis rajonas, pageidaujantis šildymui naudoti dujas, gali jas gauti.

6.8.1.7. **Elektros energijos** 110 kV tinklą plėtoti, pastatant Šnipiškių ir Kuprijoniškių RP bei išplečiant perkrautas Aerouosto, Žvėryno ir Viršuliškių pastotes ir panaudojant Pagirių, Baltupio, Vilnios, Vaidotų, Salotės ir Šiaurinės pastočių rezervą. Spartinti 110 kV antžeminių linijų keitimą kabeliais. Diegti iš alternatyvių šaltinių (saulės, biokuro ir kt.) energijos gavybą.

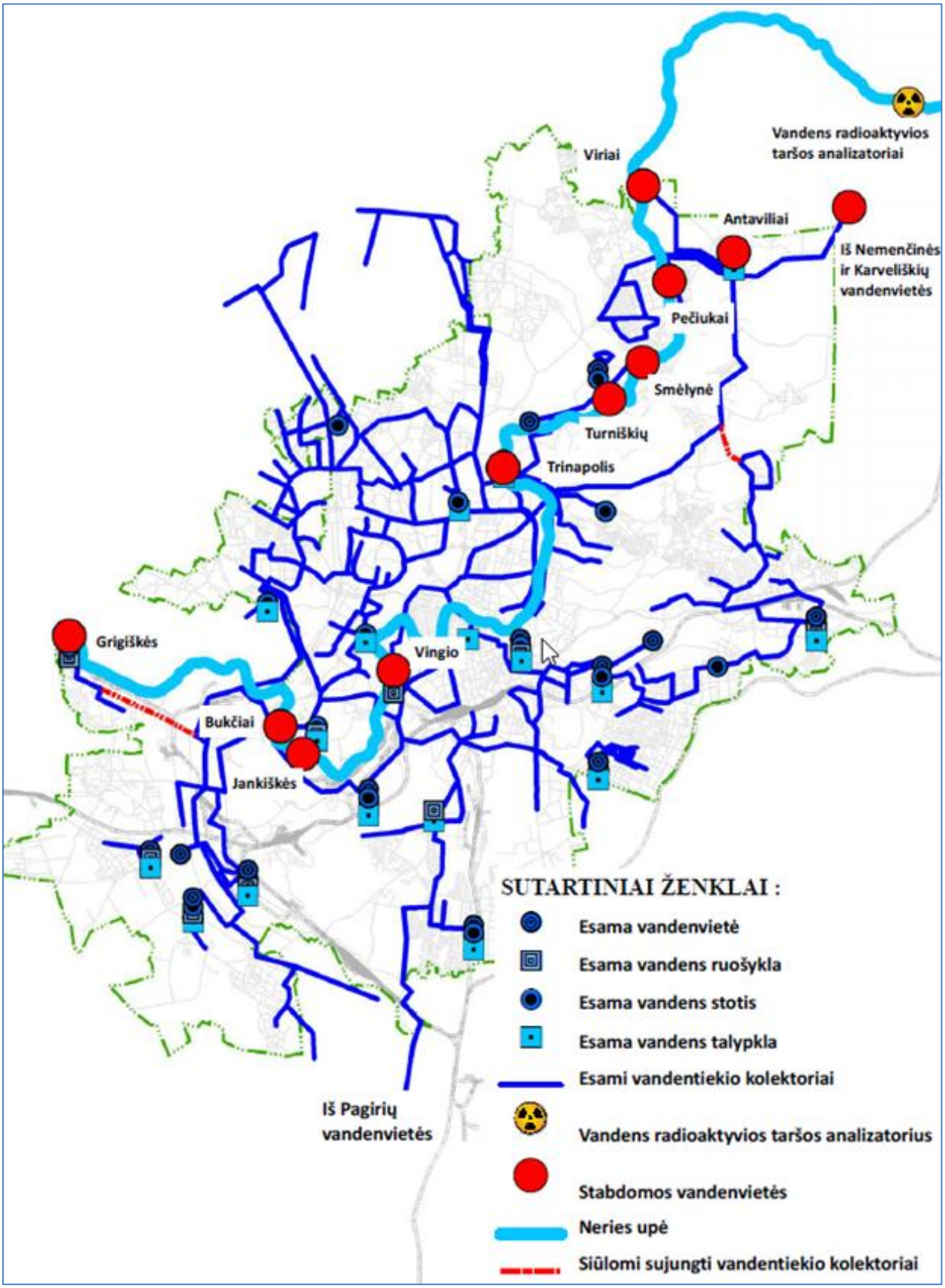

Pav. Nr. 6.8-1. Pasirengimo galimam radioaktyvios taršos nutekėjimui į Neries upę iš Astravo AE pasiūlymai. Vandentiekio tinklai

6.8.2. Intensyvinant miesto užstatymą centrinėje zonoje, numatoma:

A) Šnipiškės, Žvėrynas:

- Teikti paraišką AB „Litgrid“ dėl naujos Šnipiškių elektros RP110/10 statybos. Numatyti sklypą pastotei prie Žalgirio-Linkmenų g. sankryžos ir pasiūlyti trasas 110 kV kabeliams, maitinantiems naują RP iš Žvėryno RP ir Šiaurinės RP *(žr. pav. Nr. 6.8-2)*;
- Dalis Šnipiškių, Žvėryno ir Senamiesčio gyvenamųjų namų, esančių kultūros vertybių registre, neturi elementarios inžinerinės įrangos. Pastatuose nėra centralizuoto vandentiekio, nuotakyno ir šildymo. Gyventojai naudojasi lauko vandens kolonėlėmis, lauko išvietėmis ir kūrena kietąjį kurą. Palikti prieš 100 m. buvusias sąlygas centrinės miesto dalies pastatams higieniniu, estetiniu ir aplinkosauginiu atžvilgiu neleistina. Siūloma sukurti lėšų kaupimo fondą, skirtą kultūros paveldo objektų esminiam pertvarkymui, be atidėjimo iškeliant (laikinai ar nuolatinai) gyventojus;
- Iškelti vieną DN700 mm slėginę nuotekų liniją iš Studentų g. iki Latvių g., nes esamos slėginės linijos, tarnaujančios trečdaliui miesto, turi būti pastatytos taip, kad vienos linijos trūkimas neįtakotų kitos geram veikimui.

B) Kalvarijų g. aplinka:

- Tvarkant Kalvarijų g., pastatyti lietaus nuotekų tinklus, siekiant atskirti buitines nuotekas nuo paviršinių (šiuo metu veikia mišrių nuotekų kolektorius).

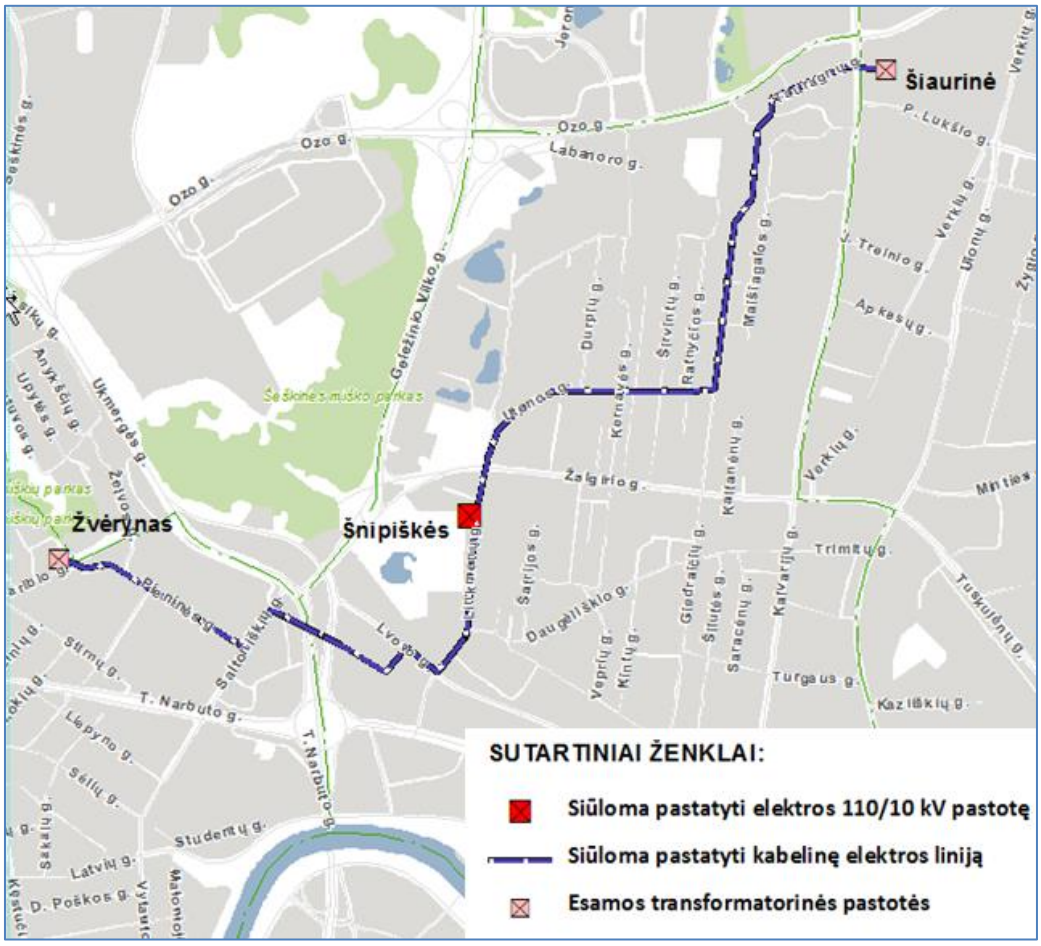

Pav. Nr. 6.8-2. Elektros tinklų plėtra centrinėje miesto dalyje

6.8.3. Intensyvinant kitų koncepcijoje numatytų teritorijų užstatymą, numatoma:

A) Žemieji Paneriai:

- Spręsti paviršinio vandens surinkimo nuo Savanorių pr., Vilkpėdės g. ir Burbiškių rajono kaupimą, valymą ir nutekinimą į Neries upę.

B) Laisvės ir Pilaitės pr. aplinka:

- Teritorijos turi gerą inžinerinį paruošimą intensyvinti užstatymą. Spręsti paviršinio vandens kaupimą ir valymą.

C) Ukmergės g. aplinka:

- Teritorijos turi gerą inžinerinį paruošimą intensyvinti užstatymą. Reikia numatyti paviršinių nuotekų tinklo ir kaupyklų su valyklomis įrengimą Šiaurinėje ir Geležinio Vilko g.;
- Šilumos tiekimo tinklai nuo Pašilaičių į Gineitiškių, Pavilionių teritoriją.

D) Dariaus ir Girėno g., Eišiškių pl. aplinka:

- Teritorijos turi gerą inžinerinį paruošimą intensyvinti užstatymą;
- Šilumos tiekimo tinklai Naujininkuose nuo rajoninės katilinės RK-7 zonos iki Vilniaus oro uosto**.**

E) Naujamiestis:

- Didžiojoje Naujamiesčio dalyje yra mišrūs nuotekų tinklai. Dėl to papildomai apkraunama Vilniaus miesto nuotekų valykla, kurios būklė ir taip yra prasta. Tvarkant gatves, reikia pastatyti lietaus nuotekų tinklus su kaupyklomis ir valyklomis *(žr. pav. Nr. 6.8-3)*.

Pav. Nr. 6.8-3. Lietaus nuotekų plėtra centrinėje miesto dalyje

6.8.4. Naujose išorinės plėtros teritorijose numatoma:

A) Vakarinė miesto dalis (Pilaitės zona):

- Rajono mastu rengti paviršinių nuotekų kaupyklų ir valyklų įrengimą;
- Šilumos tiekimo tinklai nuo Karoliniškių į Pilaitės rajoną. Jeigu nebus priimtas sprendimas statyti šilumos tiekimo tinklus, šilumos tiekimo patikimumo didinimui nagrinėti šilumos šaltinių įrengimą Pilaitėje.

B) Rytinė miesto dalis (Kuprijoniškės, Kalnėnai):

- Teikti paraišką AB „Litgrid“ dėl naujos Kuprioniškių elektros RP110/10 statybos. Numatyti sklypą pastotei prie Minsko pl.-Gurių g. *(žr. pav. Nr. 6.8-4)*;

- Nutiesti kabelinius 110 kV tinklus nuo elektros linijos Markučiai-Naujoji Vilnia iki Kuprijoniškių pastotės;
- Diegti kuo platesnį saulės energijos naudojimą;
- Pastatyti vandentiekio magistralę Žirnių g. nuo Dariaus ir Girėno g. iki Versmių g. *(žr. pav. Nr. 6.8-5)*;
- Pastatyti paviršinių nuotekų surinkimo tinklus nuo Minsko plento iki upelio per Salininkų g.;
- Kuprijoniškėse spręsti vietinio šilumos šaltinio statybą arba pasirengti centralizuotam šilumos tiekimui.

C) Pietvakarinė miesto dalis (Lentvario, Trakų Vokės zonos):

- Pastatyti vandens ruošyklą Aukštųjų Panerių (Vokės) vandenvietėje, nutiesiant vandentiekio magistralę per Vokės upę, pro Trakų Vokę į Lentvario pramoninę zoną;
- Nutiesti iš Lentvario pramoninės zonos ūkinių nuotekų magistralinį tinklą per Vokės upę iki Aukštųjų Panerių nuotekų tinklų;
- Spręsti paviršinio vandens surinkimą, kaupimą, valymą ir nutekinimą į Vokės upę, apeinant Trakų Vokės žuvininkystės tvenkinius;
- Išvystyti 10 kV elektros tiekimo tinklus;
- Lentvario pramoninėje zonoje tikslinga potencialius pramoninius objektus šiluma aprūpinti necentralizuotai. Siekiant padidinti teritorijos patrauklumą ir didinant aprūpinimo šiluma lankstumą, tikslinga pagal poreikį vystyti esamus vidutinio slėgio dujotiekio tinklus, kurių pajėgumas yra pakankamas.

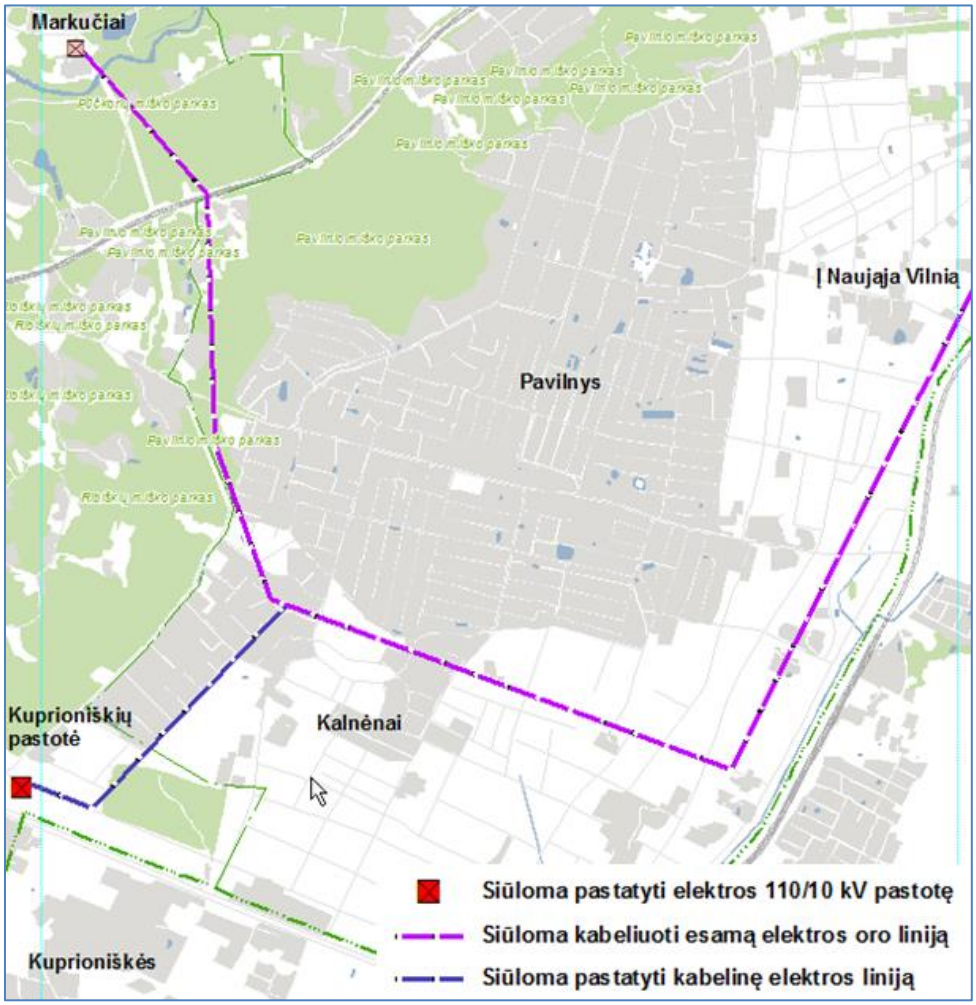

Pav. Nr. 6.8-4. Elektros tinklų plėtra rytinėje miesto dalyje

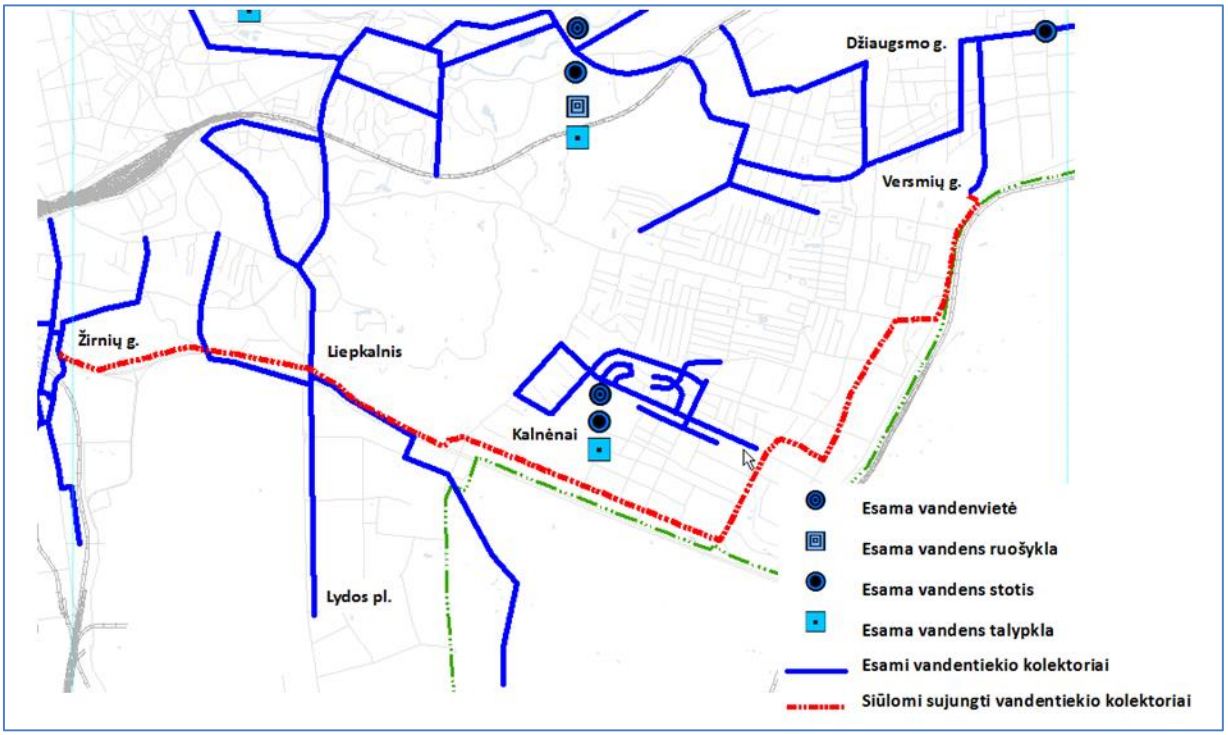

Pav. Nr. 6.8-5. Vandentiekio tinklų plėtra rytinėje miesto dalyje

7. Koncepcijos reglamentų lentelė

Zona	Apibūdinimas	Numatomi pokyčiai	Užstatymo principai	Reglamentavimo principai	Prekybos centrų statyba	Aukštybiniai pastatai	Želdynai	Socialinės infrastruktūros plėtra	Susisiekimo sistemos plėtra	Inžinerinės infrastruktūros plėtra
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Senamiestis ir XIXa. istorinis miesto centras	Istoriškai susiformavusi Vilniaus miesto centrinė dalis	Esminiai pokyčiai nenumatomi – numatomas urbanistinės struktūros restauravimas ir ryškinimas.	1. Užstatymas ir viešos erdvės baigiamos formuoti ar atkuriamos pagal susiklosčiusius teritorijos dalims būdingus istorinius užstatymo principus. 2. Laisvo planavimo užstatymo tipas palaipsniui eliminuojamas. 3. Išlaikomos statybos linijos. 4. Draudžiama įrengti automobilių stovėjimo vietas tarp gatvių raudonųjų linijų (arba važiuojamosios dalies) ir statinių	1. Prioritetas teikiamas nekilnojamo kultūros paveldo apsaugą garantuojantiems reglamentams. 2. Maksimalūs reglamentai nustatomi nediferencijuojant jų pagal teritorijos naudojimo būdus	1. Ribojamas maksimalus galimas bendrasis prekybos centro plotas (iki 20 000 kv. m). 2. Draudžiama prekybos centrus atitraukti nuo gatvių ir kitų viešųjų erdvių statybos linijos. 3. Draudžiama įrengti automobilių stovėjimo vietas tarp gatvių raudonųjų linijų (arba važiuojamosios dalies) ir prekybos centro	1. Pritarus Vilniaus miesto savivaldybės tarybai, galimi išskirtiniais atvejais, už Vilniaus senamiesčio teritorijos ribų, tęsiant esamų aukštybinių pastatų grupių formavimą. 2. Projektai rengiami atvirų architektūrinių konkursų būdu.	1. Nustatoma ypatinga želdynų / viešųjų erdvių įrangos kokybė (standartai); (pasiekiamumo kriterijus ~300 m - iš esmės tenkinamas).	1. Socialinė infrastruktūra užtikrinama pasiekiamumo pėsčiomis atstumu: Vaikų darželiai – 500 m Bendrojo lavinimo mokykla – 1000 m; Sporto infrastruktūra (stadionas, krepšinio aikštelė ir kt.) – 1000 m; 2. Užtikrinamas pirminės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas gyvenamojo rajono ribose – ne daugiau kaip 2000 pacientų vienam šeimos gydytojui	1. Pagrindinis susisiekimo būdas: viešasis transportas, dviračiai, pėsčiomis 2. Vystoma dviračių ir elektromobilių dalijimosi sistema 3. Ribojamas lengvųjų automobilių eismas, mažinamas mokamų automobilių stovėjimo vietų (toliau ASV) skaičius; 4. Tranzitinio eismo senamiestyje panaikinimas. Mokamų automobilių stovėjimo aikštelių plėtra senamiesčio ir centro perimetre; 5. Viešojo transporto eismo sąlygų gerinimas, A juostų plėtra	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina visos reikiamos inžinerinės infrastruktūros tiekimą.
Formuojamas kompaktiškas miesto centras	Apie istorinį miesto centrą esančios miesto dalys, kuriose numatoma tolesnė miesto centrui būdingos užstatymo struktūros ir funkcijų plėtra	Numatomas urbanistinės struktūros restauravimas ir ryškinimas, naujų pastatų statyba, siekiant kvartalų kompaktiškumo	1.Didžiojoje teritorijos dalyje (išskyrus istorinius priemiesčius) užstatymas ir viešos erdvės formuojamos pagal perimetriniam užstatymui būdingus principus; 2. Saugomuose istoriniuose priemiesčiuose, užstatymas formuojamas pagal jiems būdingus užstatymo ir viešųjų erdvių tipus; 3. Išlaikomos statybos linijos. 4. Draudžiama įrengti automobilių stovėjimo vietas tarp gatvių raudonųjų linijų (arba važiuojamosios dalies) ir statinių; 5. Formuojamos daugiaplanės miestovaizdžio perspektyvos; 5. Laisvo planavimo	1. Maksimalūs reglamentai nustatomi nediferencijuojant jų pagal teritorijos naudojimo būdus. 2. Reglamentai nustatomi kvartalams ar jų grupėms	1. Ribojamas maksimalus galimas bendrasis prekybos centro plotas (iki 50 000 kv.m); 2. Statant didesnius nei 20 000 kv.m bendrojo ploto prekybos centrus vidinėje struktūroje būtinas prekybinės gatvės įrengimas; 3. Draudžiama prekybos centrus atitraukti nuo gatvių ir kitų viešųjų erdvių užstatymo linijos. 4. Draudžiama įrengti automobilių stovėjimo vietas tarp gatvių raudonųjų linijų (arba važiuojamosios dalies) ir prekybos centro	1. Galimi išskirtiniais atvejais toliau formuojant esamas aukštybinių pastatų grupes ar, Vilniaus miesto tarybai pritarus, numatant atskirus lokalius vertikalius akcentus. 2. Projektai rengiami atvirų architektūrinių konkursų būdu.	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose želdynų pasiekiamumo kriterijaus (~300 m) netenkinančiose kvartalų grupėse užtikrina vietinių želdynų kūrimą, vadovaujantis minimalia norma ~2m^2/gyventojui. 2. Nuo planavimo pradžios į procesą įtraukiamos vietos bendruomenės. 3. Nustatoma želdynų / viešųjų erdvių įrangos kokybė (standartai).	1. Socialinė infrastruktūra užtikrinama pasiekiamumo pėsčiomis atstumu: Vaikų darželiai – 500 m Bendrojo lavinimo mokykla – 1000 m Sporto infrastruktūra (stadionas, krepšinio aikštelė, treniruoklių aikštelė ir kt.) – 1000 m; 2. Užtikrinamas pirminės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas gyvenamojo rajono ribose – ne daugiau kaip 2000 pacientų vienam šeimos gydytojui	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina BP fiksuotą susisiekimo infrastruktūros plėtrą; 2.Pagrindinis susisiekimo būdas: viešasis transportas, dviračiais, pėsčiomis; 3. Viešojo transporto eismo sąlygų gerinimas: A juostos, prioritetas sankryžose; 4. Vystomas dviračių takų tinklas; 5. Reguliuojamas ASV skaičiaus įrengimas centro prieigose, stovėjimas mokamas; 6. Draudžiamas tranzitinio krovininio transporto eismas (Išskyrus Geležinio Vilko g.)	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina visos reikiamos inžinerinės infrastruktūros tiekimą.

			užstatymo tipas palaipsniui eliminuojamas.							
Renovuojami sovietinio laikotarpio daugiabučių namų rajonai	Sovietiniu laikotarpiu užstatyti masinės statybos rajonai su centrais ir socialine infrastruktūra (mokyklomis, vaikų darželiais) ir kt.	Numatomas kompleksinis būsto renovavimas ar perstatymas, teritorijos ir infrastruktūros atnaujinimas, viešųjų erdvių kokybės didinimas	Išlaikomas laisvo planavimo principas, šalia gatvių – esant urbanistinėms prielaidoms, formuojamas linijinis užstatymas	1. Nauja statyba, tankinanti šių rajonų užstatymą, galima tuo atveju jei tai tiesiogiai susieta su teritorijos revitalizacija, darbo vietų kūrimu 2. Reglamentai nustatomi kvartalams ar jų grupėms	1. Ribojamas maksimalus galimas bendrasis prekybos centro plotas (iki 50 000 kv.m); 2. Statant didesnius nei 20 000 kv. m bendrojo ploto prekybos centrus vidinėje struktūroje būtinas prekybinės gatvės įrengimas	Galimi išskirtiniais atvejais,realizuojant rajono (mikrorajono) projekte numatytus, tačiau nerealizuotus objektus arba formuojant užstatymą prie transporto koridorių su viešuoju transportu	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina sklypų želdynams suformavimą, siekiant, kad želdynas būtų nutolęs nuo būsto iki 200 m ir jo dydis ~3-4 m^2/gyventojui. 2. Nuo planavimo pradžios į procesą įtraukiamos vietos bendruomenės. 3. Plėtojamas *vietinis žaliųjų jungčių tinklas* su pėsčiųjų-dviratininkų takais, susiejantis želdynus.	Išlaikomas socialinės, sporto ir kultūros infrastruktūros esamas tinklas. Esant poreikiui, ši infrastruktūra atnaujinama	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina BP fiksuotą susisiekimo infrastruktūros plėtrą. 2.Formuojmos netranzitinės gyvenamosios teritorijos zonos be automobilių eismo; 3. Vystomas dviračių takų tinklas; 4. Susisiekimo būdo prioritetas –tankus VT maršrutinis tinklas, naujos VT rūšies įvedimas - BRT (greitasis autobusas)	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina visos reikiamos infrastruktūros tiekimą.
Formuojami nauji miesto lokalūs centrai	Miesto dalys, kuriose numatoma miesto dalies centrui būdingos užstatymo struktūros ir funkcijų plėtra	Numatoma darbo vietų plėtra (biurai, prekyba, paslaugos)	Užstatymas ir viešos erdvės formuojamos pagal perimetriniam užstatymui būdingus principus	Maksimalūs reglamentai nustatomi nediferencijuojant jų pagal teritorijos naudojimo būdus.	1. Ribojamas maksimalus galimas bendrasis prekybos centro plotas (iki 50 000 kv.m); 2. Statant didesnius nei 20 000 kv.m bendrojo ploto prekybos centrus vidinėje struktūroje būtinas prekybinės gatvės įrengimas; 3. Draudžiama prekybos centrus atitraukti nuo gatvių ir kitų viešųjų erdvių statybos linijos. 4. Draudžiama įrengti automobilių stovėjimo vietas tarp gatvių raudonųjų linijų (arba važiuojamosios dalies) ir prekybos centro	Galimi vertikalūs akcentai, paryškinantys centro struktūrą	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina želdynų / viešųjų erdvių kūrimą, vadovaujantis minimalia norma ~1m^2/darbuotojui. 2. Užtikrina želdynų-jungčių pagal BP nutatyus prioritetus formavimą. 3. Nustatoma *priklausomųjų želdynų* įrangos kokybė (standartai).	Galimas socialinės infrastruktūros vystymas	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina BP fiksuotą reikiamos susisiekimo infrastruktūros plėtrą; 2. Formuojamos kompleksinių kelionių aikštelės, elektromobilių ir dviračių dalijimosi sistemų punktai; 3. Formuojami VT keleivių terminalai ir patogios susisiekimo jungtys su pagrindiniais miesto rajonais	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina visos reikiamos infrastruktūros tiekimą.
Formuojami linijiniai centrai šalia transporto koridorių su viešuoju transportu	Miesto dalys, kuriose formuojami linijiniai centrai prie gatvių su viešuoju transportu, intensyvinant užstatymą, skirtą paslaugomos, darbo vietoms steigti šalia gyvenamųjų teritorijų	Numatoma darbo vietų plėtra (biurai, prekyba, paslaugos)	Užstatymas ir viešos erdvės formuojamos pagal perimetriniam užstatymui būdingus principus	Maksimalūs reglamentai nustatomi nediferencijuojant jų pagal teritorijos naudojimo būdus.	1. Ribojamas maksimalus galimas bendrasis prekybos centro plotas (iki 50 000 kv.m); 2. Statant didesnius nei 20 000 kv.m bendrojo ploto prekybos centrus, būtinas prekybinės gatvės įrengimas; 3. Draudžiama prekybos centrus atitraukti nuo gatvių ir	Galimi vertikalūs akcentai, paryškinantys linijinio centro struktūrą	Nustatoma *priklausomųjų želdynų* įrangos kokybė (standartai).	Galimas socialinės infrastruktūros vystymas	1 Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina BP fiksuotų koridorių susisiekimo gerinimą. 2. Susisiekimo prioritetai: efektyviai panaudojama viešojo transporto intensyvi aptarnavimo zona; 3. Vystomas dviračių takų tinklas ir jungtys su greta esančiais rajonais	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina visos reikiamos infrastruktūros tiekimą.

					kitų viešųjų erdvių statybos linijos. 4. Draudžiama įrengti automobilių stovėjimo vietas tarp gatvių raudonųjų linijų (arba važiuojamosios dalies) ir prekybos centro					
Prioritetinės (savivaldybės palaikomos) naujos plėtros integruotų funkcijų teritorijos	Miesto dalys, kuriose formuojami nauji gyvenamieji kvartalai su reikiama socialine ir inžinerine infrastruktūra	Vietoje dispersiško numatomas kompaktiškas užstatymas su reikiama infrastruktūra	Daugiabučių namų kvartaluose siekiama formuoti perimetrinį užstatymą, vienbučių – dvibučių namų kvartalai – vienbutis blokuotas ar sodybinis užstatymas (nustatomas kiekvienam kvartalui ar kvartalų grupei – vienas užstatymo tipas, vengiant užstatymo tipų mišrumo)	Reglamentai nustatomi kvartalams ar jų grupėms	1. Gali būti numatomi prekybos centrai, neribojant jų dydžio, formuojamų gyvenamųjų rajonų centrų zonose ar prie pagrindinių (C kategorijos) gatvių; 2. Gyvenamuosiuose kvartaluose galimi mažmeninės prekybos objektai, kurių statinio (statinio komplekso) bendrasis plotas neviršija 1 000 kv. m	Galimi vertikalūs akcentai, paryškinantys gyvenviečių struktūrą	Numatoma želdynų sistema: • mažo užstatymo intensyvumo teritorijose (dominuoja vienbučiai namai) – 300 m nuo būsto ir ~10 m^2/gyventojui; • didelio užstatymo intensyvumo teritorijose (dominuoja daugiabučiai namai) – 200 m nuo būsto ir ~3-4 m^2/gyventojui	1. Socialinė infrastruktūra užtikrinama pasiekiamumo pėsčiomis atstumu: Vaikų darželiai – 500 m Bendrojo lavinimo mokykla – 1000 m; Sporto infrastruktūra (stadionas, krepšinio aikštelė ir kt.) – 1000 m; 2. Užtikrinamas pirminės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas gyvenamojo rajono ribose – ne daugiau kaip 2000 pacientų vienam šeimos gydytojui	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina BP fiksuotos susisiekimo infrastruktūros plėtrą; 2. Užtikrinama magistralinių gatvių ir dviračių takų tinklo plėtra; 3. Užtikrinama VT tinklo plėtra bei gyventojų pasiekiamumas; 3. Susisiekimo būdas priklauso nuo teritorijos dislokacijos	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina reikiamos inžinerinės infrastruktūros tiekimą.
Kitos (neprioritetinės, vystomos tik privačiomis lėšomis) naujos plėtros integruotų funkcijų teritorijos	Miesto dalys, kuriose galimas naujų gyvenųjų kvartalų formavimas, privačiomis lėšomis vystant socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą	Leidžiama kompaktiškai užstatyti teritorijas, numatant sklypus socialinei infrastruktūrai ir atskiriesiems želdynams, iš privačių lėšų įsipareigojant šią infrastruktūrą sukurti	Daugiabučių namų kvartaluose siekiama formuoti perimetrinį užstatymą, vienbučių – dvibučių namų kvartalai – vienbutis blokuotas ar sodybinis užstatymas (nustatomas kiekvienam kvartalui ar kvartalų grupei – vienas užstatymo tipas, vengiant užstatymo tipų mišrumo)	Reglamentai nustatomi kvartalams ar jų grupėms	1. Gali būti numatomi prekybos centrai, neribojant jų dydžio, formuojamų gyvenamųjų rajonų centrų zonose ar prie pagrindinių (C kategorijos) gatvių; 2. Gyvenamuosiuose kvartaluose galimi mažmeninės prekybos objektai, kurių statinio (statinio komplekso) bendrasis plotas neviršija 1 000 kv. m	Galimi vertikalūs akcentai, paryškinantys gyvenviečių struktūrą	Savivaldybė reikalaus, kad privačiomis lėšomis būtų sukurta želdynų sistema: • mažo užstatymo intensyvumo teritorijose (dominuoja vienbučiai namai) – 300 m nuo būsto ir ~10 m^2/gyventojui; • didelio užstatymo intensyvumo teritorijose (dominuoja daugiabučiai namai) – 200 m nuo būsto ir ~3-4 m^2/gyventojui	1. Savivaldybė neprisiima atsakomybės dėl socialinės infrastruktūros (mokyklos ir vaikų darželiai) plėtros 2. Socialinė infrastruktūra vystoma privačiomis lėšomis, siekiant užtikrinti pasiekiamumo pėsčiomis atstumą: Vaikų darželiai – 500 m Bendrojo lavinimo mokykla – 1000 m; 3. Numatomi privalomieji reikalavimai sporto infrastruktūros objektams; 4. Numatomi privalomieji reikalavimai užtikrinti pirminės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą	1. Savivaldybė neprisiima atsakomybės dėl susisiekimo sistemos plėtros. 2. Susisiekimo infrastruktūra vystoma privačiomis lėšomis.	1. Savivaldybė neprisiima atsakomybės dėl inžinerinės infrastruktūros plėtros

								gyvenamojo rajono ribose – ne daugiau kaip 2000 pacientų vienam šeimos gydytojui		
Prioritetinės (savivaldybės palaikomos) naujos pramonės įmonių teritorijos	Miesto dalys, turinčios geras susisiekimo infrastruktūros sąlygas (gatvės, geležinkelis), kuriose tikslinga steigti naujas netaršias pramonės įmones	Numatoma kompaktiškai užstatomų pramonės įmonių plėtra	Pramonės ir inžinerinės infrastruktūros teritorijų užstatymo tipas; šalia pagrindinių gatvių siekiama išlaikyti perimetrinį užstatymą	Galimi maksimalūs pramonės įmonėms taikomi reglamentai, Kuprijoniškių zonoje – griežtai ribojamas pastatų aukštis dėl lėktuvų kilimo-tūpimo tako	1. Gali būti numatomi prekybos centrai, neribojant jų dydžio	Galimi aukštybiniai, gamybai skirti statiniai, įvertinant lėktuvų kilimo-tūpimo tako aukščio apribojimus	Numatomas ekologinės paskirties želdynų pagal BP nustatytas sąlygas įrengimas.	Nenumatoma	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina BP fiksuotos susisiekimo infrastruktūros plėtrą; 2. Susisiekimo būdo prioritetas: viešasis transportas (autobusai, traukiniai);	1. Savivaldybė savo kompetencijos ribose užtikrina reikiamos inžinerinės infrastruktūros tiekimą.
Kitos (neprioritetinės, vystomos tik privačiomis lėšomis) naujos pramonės įmonių teritorijos	Miesto dalys, kuriose galima kurtis netaršioms pramonės ir sandėliavimo įmonėms	Galima pramonės įmonių plėtra	Pramonės ir inžinerinės infrastruktūros teritorijų užstatymo tipas; šalia pagrindinių gatvių siekiama išlaikyti perimetrinį užstatymą	Galimi maksimalūs pramonės įmonėms taikomi reglamentai, pietinėje miesto dalyje – griežtai ribojamas pastatų aukštis dėl lėktuvų kilimo-tūpimo tako	1. Gali būti numatomi prekybos centrai, neribojant jų dydžio	Galimi aukštybiniai, gamybai skirti statiniai, įvertinant lėktuvų kilimo-tūpimo tako aukščio apribojimus	Savivaldybė reikalaus, kad privačiomis lėšomis pagal BP nustatytas sąlygas būtų įrengti ekologinės paskirties želdynai.	Nenumatoma	1. Savivaldybė neprisiima atsakomybės dėl susisiekimo sistemos plėtros. 2. Susisiekimo infrastruktūra vystoma privačiomis lėšomis.	1. Savivaldybė neprisiima atsakomybės dėl inžinerinės infrastruktūros plėtros

8. Teritorijos vystymo alternatyvų palyginamoji analizė

Kaip minėta p. 6, teikiamos dvi BP Koncepcijos alternatyvos:

- BP Koncepcija 1 „Nekeičiami galiojančio bendrojo plano sprendiniai“;
- BP Koncepcija 2 „Aktualizuojami galiojančio bendrojo plano sprendiniai, tobulinama miesto erdvinė struktūra“.

8.1. BP Koncepcijos 1 ir BP Koncepcijos 2 esminių skirtumų palyginimas

Eil. nr.	Rodiklis	**BP Koncepcija 1** „Nekeičiami galiojančio bendrojo plano sprendiniai“	**BP Koncepcija 2** „Aktualizuojami galiojančio bendrojo plano sprendiniai, tobulinama miesto erdvinė struktūra“
1	Nuolatinių gyventojų skaičiaus prognozė	600 tūkst.	566 tūkst.
2	Teritorijos naujai gyvenamajai statybai poreikis iki 2050 m., iš jo:	2223 ha	2223 ha
2.1	Daugiabučiams namams	703 ha	703 ha
2.2	1-2 butų namams	1520 ha	1520 ha
3	Numatyta teritorijų:		
3.1	Integruotų funkcijų plėtros teritorijos (dominuoja gyvenamosios)	3700 ha	3970 ha, iš jų: prioritetinės (savivaldybės palaikomos) – 770 ha neprioritetinės – 3200 ha
3.2	Pramonės ir sandėliavimo teritorijos	1029 ha, iš jų: prioritetinės – 294 ha neprioritetinės – 735 ha	1700 ha, iš jų: prioritetinės (savivaldybės palaikomos) – 700 ha neprioritetinės – 1000 ha
4	Vilniaus miesto ir tiesioginės įtakos zonos nustatymas (gretimų savivaldybių bendradarbiavimo pagrindas)	Vilniaus miesto ir tiesioginės įtakos zona nustatyta ir įvardyta kaip „metropolinė zona“ (neatitinka sąvokos turinio)	Vilniaus miesto ir tiesioginės įtakos zona nustatyta ir įvardyta kaip „aglomeracinė zona*“ **Aglomeracijos – ištisinės susiliejusių miestų grupės, kurios tarpusavyje glaudžiai susiję gamybiniais, kultūriniais-buitiniais, transporto ryšiais. Aglomeracijas sudaro centrinis miestas branduolys, o apie jį susitelkia mažesni miestai, iš tikrųjų tampantys šio didžiojo miesto priemiesčiais.*
5	Funkcinis zonavimas	Nustatytas pagal mastelį 1:25000	Konkretizuojant sprendinius, bus nustatytas pagal mastelį 1:10000
6	Miesto centrų sistema	Nustatytas miesto centras, svarbiausi lokalūs centrai	Miesto centras, svarbiausi lokalūs centrai papildyti linijiniais centrais šalia pagrindinių transporto koridorių su viešuoju transportu
7	Sovietinės masinės statybos gyvenamieji rajonai	Numatytas modernizavimo poreikis, neišskiriant prioritetų	Numatytas modernizavimo poreikis, nustatant prioritetus
8	Sodininkų bendrijų teritorijos	Numatyta konversija į individualių gyvenamųjų namų teritorijas (kur nepatenka į lėktuvų triukšmo zonas) Nėra griežtai reglamentuota, kiek butų gali būti projektuojama viename sklype	Numatyta konversija į gyvenamąsias teritorijas (kur nepatenka į lėktuvų triukšmo zonas), nustatant konversijos prioritetus. Numatomas sodybinis užstatymas (tik vieno buto gyvenamosios paskirties pastatai)
9	Teritorijos pramonei ir sandėliavimui	Numatytos pagrindinės teritorijos pramonei prie Lentvario ir Kuprijoniškėse	Numatytos pagrindinės teritorijos pramonei prie Lentvario ir Kuprijoniškėse. Numatytos naujos neprioritetinės teritorijos pramonei Dobrovolės k. tarp Leipalingio g., Senojo Gardino pl. ir J.Tiškevičiaus g.

10	Žinių ekonomikos branduoliai	Numatyti žinių ekonomikos branduoliai Saulėtekio al. (su studentų miesteliu), Santariškių-Visorių teritorijoje, Savanorių pr., Šiaurės miestelyje	Papildomai numatomas naujas žinių ekonomikos branduolys Dvarčionyse, Keramikų g.
11	Vismaliukų inovacinė investicijų zona	Nenumatyta galimybė vystyti pramonės	Numatoma funkcinė zona „pramonės ir sandėliavimo teritorijos“
12	Regioninis logistikos centras	Nenumatytas – numatyta funkcinė zona „Terminuotai žemės ūkio ir kt. neužstatytos teritorijos“	Numatytas - numatoma funkcinė zona „pramonės ir sandėliavimo teritorijos“
13	Rezervuotos teritorijos plėtrai dėl perspektyvinio lėktuvų kilimo-tūpimo tako	Išlaikoma perspektyvinio tako rezervacija	Atsisakoma perspektyvinio tako rezervacijos, numatomos plėtros galimybės
14	Gamtinis karkasas	Apima 2/3 viso miesto ir beveik 4/5 jo centrinės ir vidurinės dalies ploto (didžiąją dalį užstatytų teritorijų, tarp jų ir senamiestį)	Formuojamas iš Bendrojo plano funkcinių zonų: miškų ir miškingų teritorijų, želdynų, vandenų; jam priskiriamos neurbanizuotos saugomų teritorijų dalys ir šlaitinės juostos bei eroziniai kalvynai su dominuojančiais 15 laipsnių ir statesniais šlaitais
15	Gamtinio karkaso stiprinimo priemonė – nelaidžių dangų kontrolės modelis	Nelaidžių dangų kiekio didėjimo problema neakcentuota	Numatomas nelaidžių dangų kontrolės modelis
16	Miškų ir miškingų teritorijų funkcinė zona	Nepažymėtos užstatytos teritorijos, mažesnės nei 5 ha, visi prašymai leisti statybas nuosavybei atkurtuose sklypuose negalimi	Konkretizuojant sprendinius, bus nustatytos galimybės urbanizuoti dalį teritorijų, įsiterpusių į užstatytas tertitorijas ir prie jų, esant susisiekimo ir kitai infrastruktūrai
17	Išorės susisiekimas	Rail Baltica atšaka – nedetalizuota; Oro uosto naujas takas – numatytas; Pilaitės pr. jungtis su A1 magistrale – numatoma.	Rail Baltica atšaka fiksuota iš pietinės pusės; Oro uosto naujas takas – nenumatomas; Pilaitės pr. jungtis su A1 magistrale – konkretizuojant sprendinius trasa bus svarstoma su gretimomis savivaldybėmis.
18	Nauja greito susisiekimo viešojo transporto rūšis	Modernusis tramvajaus - 2 linijos	Greitieji autobusai BRT panaudojant esamą greitųjų autobusų infrastruktūros bazę
19	Planuojama gyventojų kelionių procentinė struktūra	Pėsčiomis + dviračiu - 35,9 Lengvuoju automobiliu – 38,5 Viešuoju transportu – 25,6	Pėsčiomis + dviračiu - 50,0 Lengvuoju automobiliu – 19,0 Viešuoju transportu – 31,0
20	Magistralinių gatvių kategorijos ir ilgis	502 km (A kategorijos - 50,1 km, B - 179,7 km, C - 272,2 km)	487 km (A kategorijos – 45,9 km, B – 138,8 km, C - 302,3 km)
21	Reglamentų sistema	1. Reglamentai nustatyti funkcinei zonai, nepriklausomai nuo konkrečios teritorijos. 2. Teitorijos užstatymo tipai nenustyti.	1. Reglamentai nustatomi kvartalui ar kvartalų grupei, priklausomai nuo konkrečios teritorijos užstatymo urbanistinės struktūros. 2. Nustatomi teritorijos užstatymo tipai
22	Maksimalaus užstatymo intensyvumo sklypuose reglamentas	Diferencijuojamas gyvenamosios ir negyvenamosios paskirties sklypams	Nustatomas vienas, nepriklausomai nuo paskirties (siekiant išvengti piktnaudžiavimo paskirtimi)
23	Konkretizuotų sprendinių mastelis	1:25000	1:10000
24	Savivaldybės palaikomos ir nepalaikomos plėtros teritorijos	Apibūdinta, kur Savivaldybė rems inžinerinės, susisiekimo bei socialinės infrastruktūros plėtrą, bet nekonkretizuota kokiu būdu. Paminėta, kad Savivaldybė neprisiima atsakomybės dėl neprioritetinių plėtros teritorijų ir infrastruktūros objektų rėmimo.	Konkretizuojant sprendinius, bus nustatyti Savivaldybės ir privačių vystytojų atsakomybė ir įsipareigojimai

8.2. Išvada

Atlikus Bendrojo plano esamos būklės analizę, įvertinus urbanistines problemas ir situacijas, gyventojų skaičiaus demografinę prognozę, atsižvelgus į Savivaldybės padalinių, kitų institucijų, asocijuotų organizacijų, Savivaldybės seniūnijų, seniūnaitijų, vietos bendruomenių pasiūlymus bei gyventojų apklausos duomenis, siūloma pritarti Bendrojo plano **Koncepcijai 2 „Aktualizuojami galiojančio bendrojo plano sprendiniai, tobulinama miesto erdvinė struktūra“.**

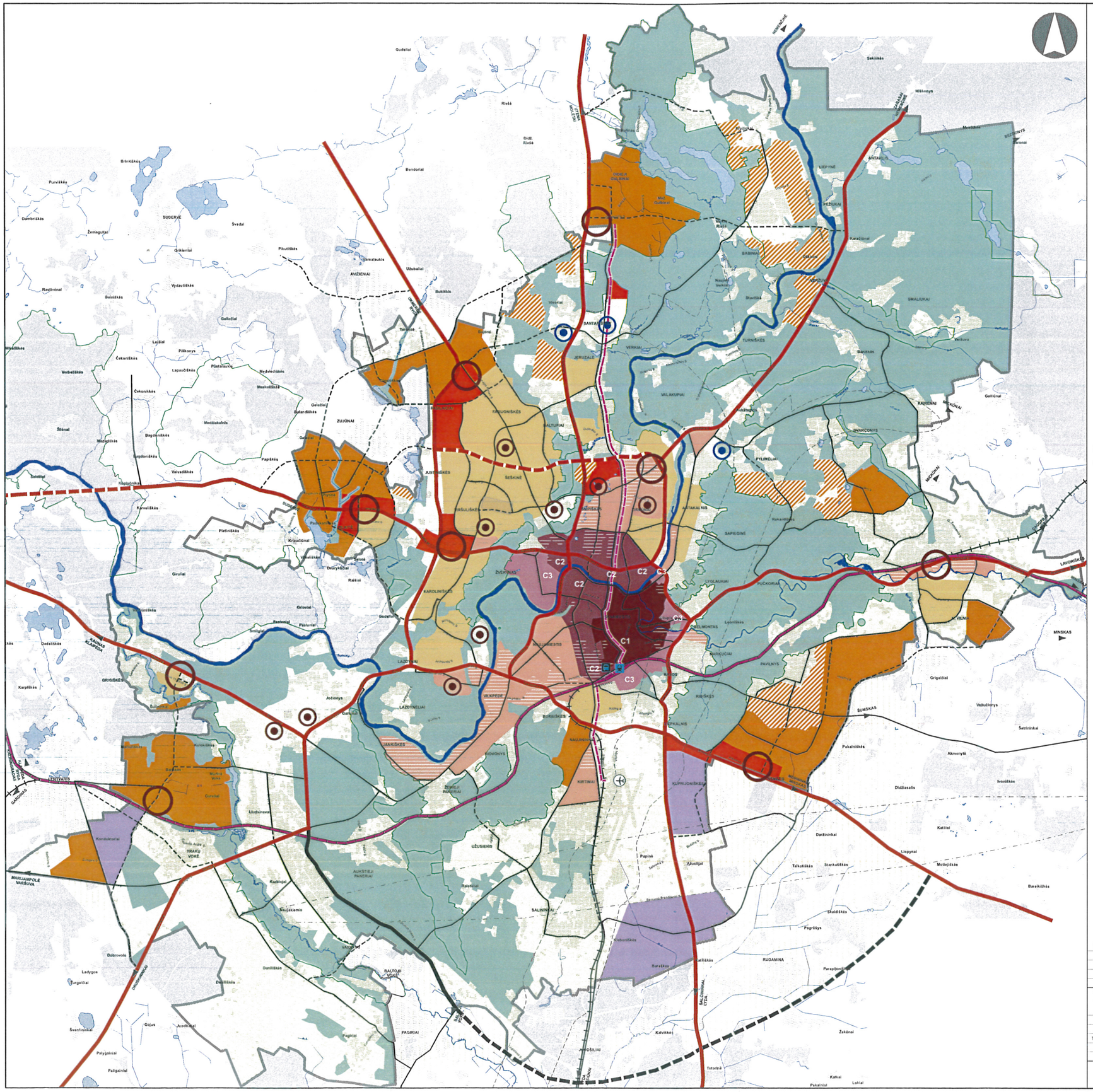

© VĮ Registrų centras. NT kadastro, Adresų registro duomenys, 2016. [Gyvenamosios vietovės, savivaldybės ribos]
Vilniaus miesto savivaldybės teritorijų planavimo duomenų bazė Vilniaus KDS500V, GDS-10000, 2016.
Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrasis planas
Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2016 m.
Valstybinė miškų tarnyba. 2016 m.
© Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos. 2016 m.
Kultūros paveldo departamentas 2016-08-24
Atlasą naudojant ESRI® ArcMap programinę įrangą

SUTARTINIAI ŽENKLAI

Esamos užstatytos teritorijos:

- C1 Centro - Senamiesčio teritorija - saugoma ir tvarkoma pagal specialiuosius paveldo saugos reikalavimus; palaikomas smulkusis verslas ir gyvenamoji funkcija
- C2 Reprezentacinio centro teritorija - tvarkoma ir formuojama saugant vertinguosius istorinio centro urbanistinės struktūros elementus, atsižvelgiant į užstatymo vizualinį poreikį senamiesčiui; skatinamas polifunkciškumas, palaikoma gyvenamoji funkcija; siekiama ypatingai aukštos architektūrinės erdvių ir užstatymo kokybės
- C3 Centro - istorinio priemiesčio teritorija - saugoma urbanistinė struktūra, užstatymo charakteris ir principai
- Modernizuojamos teritorijos, kuriose skatinamas polifunkciškumas
- Esami daugiaaukštės gyvenamosios statybos rajonai - gyvenamųjų namų ir teritorijų modernizavimas, socialinės infrastruktūros ir darbo vietų plėtra
- Konvertuojamos teritorijos
- Sodų teritorijos - konversija į gyvenamuosius rajonus vystant inžinerinę ir socialinę infrastruktūrą

Naujos plėtros teritorijos:

- Naujos integruotų funkcijų intensyvios plėtros teritorijos (UI > 0,8)
- Naujos integruotų funkcijų ekstensyvios plėtros teritorijos (UI < 0,8)
- Naujų pramonės įmonių teritorijos

Esamos užstatytos ir neužstatytos teritorijos, kuriose nenumatomi esminiai pokyčiai ar nerekomenduojama plėtra

Miesto žaliosios teritorijos: gamtinio karkaso elementai, miškai, želdynai ir teritorijos, kuriose dominuoja želdiniai

- Vandenys

Periferinės zonos dalis, esanti už Vilniaus m. savivaldybės ribų - siūloma plėtros režimus nustatyti bendru susitarimu tarp Vilniaus m., Vilniaus raj. ir Trakų raj. savivaldybių

- Esami miesto specializuoti centrai
- Esami plėtojami miesto specializuoti centrai
- Naujai formuojami ar stiprinami esami miesto lokalūs centrai
- Užstatytos priemiesčio teritorijos
- Vilniaus m. savivaldybės ribos
- Pagrindinių miesto gatvių tinklo karkasas su išorės jungtimis
- Pietinis miesto aplinkelis
- Keleivinis geležinkelis
- Projektuojamas modernus tramvajus
- Saugomos teritorijos
- Esama lėktuvų triukšmo zona
- Perspektyvinė lėktuvų triukšmo zona
- Oro uostas
- Geležinkelio stotis
- Autobusų stotis

0 1 2 4 6 8 km

0	2017.04.13	
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA	LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)

KVAL. PRTV DOK. NR.	Vilniaus planas	Projekto pavadinimas: VILNIUS MIESTO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS	
A280	PV	Mindaugas Grabauskas	Projekto pavadinimas: BENDROJO PLANO KONCEPCIJA NR. 1.	LAIDA
	arch	Sima Balčiūtė	P - 2007 M. SCHEMA.	0
TPV 0067	inž	Giedrius Bireta	MASTELIS 1:50000	
LT	Sistemos kūrėjas ir vykdytojas: VILNIUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS		Dokumento žymuo: VP16-23	LAPAS 1 / LAPŲ 1

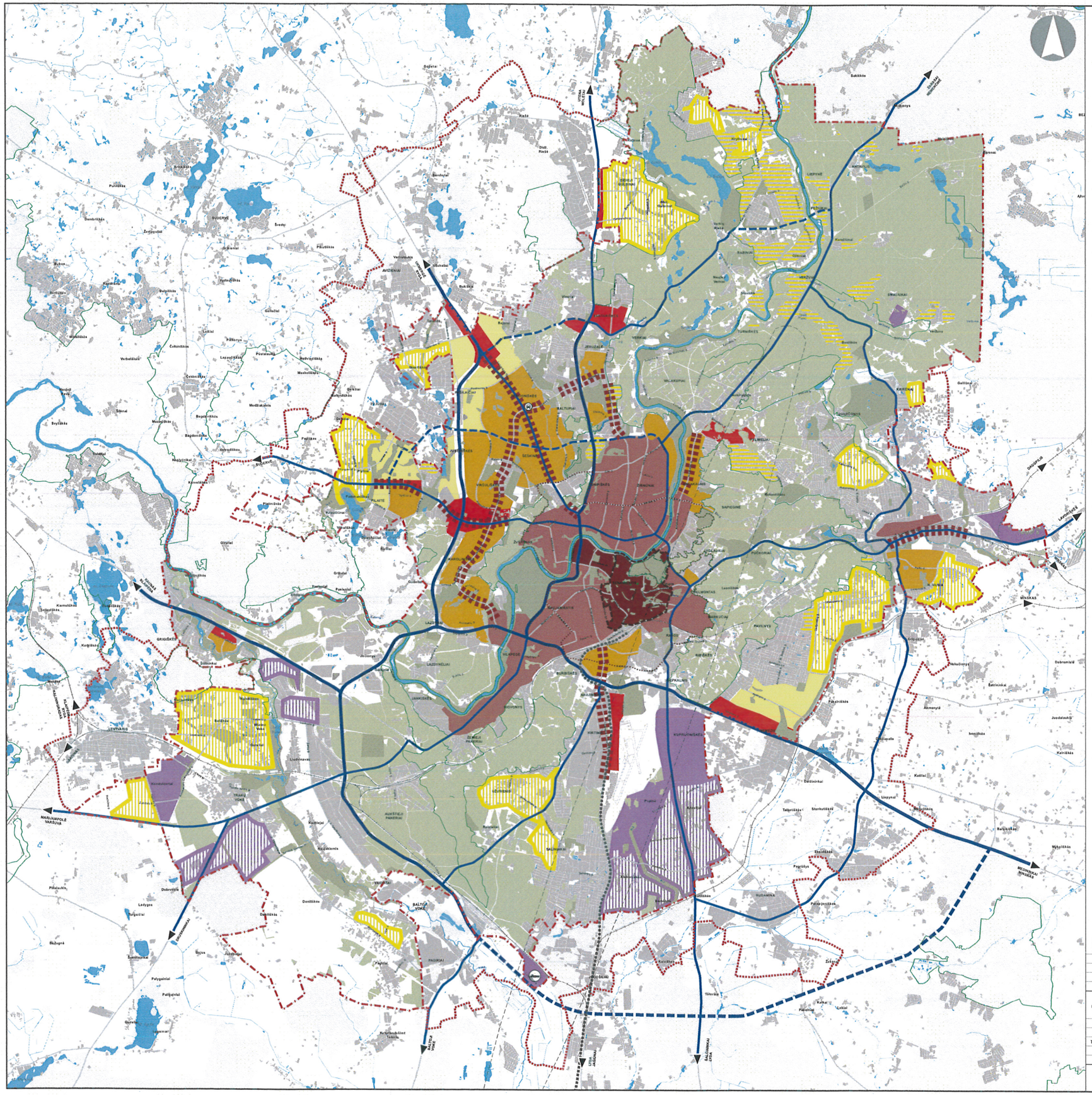

© VĮ Registrų centras. NT kadastro, Adresų registro duomenys, 2016. [Gyvenamosios vietovės, savivaldybės ribos]

Vilniaus miesto savivaldybės teritorijų planavimo duomenų bazė Vilniaus KDB500V, GDB-10000, 2016

Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrasis planas

Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2016 m.

Valstybinė miškų tarnyba. 2016 m.

© Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos. 2016 m.

Kultūros paveldo departamentas 2016-08-24

Atlikta naudojant ESRI® ArcMap programinę įrangą

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Vilniaus m. savivaldybės ribos
- Vilniaus aglomeracinė zona
- Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato teritorija
- Vilniaus Senamiesčio ribos
- Vilniaus Senamiesčio apsaugos zona
- Saugomos gamtinės teritorijos
- Esama triukšmo zona
- Geležinkeliai

- Senamiestis ir XIX a. istorinis miesto centras
- Kompaktiškas miesto centras
- Lokalūs ir specializuoti centrai
- Sovietinio laikotarpio daugiabučių namų rajonai
- Prioritetinės (savivaldybės palaikomos) integruotų funkcijų plėtros teritorijos
- Neprioritetinės integruotų funkcijų plėtros teritorijos
- Prioritetinės (savivaldybės palaikomos) pramonės įmonių plėtros teritorijos
- Neprioritetinės pramonės įmonių plėtros teritorijos
- Sodininkų bendrijų teritorijos performuojamos į gyvenamąsias teritorijas
- Bendro naudojimo erdvių, želdynų zona
- Miškai ir miškingos teritorijos
- Esminių pokyčių nenumatoma
- Užstatymo formavimas ir intensyvinimas šalia transporto koridorių su viešuoju transportu
- Greito susisiekimo magistraliniai keliai ir gatvės
- Pagrindinės gatvės ir keliai
- Trūkstami gatvių tinklo elementai
- Planuojama RAIL Baltica atšaka
- Šiaurinis keleivių terminalas
- Logistikos centras

Pastaba:
Funkciniai pažymėjimai nereiškia, kad savivaldybė reikalaus pakeisti galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinius.

0 1 2 4 6 8 km

0	2017.05.17	
LAIDA	IŠLEIDIMO DATA	LAIDOS STATUSAS, KEITIMO PRIEŽASTIS (JEI TAIKOMA)

KVAL. PATV. DOK. NR.	Vilniaus planas		Projekto pavadinimas: VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS	
A280	PV	Mindaugas Grabauskas	Dokumento pavadinimas: BENDROJO PLANO KONCEPCIJA 2. MASTELIS 1:55000	LAIDA 0
	arch.	Sima Balčiūtė		
TPV 0067	inž.	Giedrius Bireta		
LT	Statytojas ir jaitos užsakovas: VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS		Dokumento žymuo: VP16-23	LAPAS 1 / LAPŲ 1